

Gorenjski Glas

PETEK, 4. OKTOBRA 2013

LETO LXV, ŠT. 79, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Odstranili gostišče in novinarje

Na avtocestnem počivališču Povodje v smeri Ljubljane so ta teden odstranili nelegalno zgrajeno gostišče. Prvi dan rušitvenih del so novinarskim ekipam preprečili opravljanje dela in jih oglobili za neupoštevanje prometnih znakov.

SIMON ŠUBIC

Povodje – Dve leti zatem, ko so bohinjskemu podjetniku Janezu Tičarju porušili objekte na avtocestnih počivališčih Lipce, so ta teden po odločbi gradbenega inšpektorja odstranili tudi na črno zgrajeno gostišče na počivališču Povodje v smeri Ljubljane, ki ga Tičar kot najemnik (s poslovnim partnerjem Markom Bogatajem), kot sam pravi, zaradi neposlušnosti Družbe za avtoceste Republike Slovenije (Dars) ni mogel nikdar legalizirati. »Izgubil sem vse, kar sem

v življenju naredil,« je skrušeno pospremil priprave na rušenje.

V Darsu odgovarjajo, da za legalizacijo nelegalnega objekta niso imeli in nimajo nobene pravne podlage: »Že iz naziva najemne pogodbe je razvidno, da je bila le-ta sklenjena za postavitev začasnega objekta, vendar se je najemnik, kljub zavedanju, da krši tako predpise kot pogodbo, samovoljno odločil, da bo zgradil objekte, ki so presejali zahteve začasne objekte.« Prvo odločbo za odstranitev objekta na Povodju je

gradbena inšpekcija izdala že leta 2001, ista inšpekcija ga je leta 2009 celo zapečatila. Na Darsu so se ves čas neuspešno prizadevali (tudi sodno), da bi Tičar sam odstranil nelegalne objekte, so še pojasnili.

V torek, ko so na Povodje pripeljali gradbene stroje, je o rušitvi želelo poročati tudi več medijskih ekip (tudi Gorenjski glas), a so bile po nalogu gradbenega inšpektorja vse odstranjene s počivališča, za nameček pa tudi oglobljene zaradi neupoštevanja prometnih znakov o popolni zapori uvoza na počivališče.

Čeprav so gradbene stroje na Povodje pripeljali že v torek, so rušenje začeli šele naslednj dan. / Foto: Tina Dokl

Ledenik še ni tako tanek

Prvi rezultati georadarskih meritev Triglavskega ledenika so pokazali, da je debelina ledenika na najglobljem mestu preseгла osem metrov, kar je strokovnjake pozitivno presenetilo.

JASNA PALADIN

Kranj – Strokovnjaki Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU Triglavski ledenik, ki leži na nadmorski višini med 2450 in 2500 metri, z rednimi meritvami spremljajo že vse od 1946. leta dalje. Tako kot vsako leto ob koncu talilne dobe so s kolegi iz Geodetskega inštituta Slovenije tudi letos v začetku septembra opravili meritve obsega ledenika, minuli teden pa v sodelovanju s strokovnjaki iz italijanskega Inštituta za pomorske vede pri Nacionalnem raziskovalnem

svetu in Oddelka za matematiko in geoznanosti tržaške univerze še georadarske meritve, ki so jim omogočile

vpogled v samo »drobovje« Triglavskega ledenika oz. izmero njegove debeline.

► 3. stran

Merjenje debeline ledenika z georadarjem

Čestitke svetovnemu prvaku Mateju Mohoriču za izjemen uspeh!

Elektro Gorenjska, d. d., ponosni sponzor KK Sava

50 let z nami

Ob nakupu hiše Jelovica kritina Bramac Klasik **GRATIS**

DANES PRILOGA:
aktivna starost

AKTUALNO

Koroška Slovenka v dunajskem parlamentu

Doktorica pravnih ved Angelika Mlinar, rojena v slovenski družini iz okolice Pliberka, je bila v avstrijski zvezni zbor izvoljena na listi Neos/Das neue Österreich/Nova Avstrija.

2

POSLOVNI GLAS

Naši cilji so službe, dobre plače in dobiček

Manager leta 2013 je Igor Hafnar, direktor kranjskega podjetja Savatech. V Savi, predhodnici sedanjega podjetja, je zaposlen od leta 1992, pred desetletjem je prevzel Velo, od leta 2008 skupaj z Vesno Čadež vodita Savatech.

9

GG+

V ruševinah sta najboljša na svetu

Andrej Žunič iz Kluba vodnikov reševalnih psov Kranj in njegov pes Haron sta na svetovnem prvenstvu reševalnih psov zmagala v iskanju zasutih pod ruševinami. Andreju so čestitali tudi najboljši profesionalci na svetu.

17

GG+

Matej verjame v načrt A

Svetovni kolesarski prvak med mlajšimi člani Matej Mohorič, ki se v kratkem podaja v svet profesionalizma, verjame, da mu v prihodnjih letih lahko uspe postati še veliko boljši in uresničiti svoj načrt A, čeprav je za vsak slučaj pripravil tudi rezervni načrt B.

21

VREME

Danes bo povečini jasno. Jutri se bo pobleščilo, zvečer bodo možne rahle padavine. V nedeljo bo oblačno in povečini suho.

 4/14 °C
jutri: pretežno oblačno

BLED

Novo vodstvo javnega zavoda TNP

Naloga vršilca dolžnosti direktorja javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) je v sredo prevzel dr. Peter Skoberne, ki ga je vlada na to funkcijo imenovala na torkovi dopisni seji. Dosedanjemu direktorju Martinu Šolarju je mandat potekel v ponedeljek, na razpisu za ta položaj pa ni bil izbran noben kandidat, zato je minister za kmetijstvo in okolje Dejan Židan vladi predlagal, da imenuje vršilca dolžnosti direktorja javnega zavoda TNP. »S tako suhoparnim obvestilom sem tudi sam izvedel, da na razpisu niso izbrali nikogar,« ni skrival razočaranja Šolar, ki se je tudi sam prijavil na razpis. Upa, da bo tudi v prihodnje ostal v javnem zavodu, saj je parku posvetil vse svoje poklicno življenje, je dodal. Peter Skoberne, so ob tem sporočili iz urada vlade za komuniciranje, ima več kot trideset let delovnih izkušenj, ki jih je pridobil na Zavodu RS za spomeniško varstvo, Zavodu RS za varstvo naravne in kulturne dediščine, Upravi RS za varstvo narave in Agenciji RS za okolje. Pred nastopom funkcije direktorja javnega zavoda TNP je bil zaposlen na ministrstvu za kmetijstvo in okolje. **M. R.**

KRANJSKA GORA

Tomaž Repinc na čelu Hita Alpinee

S 1. oktobrom se je od vodenja kranjskogorskega hotelirskega podjetja poslovil Miran Čurin, zamenjal pa ga je Tomaž Repinc, v preteklosti že predsednik nadzornega sveta tega podjetja. Čurin je Hit Alpineo vodil dobra tri leta in pol, a kot pravi sam, so v tem za hotelirstvo v gornjesavski dolini izjemno neprijaznem času dosegli izboljšanje poslovnih rezultatov ter z lastniki, zaposlenimi, bankami in poslovnimi partnerji postavili trdne temelje za razvoj podjetja v prihodnje. **B. B.**

Koroška Slovenka v dunajskem parlamentu

Doktorica pravnih ved Angelika Mlinar, rojena v slovenski družini iz okolice Pliberka, je bila v avstrijski zvezni zbor izvoljena na listi Neos/Das neue Österreich/Nova Avstrija.

JOŽE KOŠNJEK

Dunaj – Nedeljske volitve v avstrijski zvezni zbor so bile za koroške Slovence zgodovinske: Angelika Mlinar, 43-letna doktorica pravnih znanosti, je bila izvoljena za zvezno poslanko. Kot predsednica avstrijskega Liberalnega foruma je kandidirala na listi Neos/Das neue Österreich/Nova Avstrija, ki je kot nova sredinska liberalna stranka dobila v zveznem parlamentu devet sedežev. Neos je nastal iz gibanja Avstrija govori, njegov predsednik pa je Mathias Strolz. Izvolitev Angelike Mlinar ima za koroške Slovence še večjo težo zato, ker je nova poslanka vpeta v koroško manjšinsko politiko, saj je bila v letih 2009 in 2010 generalna sekretarka Narodnega sveta koroških Slovencev, na letošnjih volitvah njegovega predsednika pa je bila sicer poražena v dvoboju z Valentinom Inzkom, vendar je ostala v vodstvu sveta.

Angelika Mlinar je dobra znanka Gorenjskega glasa, saj je sodelovala z nami pri načrtovanju in izpeljavi čezmejnega projekta Sosed/Nachbar, zato je po izvolitvi rade volje na kratko odgovorila na nekaj naših vprašanj. Prihodnji teden načrtujemo obširnejši pogovor z njo, v

Dr. Angelika Mlinar

katerem bo, upamo, več povedala o sebi in o rečeh, s katerimi se je in se še ukvarja v življenju, med drugim tudi s peko »angelskih« piškotov!

Gospa Angelika, najprej čestitke za izvolitev. Vas je uspeh presenetil?

»Vsi smo več kot intenzivno delali na tem, da nam

Na nedeljskih državnozbornih volitvah v Avstriji so poleg Angelike Mlinar kandidirali še štirje Slovenci. Karel Smolle, ki je bil na listi Zelenih in Liberalnega foruma v letih 1986–1990 in 1998 in 1999 že zvezni poslanec, in Dominik Pipp sta kandidirala na listi Neos, Mirko Messner na listi Komunistične partije Avstrije in Heribert Kulmesch na listi socialdemokratov. Uspelo je le Angeliki Mlinar.

uspe vstop v državni zbor. Ko smo dobili v nedeljo popoldne ob petih potrdilo, da nam je to uspelo, kar nismo mogli verjeti, da se nam je trud dejansko poplačal.«

Se bo po vaši zaslugi v dunajskem zveznem zboru slišala slovenska beseda?

»Seveda se bo. Na vsak način!«

Ker imata zmagovalki volitev socialdemokratska in ljudska stranka šibko večino, je slišati možnost, da bi bil prav vaš Neos lahko tretja vladna stranka s pravico do ministra ali drugega visokega uradnika. Bi vi sprejeli priložnost?

»V vsakem primeru sem pripravljena prevzeti odgovornost, tudi če bi šlo za položaj ministrice.«

Vaše delovno mesto, če tako rečem, bo poslej Dunaj. Boste še naprej dejavni tudi na Koroškem, v Narodnem svetu. Za kaj se boste zavzemali?

»Sem in ostanem koroška Slovenka in se bom vselej in povsod zavzemala za pravice narodne skupnosti, ki najbolj potrebuje urejeno, trdno javno-pravno zastopstvo.«

Hvala za odgovore in uspešno delo v dobro Slovencev!

ŠKOFJA LOKA

Knauf Insulation gazela Gorenjske

Najhitreje rastoče podjetje na Gorenjskem in četrti finalist izbora za naziv zlata gazela 2013 je škofjeloško podjetje Knauf Insulation, ki izdeluje kameno in stekleno volno oziroma izolacije. Med nominiranci sta bila še Iskra Impuls iz Kranja in Lotrič Meroslovje iz Selc. Zanimivo, vsa tri podjetja so v družinski lasti. »Knauf Insulation Škofja Loka je v zadnjih letih v stalni rasti. Gazela je sicer bolj vitka, pri nas pa je 420 zaposlenih, zato je že uvrstitev med finalistov velik uspeh. Ta gre na račun zaposlenih in mojega predhodnika Saša Bavca,« ob nagradi razmišlja novi glavni direktor Tomaž Lanišek. Razlogi za osvojitve naziva gazela Gorenjske so znani: večletna rast prihodkov in dobička ter novi, inovativni proizvodi, po katerih ni bil znan. **B. B.**

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme SLAVKA DOLINŠEK iz Preddvora.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zbiramo volno

Najbrž veste, da se pod okriljem Gorenjskega glasa od konca leta 2010 enkrat mesečno sestaja približno deset gospa, ki so si nadele ime Glasove Muce Copatarice. Njihovo poslanstvo je, da prostovoljno pletejo copatke za novorojenčke, ki na svet privekajo v kranjski porodnišnici. Te geste so najbolj vesele mamice, ki dandanes težko pridejo do ročno spletenih copatk, pa tudi osebe v porodnišnici, ki mamicam izroči lepo darilo. Gorenjski glas pa že od prvih dni otrokovega življenja skrbi za nove bralce, ki že kot otroci lahko aktivno sodelujejo pri ustvarjanju časopisa s svojimi risbicami. Gorenjski glas priskrbi volno, tokrat pa za pomoč prosimo še vas, dragi bralci in naročniki. Če imate voljo in čas pobrskati po omarah, boste v njih morda našli kakšen klobčič volne, ki je ne boste več potrebovali. Mi pa bomo veseli, če jo boste ob priliki prinesli k nam na Gorenjski glas, vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure. Tako bo tudi iz vaše volne nastalo nekaj toplih copatk. Hvala že vnaprej!

Nagrajenci

Nagrada križanka iz Loškega glasa (24. 9.) z geslom 2 Cellos v Škofji Loki nagrajuje Katjo Megušar iz Kranja, Alojza Benedičiča iz Železnikov in Voni Kos iz Poljan. Križanka iz GG št. 74 (17. 9.) z geslom Zadnje predstave v LGK letos nagrajuje Davida Ravnika iz Trziča, Olgo Miklavčič iz Preddvora in Dušana Šajna iz Škofje Loke. Križanka iz GG št. 75 (20. 9.) z geslom Abonmaji Prešernovega gledališča pa nagrajuje Andrejo Jekovec iz Preddvora, Kati Kamenik iz Škofje Loke, Minko Žagar iz Cerklj, Anico Tadina iz Kranja in Lidijo Čampa iz Žabnice. V nagradni igri Sesalnik Hoover Floormate smo ugotovili, da 29 sodelujočih ne uporablja vodnega sesalnika, v 13 gospodinjstvih ga uporabljajo, ročni sesalnik Hoover za avto pa prejme Olga Črmelj iz Gorenje vasi. Čestitke vsem!

Po krajši poti do lokalno pridelane hrane

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – V Škofji Loki je potekala sedma regijska konferenca, ki jo je o uveljavitvi načela kratkih verig v sistemu javnega naročanja hrane in živil v javnih zavodih pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje skupaj z Občino Škofja Loka in Razvojno agencijo Sora.

Tudi šole, vrtci in drugi javni zavodi bi lahko na svojih jedilnikih ponudili več lokalno pridelane hrane, vendar jih pri tem pogosto ovira zakon o javnem naročanju. Tako dobivajo hrano pretežno z globalnega trga, pri izbiri jih v veliki meri vodi nizka cena. Pri uveljavitvi

kratkih verig v sistemu naročanja bi zadostili dvema pomembnima ciljema, zdravi domači hrani za oskrbo javnih zavodov in razvoju podeželja, saj bi s tem dali boljšo priložnost domačim pridelovalcem in predelovalcem hrane. Ministrstvu za kmetijstvo in za finance sta se zato lotili natančnega vpogleda v zakon o javnem naročanju. Pripravili sta priporočila za javno naročanje živil, ki javnim zavodom omogočajo naročanje kakovostnih, varnih in zdravih živil, in bodo v pomoč tistim, ki v javnih zavodih vodijo postopke javnega naročanja za izbiro dobaviteljev živil. Poleg tega je predsednica vlade

spodbudila tudi pilotni projekt, v katerem bosta ministrstvu enemu od javnih zavodov pomagali pripraviti razpis, s katerim bi prišli do uporabnega modela javnega naročanja. Za ta projekt so bili izbrani Kranjski vrtci. Tudi Gorenjska ima v regionalnem programu za samooskrbo podobne cilje. Pri skrajšanju verig od dobaviteljev do javnih zavodov želijo med drugim doseči, da šole, vrtci, domovi starostnikov in drugi ne bi naročali neposredno pri večjem številu lokalnih dobaviteljev, pač pa pri nekem vmesnem logističnem centru, ki bi povezoval domače dobavitelje hrane.

Žirovniška pot je lahko zgled

V Žirovnici so nadgradili Pot kulturne dediščine, prihodnji teden pa bodo gostili konvencijo Slovenske pisateljske poti.

ANA ŠUBIC

Žirovnica – »Pot kulturne dediščine je ključna turistična blagovna znamka v Žirovnici, s celovito ureditvijo pa smo postavili piko na i, pot je sedaj še bolj privlačna za obiskovalce,« ob zaključku posodobitve Poti kulturne dediščine poudarja direktorica Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica Maja Zupan. Osemkilometrski pot poleg rojstnih hiš Prešerna, Čopa, Finžgarja in Jalna ter Janševga čebelnjaka po novem vključuje še dva spomenika državnega pomena v Vrbi – cerkev sv. Marka in staro vaško lipo, ob kateri so uredili brežino. Na poti so namestili urbano opremo, klopi, mize, koše za ločeno zbiranje odpadkov ter dodatne informacijske in usmerjevalne table, tako da jo lahko obiskovalci prehajajo brez zemljevida, je dejala Zupanova. Uredili so tudi dostopno pot k Janševemu čebelnjaku in poskrbeli za krajinsko ureditev. Celovita ureditev je stala skoraj 59 tisoč evrov; naložbo je 60-odstotno sofinancirala EU, ostalo je zagotovila občina.

V sklopu projekta so v Vrbi postavili tudi informacijsko tablo Slovenske

Prvo informacijsko tablo na Slovenski pisateljski poti so postavili pod Prešernovo hišo v Vrbi.

pisateljske poti, ki so jo zasnovali v Društvu slovenskih pisateljev, povezuje pa rojstne hiše, domačije in druge zanimive točke 106 slovenskih pisateljev in pesnikov. Gre za prvo tovrstno tablo, ki so jo postavili na 700 kilometrov dolgi poti,

katere del je tudi žirovniška Pot kulturne dediščine. »Veseli smo, da je Žirovnica prepoznala svojo vlogo znotraj Slovenske pisateljske poti,« pravi vodja projekta Igor Likar, ki upa, da se bodo svojih vlog zavedle tudi druge slovenske občine. Tudi zato

bodo v četrtek, 10. oktobra, v Žirovnici organizirali konvencijo Slovenske pisateljske poti, na katero so povabili župane 67 občin, po kateri poteka pot. S podpisom listine o pridružitvi poti se bodo, tako Likar, zavezali k postopnemu urejanju posameznih lokacij, sicer pa je konvencija zamišljena kot delovno srečanje, na katerem bodo udeleženci ugotavljali, kako daleč je projekt, si izmenjevali izkušnje o primerih dobrih praks, kakršna je tudi žirovniška pot, in se posvetili možnim oblikam razvoja poti v prihodnje.

Spomladi je izšel tudi vodnik po Slovenski pisateljski poti, ki je temelj projekta. »Projekt zajema več dimenzij, sicer pa na zanimiv način obuja tradicijo in hkrati deluje povezovalno, saj skuša povezati občine in regije, po katerih pot poteka. Hkrati se v sodobnem smislu zelo približuje trendom, da literatura ni samo nek kamen zase, ampak se skuša povezovati s turizmom in izobraževalnimi vidiki,« je dejal sekretar Društva slovenskih pisateljev Saša Jovanovič in dodal, da se projekt lahko poslužuje tudi zelo sodobnih, virtualnih orodij, mobilnih aplikacij, zvočnih točk

Ledenik še ni tako tanek

◀ 1. stran

»Preliminarni rezultati izmere, skupaj s predhodnimi natančnimi geodetskimi meritvami, bodo dali podrobnejše informacije o obsegu, debelini in prostornini tega še »živečega« ledu na južnem robu Triglavskih podov. Prvi rezultati so pokazali, da je na najglobljem mestu debelina ledenika preseгла 8 metrov. To je več, kot smo glede na posledice podnebnih sprememb, ki smo jim pričali v zadnjih dveh desetletjih, pričakovali. Največja globina ob zadnjih meritvah pred 13 leti je bila namreč 9,5 metra,« nam je sporočil Miha Pavšek iz geografskega inštituta Antona Melika in dodal, da so vse meritve odlični pokazatelj podnebne spremenljivosti Slovenije, saj sta oba slovenska ledenika (poleg Triglavskega ledenika še ledenik pod Skuto) zaradi svoje lege zelo občutljiva na podnebne spremembe. »Zadnji dve desetletji sta na robu obstoja in torej eni redkih neposrednih prič oziroma dokazov omenjenih sprememb. Morda smo celo ena zadnjih generacij, ki ju (še) lahko občuduje. Pa

vendarle dogajanje na Triglavskem ledeniku v zadnjem poldrugem desetletju postavlja pod vprašaj napovedi o njegovem skorajšnjem izginotju. Podnebne spremembe naj bi se kazale tudi v povečanju padavin v zimskem času, ko so na ledeniku padavine v obliki snega. Zaradi vbokle oblike površja ledenika se obdrži sneg na ledeniku še pozno poleti. V zadnjih nekaj letih pa tudi vse do konca talilne dobe, zato v tem času ledeniški led ni bil nikoli povsem razkrit, temveč le prekrit s firmom in snegom zadnje zime oziroma snežne sezone. Če se bodo takšne vremenske razmere nadaljevale in se bo količina zimskih padavin še povečevala, se bo ostanek Triglavskega ledenika, v sicer zelo majhnem obsegu, ohranil dalj časa, kot smo napovedovali pred leti,« je še povedal Pavšek.

Strokovnjaki se bodo prihodnji teden podali tudi pod Skuto in s klasičnimi geodetskimi napravami izmerili še tamkajšnji ledenik, ki je sicer debelejši od Triglavskega. Z georadarjem pa naj bi ga predvidoma izmerili jeseni drugo leto.

Popravek

V septembrski Kranjčanki smo v prispevku kranjskega masažnega studia Malisa z naslovom Naše stranke so naše srce napačno zapisali telefonsko številko, na katero se lahko prijavite za spinning vadbo. Pravilna številka je 041 308 100.

Uredništvo

Trobentica odprta, oddelki še prazni

Kljub dolgemu seznamu čakajočih otrok in novo odprtemu vrtcu je v Kamniku z oktobrom nezasedenih kar pet oddelkov vrtecev.

JASNA PALADIN

Kamnik – Po dveh letih zapletov s stečajem podjetja, ki je zgradilo vrtec Trobentica v Kamniku, in prodaji objekta konec avgusta na javni dražbi, je sedemoddelčni vrtec s 1. oktobrom le odprl svoja vrata. Zasebni vrtec Sonček iz Grosuplja je s tem začel uresničevati določila iz koncesijske pogodbe, ki so jo avgusta podpisali z Občino Kamnik. Koncesijo jim je občina podelila za enajst oddelkov – za sedem v Trobentici, ter po dva oddelka v enoti Marjetica na Medvedovi (bivša trgovina Mana) in v enoti Zvonček v Vrhpolju (bivša trgovina Tuš). A kljub večletni problematiki pomanjkanja prostih mest v kamniških vrtcih (na čakalnem seznamu naj bi bilo več kot dvesto otrok) sta z oktobrom manjši dve enoti ostali prazni,

Novi koncesijski vrtec Trobentica kljub dolgoletnim težavam s pomanjkanjem prostih mest v predšolski vzgoji ni zapolnjen.

napolnjen ni niti povsem nov vrtec Trobentica.

Direktor zasebnega vrta Sonček Matjaž Škrabar se na naša povpraševanja ni odzval, zato smo se po pojasnila obrnili na Občino Kamnik. »Občina je starše čakajočih otrok dvakrat

pozvala k vpisu v novi koncesijski vrtec. Razlog, da se je odzvalo precej manj staršev, kot jih je na centralnem čakalnem seznamu, je morda iskati v tem, da si je veliko staršev z začetkom šolskega leta že našlo varstvo drugje. Okoli 100 otrok bo tudi šele

tekem leta izpolnilo starostni pogoj za vključitev v vrtec. Ti so potencialni kandidati za vpis v novi vrtec, seveda če se bodo starši odločili zanj. Po zakonu imajo starši namreč pravico do izbire programa vrta,« nam je povedala Janja Zorman Macura, višja svetovalka za odnose z javnostmi in protokolarne zadeve na Občini Kamnik, ki priznava, da na občini še vedno nimajo podatka, koliko otrok dejansko še čaka na prosto mesto v vrtcu. V Trobentici so s 1. oktobrom napolnili šest oddelkov in sprejeli 87 otrok.

Na podlagi nadaljnega vključevanja otrok v novi koncesijski vrtec bo tudi odvisno, ali bo občina ukinila sedaj veljavno mesečno subvencijo za vse starše, ki so zaradi pomanjkanja prostih mest pred odprtjem novega vrta dobili zavrnjene vloge.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključeno DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

GOZD MARTULJEK

Aktivnosti ob Dnevu srca

Gorenjska podružnica za zdravje srca in Hit Alpinea Kranjska vabita jutri na Dan srca, ki bo potekal med 10. uro in 16.30 v hotelu Špik v Gozd-Martuljku. Udeležencem bodo merili krvni sladkor, holesterol, krvni pritisk, s prenosnim ekg monitorjem pa spremljali srčni ritem. O izvidih se boste lahko pogovorili z zdravnico. V programu bodo plavanje v notranjem bazenu in druga razvajanja, pa tudi nordijska hoja; če imate svoje palice, jih prinesite s seboj, sicer vam jih bo zagotovil organizator. Odhod avtobusa, ki je za člane gorenjske podružnice brezplačen, za nečlane pa stane deset evrov, bo jutri ob 9. uri izpred KGZ Sloga na Primskovem v Kranju. Zdravo kosilo bodo pripravili v hotelu. Prijave za zamudnike sprejema Inge Sajovic še danes na telefonski številki 030 673 541. Vabljeni tudi drugi, ki se boste v Gozd-Martuljek pripeljali z avtomobili. **S. K.**

ŠKOFJA LOKA

Predstavitev problematike luskavice

Društvo psoriaticov Slovenije vabi na predstavitev problematike luskavice in dejavnosti Društva psoriaticov Slovenije v avlo Zdravstvenega doma v Škofjo Loko. Predstavitev bo v torek, 8. oktobra, med 8. in 12. uro. Obiskovalce bodo seznanili s problematiko luskavice, njenim vplivom na splošno kakovost življenja obolelih, možnostih obvladovanja bolezni, predvsem pa o tem, kako lahko društvo pomaga obolelim pri spopadanju z luskavico. Sogovorniki bodo predstavniki gorenjske podružnice Društva psoriaticov Slovenije. **S. K.**

CERKLJE

Večer folklorne in ljudskega petja

Člani Kulturnega društva Folklorne Cerklje prirejajo jutri, 5. oktobra, ob 19. uri v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika tradicionalni, že 6. Večer folklorne in ljudskega petja z naslovom Po Koroškem po Kranjskem že ajda zori. Poleg domače folklorne skupine bodo nastopili še člani FS KUD Prežihov Voranc Ravne na Koroškem in FS Sava Kranj, ljudski pevci KD Jerbas Tržič in Otroška FS OŠ Davorina Jenka Cerklje. **J. P.**

Zadovoljni s turistično bero

Po lanski rekordni turistični sezoni letos rezultati še boljši. Največ nočitev je bilo tudi to poletje tradicionalno v Kampu Šobec.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – V občini Radovljica so tudi letos zelo zadovoljni z izkupičkom poletne turistične sezone. V prvih osmih mesecih letošnjega leta je namreč število gostov v primerjavi z enakim obdobjem lani, ko so beležili rekordno turistično sezono, naraslo še za slab odstotek, v primerjavi z enakim obdobjem leta 2010 pa kar za dobrih 30 odstotkov. Podobno je s številom nočitev. Največji delež, kar 71 odstotkov, so jih zabeležili v Kampu Šobec, sledijo hoteli Krek, kamp Radovljica, hotel Lamberg in Penzion Kovač. Kar 93 odstotkov nočitev gre na račun tujih gostov, ki tradicionalno prihajajo predvsem iz Nizozemske, Nemčije in Belgije. Povprečna doba bivanja se počasi povečuje in se približuje trem dnevom, so sporočili na nedavni novinarski konferenci.

Med razlogi za dobro glavno turistično sezono so poleg dobrega vremena in posledično odličnega obiska obeh kampov na območju občine zagotovo tudi ciljno usmerjene promocijske aktivnosti posameznih turističnih ponudnikov in tudi javnega zavoda Turizem Radovljica, ocenjuje župan Ciril Globočnik, ki je izpostavil dobro organizacijo odmevnih festivalov, kakršna sta bila Festival čokolade in lončarski festival, prepričan pa je tudi, da bodo na nadaljnji razvoj turizma pozitivno vplivale investicije, kot je urejanje parkirišča pred starim mestnim jedrom v Radovljici ter projekt označevanja kolesarskih poti. V sodelovanju z občino in krajevnimi skupnostmi so prostovoljci že lani postavili 33 oznak z informacijami o želeni smeri, težavnosti in dolžini kolesarskih poti, o kulturnih in naravnih znamenitostih ter drugih

Občina Radovljica pozitivne učinke na področju turizma pričakuje tudi od nedavno pridobljene licence, ki jo uvršča med pet olimpijskih športnih centrov v državi in ji omogoča trženje destinacije pod olimpijsko blagovno znamko.

koristnih informacijah. Letos jih bodo postavili še 46, prihodnje leto pa 33. V načrtu je tudi priprava digitalne in tiskane karte kolesarskih smeri v občini.

Kot je poudarila Romana Šlibar Pačnik, ki je v radovljški občinski upravi pristojna za področje turizma, se je poleti med gosti odlično prijel tudi turistični avtobus, ki je turist dvakrat tedensko peljal k zanimivim točkam na podeželju. Občina pozitivne učinke na področju turizma pričakuje tudi od pridobljene licence, ki Radovljico uvršča med pet olimpijskih športnih centrov v državi. Olimpijski komite Slovenije je namreč to licenco najvišjega

ranga podelil Radovljici, ki je zanj kandidirala v konzorciju z Občino Bled, Veslaško zvezo Slovenije, Veslaškim klubom Bled, Plavalno zvezo Slovenije ter Kajak in kanu zvezo Slovenije. »Pridobitev je pomembna tudi zato, ker bo omogočila sofinanciranje strokovnega kadra na področju vrhunškega športa iz državnih in evropskih sredstev, prav tako naj bi bili sofinancirani obratovalni stroški ter gradnja in posodobitve športne opreme. Za Radovljico in Bled pa je zelo pomembna tudi možnost trženja obeh turističnih destinacij pod olimpijsko blagovno znamko,« je še poudaril župan Ciril Globočnik.

KRANJ

Ta konec tedna odpirajo vrata hiš

V soboto in nedeljo Center arhitekture Slovenije v okviru projekta Odprte hiše Slovenije tudi na Gorenjskem odpira vrata zglede izbrane kakovostne, sodobne, inovativne arhitekture in prostorskih ureditev. Na Gorenjskem bodo v soboto pokazali družinsko hišo v Kokri, počitniško hišico v Kranjski Gori, vrt v Žireh, obnovljeno tržnico na Jesenicah, lesen pasivni vrtec v Preddvoru, novi upravni center na Jesenicah in Belo vilo v Kamniku pa tudi ureditev javnih površin v mestnem jedru Kranja in pripravili večerni ogled poslovne stavbe Iskratel. V nedeljo bosta na ogled še Skipass hotel v Kranjski Gori in nastajajoči Nordijski center v Planici, popoldne pa v Radovljici še sprehod po Vurnikovi arhitekturi. Po glavni prireditvi bodo ogled najboljših objektov ponovili, pripravljajo pa tudi ekskurzije in vodenja. S projektom želijo podirati ovire za načrtovanje in navdihniti ljudi in institucije, da bi zahtevali bolj kakovostno oblikovanje prostorov. Natančne informacije o točnem času ogleda in morebitnih prijavah so na voljo na spletni strani projekta www.odprtehiseslovenije.org. **M. A.**

TRŽIČ

Zemljišča pri blokih na Zelenici stanovalcem

Tržiški občinski svetniki so na zadnji seji na predlog občinske uprave sklenili, da občina prizna lastninsko pravico na pripadajočih zemljiščih k večstanovanjskim stavbam v naselju Zelenica, ki so bila do sedaj v lasti občine, tamkajšnjim etažnim lastnikom. Gre za zelenice in dostopne poti do stavb, ki imajo status pripadajočega zemljišča k stavbi, ta pa je po zakonu o vzpostavitvi etažne lastnine last lastnikov stavbe. Občina si je na prenesenih zemljiščih pridržala služnostno pravico. Zemljiškooknjižno ureditev lastništva pripadajočih zemljišč k večstanovanjskim stavbam bodo morali izpeljati še marsikje drugje po občini (Virje, Cankarjeva, Ravne, Za jezom), vendar pa tam občina ni lastnik vseh zemljišč okoli stavb, niti tamkajšnji etažni lastniki doslej niso bili tako aktivni kot lastniki na Zelenici. **A. Š.**

KRANJ

Družina nujno potrebuje drva

Iz Območnega združenja Rdeči križ Kranj so sporočili, da mama z dvema otrokoma, eden je študent, eden osnovnošolec, zaradi socialne stiske nujno potrebuje drva za kurjavo. Družina je doma iz Bitenj, njihov kontakt je 031 624 120. **S. K.**

DOVJE, MOJSTRANA

Šest desetletij društva upokojencev

Društvo upokojencev Dovje-Mojstrana letos zaokrožuje šestdeset let bogatega in aktivnega delovanja na številnih področjih. Osrednjo prireditev ob prazniku pripravljajo jutri, v soboto, 5. oktobra, ob 18. uri v dvorani Kulturnega doma na Dovjem. Društvo zdaj šteje kar 430 članov, ki se radi udeležujejo pestrih dejavnosti na področju kulture in športa, posebej aktivno pa sodelujejo v projektu Starejši za starejše. Ob jubileju so pripravili tudi bilten, v katerem so predstavili glavne poudarke šestdesetletnega dela. **M. A.**

VELIKA PLANINA

Pastirje bodo zamenjali bajtarji

Pastirji z Velike, Male in Gojske planine so pred dnevi v dolino prignali še zadnje govedo, a pastirske kočje ne bodo samevale. Vse do junija jih bodo namreč naselili bajtarji – tisti ljubitelji planine, ki v pastirskih bajtah gostujejo takrat, ko v njih ni pastirjev. »Ključ planine« bodo od pastirjev uradno prejeli v soboto, 5. oktobra, ob 11. uri, ko bodo v Velikem stanu s tradicionalnim bajtarskim golažem začeli že svojo 84. sezono bajtarstva. **J. P.**

MERCATOR EMBA d.d., Tržanska cesta 2a, 1370 Logatec

moja vrata so ti vedno odprta

kaj pa preprih?

KRALJICA GOSTOLJUBJA

POZNATE JO, LOKA KAVO, SVEŽO IN AROMATIČNO KAVNO MEŠANICO, PREŽETO S TRADICIJO. KAVO, KI JE ŽE VEČ KOT 45 LET DEL GOSTOLJUBJA, DRUŽABNOSTI IN TISTI, SAMO VAŠIH TRENUTKOV, KO POTREBUJETE OKUSNO POŽIVITEV. PRIVOŠČITE SI JO IN Z NJO POPESTRITE DAN ALI OBISK.

Loka kava

Odkrili kip pionirju hladilstva Sanacija bazena

V parku Medpodjetniškega izobraževalnega centra v Škofji Loki so ponovno odkrili doprsni kip Valentinu Zaletelu, pionirju hladilstva v Škofji Loki. Prvič so ga odkrili leta 1983 ob petdesetletnici hladilstva v Škofji Loki.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Valentin Zaletel (1909–1967) se je s hladilstvom srečal leta 1929 v takratni Schneiderjevi tovarni, kjer sta švicarski lastnik in tehnični vodja Ivan Okorn začela snovati prvi lastni hladilni kompresor in prvo hladilno napravo za izdelovanje in hlajenje sladoleda, je o nekdanjem sodelavcu povedal Ivan Hafner, »LTH-jevec od štipendista do penzionista«. Hafner je namreč skupaj Jankom Japljem pobudnik za postavitev Zaletelovega spomenika s tovarniškega platoja LTH v park pri šolskem centru.

»Po nacionalizaciji Schneiderjeve tovarne so se leta 1947 kadri, orodja, livarski modeli in celotna tehnična dokumentacija preselili v Litostroj v Ljubljano. Tine Zaletel se je leta 1954 vrnil v Škofjo Loko, kjer je bila nekaj let prej ustanovljena tovarna Motor z zelo raznovrstnim proizvodnim programom. V njej so začeli

razvijati in proizvajati hladilne kompresorje, toplotne izmenjevalce in hladilno opremo, sprva predvsem hladilne omare,« je ob ponovnem odkritju spomenika dejal Ivan Hafner. Leta 1960 se je podjetje Motor preoblikovalo v Loško tovarno hladilnikov (LTH) in v naslednjih desetletjih uspelo na domačem in tujih tržiščih. Valentin Zaletel je umrl v prometni nesreči v letu svoje upokojitve. Leta 1983 so mu ob petdesetletnici hladilstva v Škofji Loki posmrtno podelili spominsko plaketo, na tovarniškem platoju pa slovesno odkrili doprsni kip, delo loškega kiparja Toneta Logondra. Pred štirimi leti sta Hafner in Japelj ob pomoči Zaletelove hčerke Metke Hafner in snahe Alenke Zaletel začela z aktivnostmi za prenos in ponovno odkritje spomenika.

To se je zgodilo ta teden v parku Medpodjetniškega izobraževalnega centra, kjer sta poleg Hafnerja spregovorila tudi škofjeloški župan Miha

O svojem sodelavcu Valentinu Zaletelu je ob ponovnem odkritju njegovega kipa veliko povedal Ivan Hafner.

Ješe in direktor Šolskega centra Škofja Loka Martin Pivk. Kipu Valentina Zaletela se bo v parku za šolo, ki vzgaja nov rod loške tehnične inteligence, v prihodnje pridružil še kdo, ki je tako kot pionir hladilstva v preteklosti dal pečat škofjeloškemu gospodarstvu, smo slišali ob odkritju spomenika. Letos

je osemdesetletnica loškega hladilstva in čeprav je podjetje LTH žalostno ugasnilo, se tradicijo nadaljujejo manjši podjetniki, del ga ohranja LTH Ulitki. Duh LTH-ja pa živi tudi s Komornim zborom LTH, ki se zbral in zapel ob tej priložnosti. Nastopil je tudi harmonikar Žan Jugovic iz Glasbene šole Škofja Loka.

Občinski svet Železniki je odobril izdelavo projektne dokumentacije za prvo fazo obnove bazena v vrednosti 1,7 milijona evrov.

ANA ŠUBIC

Železniki – Tudi na zadnji seji občinskega sveta v Železnikih je bilo govora o obnovi dotrajanega plavalnega bazena. Svetniki so se odločali, kakšnem obsegu se lotiti obnove, na koncu pa so se strinjali s predlogom odbora za družbene dejavnosti, da izdelajo projektno dokumentacijo za prvo fazo obnove v vrednosti 1,7 milijona evrov. Prihodnje leto se bodo lotili energetske sanacije, ki jo bo s 405 tisoč evri sofinancirala EU, občina naj bi zagotovila še denar za strešno konstrukcijo, v naslednjih treh do štirih letih pa naj bi glede na razpoložljiva sredstva obnovili še bazensko tehniko in garderobe ter posodobili savne. Projektna naloga je sicer obsegala še tri različice, ki se nanašajo na gradnjo dodatnih vodnih površin in nadgradnjo objekta s prenočitvenimi zmogljivostmi, kar bi investicijo podražilo na 3,5 milijona evrov. Nadgradnja objekta je sicer izvedljiva le z vključitvijo zasebnega investitorja, ki pa ga občina doslej ni uspela najti. Čeprav so predlagano različico svetniki potrdili z

veliko večino, je bilo v razpravi slišati kar nekaj pomislekov, predvsem iz opozicijskih vrst. »Preden se odločimo za tako velik strošek, je treba premisliti, ali bodo vsebine dajale pozitiven finančni rezultat,« je dejal Peter Mesec (Premik). »Treba se je odločiti, ali se bomo šli turizem na veliko, ali bomo imeli bazen za lokalne potrebe,« je razmišljal Tomaž Demšar (SDS). Sodelavci iz občinske uprave so pojasnili, da za pridobitev evropskih sredstev dejavnost ne sme biti pridobitna, že z energetske sanacije pa se bo bazen približal poslovanju s pozitivno ničlo. »Ta različica ne bo prinašala super učinkov, bodo pa varnost in pogoji boljši. Gradbeni odbor se je dolgo tehtal, menimo, da smo pripravili tisto, kar je optimalno možno narediti in je še finančno obvladljivo,« je dejal Leopold Nastran (SD), sicer tudi predsednik odbora za družbene dejavnosti. Slišati je bilo tudi bojazni, da bi se investicija utegnila naknadno podražiti, podobno kot pri dražgoški šoli, po mnenju Demšarja pa bi predvidene ureditve lahko izpeljali z manj denarja.

Zanemarjena grobnica

Kdo skrbi za grobnico rodbine Tavčar na Visokem?

BOŠTJAN BOGATAJ

Visoko – Pred dnevi je naša bralka Felicita Gartner obiskala dvorec dr. Ivana Tavčarja na Visokem in se sprehodila do grobnice rodbine Tavčar. »Z možem sva se odpravila na izlet, pri grobnici pa šok. Pogled na njo je zelo žalosten, vse neurejeno, v njej dva razpadajoča venca. Če bi lahko, bi sama počistila, tako sem se lahko samo razjokala,« nam je povedala bralka.

Grobnico smo si ogledali tudi sami. Od daleč vse lepo, od blizu pa se vidi, da jo je močno načel zob časa. Kaže, da se konstrukcija posesta, stopnice in zgornja pohodna plošča sta počeni, zid

poka in ga načenja plesen, na stranskem znamenju se napisov ne vidi več. V notranjosti na vsaki strani manjša posušena venca, Tavčarjev kip in spominski ploščici sta urejeni. Nekdo mora skrbeti za grobnico, saj v njej gorijo sveče.

Bližnji dvorec in zemljišča okoli njega so v lasti občin Gorenja vas - Poljane in Škofja Loka, zato smo gorenjevaško-poljanskega župana Milana Čadeža vprašali, zakaj ne skrbijo tudi za grobnico. »Ni v naši lasti, mi v okolici le približno dvakrat letno pokosimo,« je odgovoril župan in dodal, da bi rade volje skrbeli za Tavčarjevo grobnico, uredili tudi fasado, vendar gre za zasebno lastnino.

STRMICA, ŠKOFJA LOKA

Dve cestni zapori

Ob sanaciji plazu na strmem ovinku v Strmici se je zaradi razmočenega ilovnatga terena in nedavnega deževja sesedla cesta, tako da namesto dosedanje polovične velja za promet popolna zapora ceste Bukovica–Čepulje. Geologi bodo preverili stanje in v najkrajšem možnem roku zagotovili, da bo cesta za promet spet polovično prevozna. Do takrat pa velja popolna zapora ceste, predvidoma bo zapora trajala teden dni. Zaradi rekonstrukcije ceste je popolna zapora za ves promet tudi na lokalni cesti Groharjevo naselje–Sveti Duh, na odseku od kapelice v Groharjevem naselju do hišne številke 75. Obvoz poteka na relaciji Groharjevo naselje–Papirnica–Gorajte. V naselju Podlubnik potekajo še zadnja gradbena dela pri gradnji kanalizacije. Predvidene cestne zapore prometa bodo trajale še do konca naslednjega tedna. **D. Ž.**

BREZJE

Maša in romanje

V nedeljo, 6. oktobra, na rožensko nedeljo, in v ponedeljek, 7. oktobra, na praznik Roženske Matere Božje, bo na Brezjah svečano. V nedeljo ob 10. uri bo maša, ki jo bo v počastitev 113. obletnice posvetitve cerkve in 25. obletnice njenega povišanja v baziliko daroval papeški nuncij v Sloveniji Julius Janusz. Ponedeljek bo namenjen molitvi za cerkev in domovino. Maša v čast Roženske Marije bo ob 19. uri, oba dneva pa bodo na Brezje organizirana romanja. Brezje praznujejo konec tedna krajevni praznik, v praznovanje pa se vključujeta tudi frančiškanski samostan in bazilika. **J. K.**

SELCA

Kmetijo nameravajo preseliti na rob vasi

Železnikarski občinski svetniki so na zadnji seji sprejeli občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) za preselitev ene od kmetij v Selcih na rob vasi. Kmetija jse namreč sedaj v zgoščenem jedru naselja in na obstoječi gradbeni parceli težko deluje, širitve in posodobitve pa niso možne, zato jo lastniki želijo preseliti na vzhodni rob naselja, na lokacijo Tršovnica. Območje OPPN v velikosti 6072 kvadratnih metrov je umeščeno na travnate površine med gozdnim robom in vodotokom Drbovnik, za potrebe nove sodobne kmetije pa nameravajo zgraditi hlev s pomožnimi prostori, skladišče za gnojevko pod hlevom, senik z garažo za stroje in koritasti silos. **A. Š.**

Popraviti razbito

zavarovano

steklo v vašem domu

je lahko zelo enostavno.

Pokličite brezplačno številko, takoj prijavite škodo in Zavarovalnici Triglav prepustite vse skrbi v zvezi s popravilom, vključno z izbiro pogodbenega steklarja.

080 555 555

triglav

www.triglav.si

Ostali so na svetovnem vrhu

Minuli konec tedna se je s šestim tekmovanjem svetovnega pokala v skokih na cilj v švicarskem Locarnu končala letošnja padalska sezona, ki je Slovencem vnovič prinesla številne uspehe.

ZORAN RAČIČ

Locarno - Glavni cilj sezone je bilo evropsko prvenstvo, ki so ga Slovenci končali z odliko, z dvema naslovoma najboljših na stari celini, saj je zlato odličje osvojila ekipa, med posamezniki pa je bil najboljši Peter Balta. Piko na i je ekipa Elana dodala še s skupno zmago v svetovnem pokalu. Na zadnji tekmi se je ekipa Elan v postavi Roman Karun, Peter Balta, Uroš Ban, Senad Salkič in Domen Vodisek v močni konkurenci sicer uvrstila tik pod stopničke, kar pa je zadoščalo za končno skupno zmago in ponovitev uspeha iz lanske sezone. »Že lani je ekipa slavila v svetovnem pokalu pred Italijani in Čehi, tako da je bil naš cilj pred sezono ostati med vodilnimi ekipami. Ponovna zmaga sicer ni bila načrtovana, bila je zelena. Tako smo v svetovnem pokalu dokazali naše dobro delo, ki smo ga potrjevali skozi celotno sezono v kateri smo štirikrat stali

Naši padalci so na večini tekem, tudi na domači v Lescah dokazali, da ostajajo v svetovnem vrhu. / Foto: Gorazd Kavčič

na vrhu, eno tekmovanje pa smo končali na drugem mestu. Če strnem na kratko, s sezono smo več kot zadovoljni,« je še eno uspešno leto za slovensko klasično padalstvo ocenil trener Drago Bunčič.

Na zadnji tekmi se je odločalo tudi o najboljših med

posamezniki, v igri za skupno zmago je bil Senad Salkič, ki pa na finalnem tekmovanju ni skakal najboljši, a je končno peto mesto v skupnem seštevku v tako izenačeni konkurenci odlično. »Zaključek sezone je vsekakor zelo dober. Razmere za skakanje so bile idealne, tako

da smo z ekipno uvrstitvijo v skupnem seštevku lahko več kot zadovoljni. Morda je bila moja uvrstitev med posamezniki na finalni tekmi nekoliko pod pričakovanji, toda primarni cilj sezone, ostati na vrhu v svetovnem pokalu, je izpolnjen,« je po koncu sezone dejal Senad Salkič.

Dirigent Triglava znova Brkič

VILMA STANOVNIK

Kranj – Minuli ponedeljek se je vodstvo kranjskega nogometnega prvoligaša Triglava odločilo, da je po dvanajstih krogih in desetih porazih čas za novo taktiko. Vodstvo kluba in trener Dušan Kosič sta se dogovorila za sporazumno prekinitev sodelovanja. Že dan po slovesu trenerja, ki je ekipo vodil od 28. kroga minulega prvenstva, pa je na trenerško klop znova sedel Siniša Brkič, ki je ekipo vodil pred Kosičem. »Lepo se je vrniti na klop Triglava, a pogled na lestvico ni najlepši. Zdaj bomo zavihali rokave

Trener Siniša Brkič bo že na nedeljski tekmi znova vodil ekipo kranjskega Triglava. / Foto: Gorazd Kavčič

in poskusili do konca jesenskega dela čim več izvleči iz ekipe,« je po vrnitvi v

moštvo povedal Siniša Brkič, ki bo ekipo Triglava prvič vodil že na nedeljski

tekmi 13. kola prve lige Telekom, ko v Kranj prihaja velenjski Rudar.

Ta konec tedna bodo 9. krog odigrali nogometaši v 2. slovenski ligi. Gorenjski derbi bo tokrat v Šenčurju, kjer bo domača ekipa v nedeljo ob 15.30 v gorenjskem derbiju gostila vodilno ekipo Kalcerja Radomelj. Rollet Dob bo že jutri ob 15.30 doma igral proti Šmartnu 1928.

V 3. SNL - zahod Jezero Medvode gostuje pri Tolmini, Calcit Kamnik pri Izoli, Zarica Kranj pri Jadrano Dekanah, Sava Kranj pa jutri ob 16. uri gosti Tabor Sezano.

TRŽIČ

Žan trenira za olimpijsko zimo

Tržiški deskar Žan Košir bo večino jeseni prebil na treningih, njegova baza pa je avstrijski Mölltal, kjer bo brusil formo pred olimpijsko sezono, ki se decembra prične v italijanski Carezzi. »Za jesensko bazo sem znova izbral avstrijski ledenik Mölltal, saj je blizu doma, tereni na progi pa so primerni za dober trening alpskega deskanja,« je povedal Košir, ki je prve dni na snegu posvetil predvsem prostemu deskanju, nato pa so sledili treningi med vratci. »Na ledenik se bom vračal v ciklih. Štirim dnevem na snegu bodo sledili trije dnevi kondicijskega treninga doma, pa nato znova na sneg in tako naprej,« dodaja šestouvrščeni z olimpijskih iger v Vancouvru, ki bo na treningih tudi v letošnji sezoni sodeloval s pomočnikom Gašperjem Oblakom in reprezentančnim kolegom Jernejem Demšarjem. »Ni razlogov za spremembe,« zatrjuje Tržičan, ki se bo morda udeležil kakšnega od treningov ruske reprezentance, ta mesec pa ga čaka tudi končno testiranje opreme. **V. S.**

Tržičan Žan Košir se na novo sezono pripravlja na ledeniku Mölltal. / Foto: Damjan Rifi

JESENICE

Team Jesenice na domačem ledu

Hokejsiti v ligi INL bodo imeli deloven konec tedna, saj jih čakata po dve tekmi. Prvič se bo na ledu dvorane Podmežakla jutri, v soboto, predstavila ekipa Team Jesenice, ki zadnji teden vendarle trenira na domači ledeni ploskvi. Varovanci Gorazda Reklja bodo gostili moštvo Ghardeine, tekma pa se bo začela ob 18. uri. V nedeljo bodo Jeseničani gostovali pri ekipi EHC v Zell am Seeju. Jutri in v nedeljo bodo na domačem ledu igrali hokejsiti HK MK Bleda, ki bodo jutri ob 15.30 gostili ekipo Eppen Pirates, v nedeljo ob 15.30 pa ekipo Gherdeine. Tudi v Kranju se ta konec tedna obetata dve hokejski tekmi, saj bo ekipa Triglava jutri ob 19.16 gostila moštvo Zell am Seeja, v nedeljo ob 18. uri pa še ekipo Palaoro Lustenau. **V. S.**

KRANJ

Skalkalke in skakalci za naslove prvakov

Smučarski klub Triglav Kranj bo jutri in v nedeljo organizator posamičnega in ekipnega državnega prvenstva v skokih in nordijskih kombinaciji. Oba dneva se bo tekmovanje v nordijskem centru v Kranju začelo s kvalifikacijsko serijo ob 9. uri. **V. S.**

NK Triglav : NK Rudar
nedelja, 6. 10. 2013, ob 15.00, ŠC Kranj

Gorenjskim karateistom dvajset odličij

NASTJA BOJIČ

Kranj – Štirinajstega tradicionalnega mednarodnega karatejskega turnirja, ki ga je minulo soboto v Športni dvorani Planina gostil KK Shotokan Kranj, se je udeležilo blizu tristo karateistov iz štiridesetih klubov iz šestih držav: Hrvaške, Italije, Avstrije, Srbije, Bosne in Hercegovine ter Slovenije. Na tekmovanju, ki ga

je odprl podžupan MO Kranj Darko Jarc, so gorenjski karateisti osvojili dvajset medalj.

V katah so bronasta odličja osvojili Maj Logonder (KK Shotokan Naklo), Jernej Taler (Shotokan KK Bohinj), Matej Sarajlič in Patricija Belear (oba KK Shotokan Kranj), na najvišjo stopničko pa so se povzpeli Taj Klemenčič, Jaka Taler (oba Shotokan KK Bohinj) ter Patricija Belear. V

športnih borbah so tretje mesto zasedli Peter Hafnar (-40 kg, KK Shotokan Kranj), Simon Klemenčič (-52 kg) in Maja Stare (+54 kg, oba Shotokan KK Bohinj), ki je osvojila tudi srebrno medaljo (-59 kg). Drugo mesto sta osvojila še Zoran Karov (-45 kg) in Kristjan Jagodic (+55 kg, oba KK Shotokan Kranj), najuspešnejši borci pa so bili Jaka Taler (-40 kg, Shotokan KK

Bohinj), Patricija Belear (-40 kg), Peter Hafnar (-35 kg), Aleksandar Filič (+70 kg) in Juš Markač (-84 kg in absolutno, vsi KK Shotokan Kranj).

KK Shotokan Kranj se je z zmago v borbah izkazal tudi v skupinskih nastopih, s sedmimi zlatimi, dvema srebrnima in tremi bronastimi odličji pa je v skupnem seštevku med klubi osvojil drugo mesto.

Z GORENJSKIM GLASOM
DO CENEJŠE VSTOPNICE ZA
OGLED TEKME!

Izrežite ta kupon in si zagotovite vstopnico za ogled nogometne tekme med domačim Triglavom in NK Krka, ki bo v nedeljo, 6. oktobra 2013, ob 15. uri na stadionu v Kranju.

NAMESTO REDNE CENE VSTOPNICE, KI JE 8 EVROV, BOSTE ZA VSTOPNICO S TEM KUPONOM ODŠTELI LE 5 EVROV.

Podprimo naše športnike in navijajmo skupaj!

Poteka nadzor nad pešci

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti bodo še vse do ponedeljka poostreno nadzirali ravnanje pešcev v prometu in tudi voznike, kako ti spoštujejo svoje obveznosti do pešcev, predvsem pri omogočanju varnega prečkanja vozišča po prehodu za pešce, sporočajo iz Policijske uprave Kranj. Več pozornosti bodo policisti namenili tudi pravilnemu prehajanju vozišča učencev, dijakov in študentov v času prihoda v šolo in odhoda domov, še dodajajo. Z nadzorom želijo pripomoči k večji varnosti pešcev na cestah.

Letos so policisti obravnavali 34 prometnih nesreč z udeležbo pešcev, lani 43. V njih sta umrla dva pešca (lani eden), pet se jih je huje

ranilo, še 23 pa lažje. Pešci so bili povzročitelji nesreč v devet primerih (lani v sedmih). Poleg tega so bili pešci zaradi kršitve prometnih pravil obravnavani v 242 (lani 160) primerih. Zaradi hoje po avtocesti je bilo obravnavanih 19 pešcev, 18 jih ni uporabljalo prometne površine za pešce, 10 jih je nenadoma stopilo na vozišče, štirje niso hodili ob levem robu vozišča, 158 jih je nepravilno prečkalo vozišče, 33 pešcev pa ni bilo pravilno osvetljenih oziroma označenih. Gorenjski policisti so v 35 primerih ukrepali tudi proti voznikom, ki pešcem niso omogočili varnega prečkanja vozišča, ko so bili ti že na prehodu ali so stopali nanj. Za ta prekršek je predpisana kazen globe 300 evrov in petih kazenskih točk.

BISTRICA PRI TRŽIČU

Nesreča še nepojasnjena

Tržiški policisti znova prosijo občane za pomoč pri razjasnitvi prometne nesreče, ki se je v torek, 17. septembra, okoli 16. ure zgodila v Bistrici pri Tržiču. Povzročila naj bi jo neznana voznica, ki je na prehodu za pešce nad tržiškim letnim kopališčem z osebnim avtomobilom trčila v mlajšo deklico s skirojem. Voznica se je sicer po nesreči ustavila in deklici ponudila pomoč, a jo je ta odklonila, zato se je odpeljala naprej. Kasneje se je izkazalo, da se je deklica v nesreči tudi poškodovala. Za posredovanje koristnih informacij pokličite na eno od policijskih postaj oziroma na interventno številko policije 113 ali anonimni telefon 080 1200. Kot so še dodali na Policijski upravi Kranj, lahko policisti odgovornost za nesrečo določijo šele po ugotovitvi dejanskega stanja in nikoli pred zaključkom obravnave, poleg tega pa odločitev o odgovornosti za nesrečo vedno temelji na zbranih in preverljivih dokazih in obvestilih. **S. Š.**

BOHINJ

Usodno zdrsnil s poti

V sredo okoli 15. ure je pod sedlom Globoko v Bohinju s poti v globino zdrsnil tuj planinec. S helikopterjem Slovenske vojske sta na pomoč poletela gorski reševalec letalec Postaje Gorske reševalne službe Bohinj in zdravnik letalec reševalec. Do njunega prihoda so ponesrečenca oživljali njegovi kolegi, vendar so bili nemočni, saj je zaradi hudih poškodb umrl na kraju nesreče. Pokojnega so s helikopterjem prepeljali v dolino in ga predali pogrebni službi. **S. Š.**

Bratoma zapor zaradi droge

Brata Branko in Vanče Stojčovski sta bila na kranjskem sodišču zaradi preprodaje prepovedane droge v okviru hudodelske združbe obsojena na zaporni kazni.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Preprodaja droge, zlasti heroina in kokaina, je v zapor pahnila brata Branka in Vančeta Stojčovski iz Kranja. Po takojšnjem priznanju krivde na predobravnavnih narokih, ki so ju ta teden opravili na kranjskem okrožnem sodišču, sta ju sicer doleteli nekoliko milejši kazni: Branku, ki je bil za povrh obsojen tudi zaradi pomoči roparju poslovalnice Gorenjske banke v Stražišču pri Kranju junija 2012, je okrožna sodnica Marjeta Dvornik odmerila štiri leta in dva meseca zapora, bratu Vančetu pa dve leti in pol, zaporno kazen pa bo prestajal samo ob vikendih, medtem ko bo med delavniki lahko še naprej v Nemčiji, kjer sedaj živi s partnerko, normalno hodil v službo.

Brata Stojčovski sta se v zanke kranjskih kriminalistov ujela decembra lani, ko so končali večmesečno kriminalistično preiskavo hudodelske združbe, ki se je po Gorenjskem in deloma v Avstriji ukvarjala s preprodajo droge. Kranjsko tožilstvo je v tej

Kranjčan Branko Stojčovski bo moral zaradi preprodaje droge in pomoči pri bančnem ropu prestati štiri leta in dva meseca zaporne kazni. / Foto: Tina Dokl

zadevi zaradi kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami vložilo obtožbo tudi zoper 22-letnega Kranjčana Bojana Djurića, 28-letnega Mladena Mišiča iz Medvoda, 32-letnega Ivana Tomiča iz Kranja in 24-letno Tržičanko Bojano Tasovo, ki so krivdo že priznali in bili obsojeni na zaporne ali pogojne kazni. Sojenje še čaka 30-letnega Ljubljanačana Ervina Zoronjića, Marka Babića, Bojano Puzin

in že dlje časa nedosegljivega Elvisa Kulenovića.

V hudodelski združbi naj bi imel Branko Stojčovski zelo vidno vlogo, nenazadnje ga je od vseh že obsojenih soobtožencev doletela najvišja zaporna kazen. Kot je v kratki obrazložitvi sodbe povedala sodnica Marjeta Dvornik, je bila njegova kriminalna aktivnost razmeroma obsežna, v obtožnici je navedeno, da je različnim odjemalcem in tudi

tajnemu policijskemu delavcu preprodal skupaj skoraj 1200 gramov heroina in kokaina. Brat Vanče je bil manj aktiven preprodajalec, še vedno pa mu je tožilstvo očitalo kar devetnajst posamičnih prodaj droge, predvsem je oskrboval odvisnike na avstrijski strani. Dosojeni kazni sta bili malenkost nižji od tistih, ki ju je predlagala okrožna državna tožilka Polona Košnjek. Kot je razložila sodnica, je pri odmeri kazni nekoliko več vrednosti dala njunemu takojšnjemu priznanju, saj sta s tem skrajšala in pocenila sodni postopek. Sodnica pa je zaradi ponovitvene nevarnosti zavrnila prošnjo Branka Stojčovskega, da mu do pravnomočnosti sodbe pripor nadomesti s hišnim priporom, ker bi želel biti v stalnem stiku s svojim otrokom, ki ga zaradi bivanja v zaporu ni videl že slabo leto dni. »Kot ste se podali na kriminalno pot, ste vedeli, kaj vas lahko doleti, tedaj ste tudi že imeli otroka. Sklicevanje na otroka zato sedaj ne more pomagati,« mu je pojasnila svojo odločitev.

Skesanca bodo zasliševali dva dni

Na kranjskem okrožnem sodišču se je včeraj nadaljevalo sojenje obtoženim za trgovino z mamili, med katerimi je tudi osumljenec za rop sefov SKB banke Dejan Vidmar.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Na zatožno klop okrožnega sodišča v Kranju so včeraj znova sedli Dule Mikić, Milanko Sredić, Žarko Tešanović, Martin Udovič, Dejan Pejovski, Nebojša Čubrilović, Dejan Vidmar, ki mu v Ljubljani sodijo za razvpiti rop sefov SKB banke, in Miroslav Banjac. Obtožnica jih bremeni združevanja v hudodelsko združbo in trgovine s prepovedanimi drogami, in sicer preprodaje večjih količin kokaina v Italiji in organiziranja prevoza enajstih kilogramov kokaina iz Brazilije. Ujeti so bili 21. junija lani, ko so na gorenjski avtocesti pri Lescah cariniki ujeli Tonija Radunića Progarja z dvajsetih kilogrami kokaina iz Francoske Gvajane, vrednega okoli devetsto tisoč evrov.

Progar je kot edini izmed obtoženih krivdo priznal in celo postal zaščitena priča tožilstva. Zagovorniki so zahtevali njegovo čimprejšnje zaslišanje, saj se bo po

Večina obtoženih je ob prihodu na sodišče skrivala obraze pred objektivni fotografrov.

njihovem mnenju lahko tedaj pokazala potreba po ponovnem zaslišanju nekaterih prič, ki so bile že predvidene za zaslišanje. Odvetniki so na včerajšnji obravnavi, na kateri so pregledali fotografije iz preiskave vozila Tonija Radunića in zaslišali družinske člane obtoženih,

sicer zahtevali izločitev listinske dokumentacije, povezane s policijsko preiskavo, saj jo je po njihovem mnenju tožilka vložila nepozno. Poleg tega se je po navedbah zagovornikov eden izmed dokumentov, ki je v zapisniku zabeležen kot rokopis, po njihovem čudežno

spremenil v tipkano stran. Tožilka Tanja Frank Eler je temu ostro nasprotovala, saj so bili po njenem mnenju glede na dejstvo, da so bili zadnji dokumenti odkriti v hišni preiskavi po predobravnavnem naroku junija letos, zakoniti, in dodala, da se je v preiskavi celo pokazal sum oviranja pravosodnih organov. Po pregledu fotografij iz preiskave vozila in zaseženih predmetov, med katerimi so bile tudi škatle biskvitov in sladoleda, v katerih je bila skrita droga, je obtoženi Čubrilović opozoril, da iz slik pregleda vozila nikjer ni videti večje količine cigaret, ki naj bi bile podlaga carinikov za pregled vozila.

Sojenje se bo zaslíšanjem kriminalistov, carinikov in italijanskega karabinerja nadaljevalo 7. novembra. Glavna priča, skesanec Progar, naj bi bil predvidoma na vrsti za zaslišanje 28. novembra. Sodnica Metka Radjenovića pa je za zaslišanje Progarja rezervirala kar dva obravnavna dneva.

Vedno aktualen priročnik, ki ga enostavno vzamemo s sabo v gozd, saj nam bo prišel prav za hitro in natančno določanje vrste gob. V priročniku najdemo več kot 700 fotografij in risb evropskih gob ter letno uro, ki na pregleden način prikazuje čas, ko gobo lahko najdemo v naravi.

Gobe
Enostavno in zanesljivo določanje

Redna cena priročnika je 12,50 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

10 EUR
+ poštnina

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

POSLOVNI GLAS

Naši cilji so službe, dobre plače in dobiček

Pred tednom je bil za managerja leta 2013 imenovan Igor Hafnar, direktor kranjskega podjetja Savatech. V Savi, predhodnici sedanjega podjetja, je zaposlen od leta 1992, pred desetletjem je prevzel Velo, od leta 2008 skupaj z Vesno Čadež vodita Savatech. Ta je od letošnjega januarja v lasti češke družbe ČGS.

BOŠTJAN BOGATAJ

Igor Hafnar je bil za menedžerja leta imenovan v za gospodarstvo enem najbolj zahtevnih let, morda celo najbolj zahtevnem letu našega časa: »Imenovanje sprejemam z velikim presenečenjem. Seveda sem ga vesel, še toliko bolj, ker je poleg mojega imena vedno poudarjeno podjetje Savatech z vsemi zaposlenimi. Skupaj si takšno nagrado in pozornost zaslužimo.«

Morda velja poudariti, da Savatech od leta 2008 vodita z Vesno Čadež, od letos naprej ste trije direktorji.

»Za uspehe, ki smo jih želi zadnja leta, so zaslužni dobri temelji. Za te je v skupnem vodenju z Vesno Čadež poskrbel Dušan Kveder, ki se je z letom 2008 upokojil. Njegove izkušnje, ki jih je prinesel iz proizvodnje avtomobilskih pnevmatik v tehnično gumarski del, so temelji naše uspešnosti. Vesna Čadež je ekonomistka, sam pokriva tehnično področje, kombinacija pa odlično uspeva. Marca letos se nama je pridružil še tretji član poslovodstva Rudolf Mačák, ki je odgovoren za sinergije znotraj skupine ČGS, med podjetji Mitas, Rubeno in Savatech.«

S tem dokazujete, da odlični menedžer ni nujno ekonomist, pravnik ali organizator, ampak človek iz stroke.

»V podjetjih, ki so tehnično usmerjena, mora biti direktor tako izobražen. Poleg seveda potrebuje zelo dobroga ekonomista. Ne jaz ne Čadeževa pa ne moreva uspešno voditi podjetja brez skupine, ki je manj vidna, a zelo pomembna. Gre za tim delovnih, poštenih in ambicioznih sodelavcev, ki so enako prizadevni kot midva. Naš cilj je zagotoviti službe zaposlenim in redne plače, lastnikom pa izplačati pričakovani dobiček.«

Ne zamerite, Manager leta je spoštovan naziv, ki pa so ga v preteklih letih prejeli tudi nekateri danes obsojeni, ki ne uživajo nobenega spoštovanja in so tudi (skoraj) potopili podjetja, ki so jih vodili.

»V zadnjih letih se veliko govori o vrednotah poštenja, znanja, dela. Težko

komentiram odločitve in dejanja predhodnikov, opažam pa, da je poštenje, čeprav se o njem veliko govori, premalo cenjeno. Ta vrednota je popolnoma razvrednotena. Sam živim pošteno, čeprav gre za daleč najdaljšo pot do uspeha, a hkrati najbolj zanesljivo. Ne bojim se, da bi bil kadarkoli na poti nekaterih predhodnikov. Sebe nikoli ne postavljam na prvo mesto.«

Svojo prvo službo ste nastopili v Savi. Pred več kot desetletjem je ta proizvodnja pnevmatik prepustila Goodyearu, ostali so malo cenjeni in nedobičkonosni gumeni izdelki. Kako ste lahko iz nič naredili uspešno zgodbo enega največjih evropskih proizvajalcev nišnih gumenskih proizvodov?

»Res nam je preostal le gumeno-tehnični del, bolj ali manj v rdečih številkah. Na srečo smo imeli podporo takratne uprave, ki je vlagala v razvoj. Hkrati smo vedeli, da nam ne preostane drugega kot borba ali pa bo ta del gumarstva v Kranju propadel. S tem pa okoli osemsto delovnih mest. Zastavili smo si ambiciozne cilje. Še leta 2008 smo imeli zgolj 28 tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega, danes smo blizu 50 tisoč evrov. Še pomembnejše je bilo popolno prestrukturiranje proizvodnega programa. V Velo smo v večji meri proizvajali plašče za kolesa in bili z njimi nekonkurenčni. Manj zahtevne programe, kjer znanje ni pomembno, smo preselili v Vietnam, na Češko veloplašče. V Kranju smo se po drugi strani orientirali na zahtevne izdelke: motorski in skuter program (razvili so radialno motorško pnevmatiko in lastno tehnologijo ter strojno opremo zanjo), program eko (izdelki za zaščito okolja) program print (offset plošče za tiskarstvo), specialne transportne trakove, gumene profile za zahtevne projekte (vetrne elektrarne), na Ptujju pa na zahtevnejše gumene stiskane izdelke, kjer smo postali dobavitelj znanim avtomobilskim znamkam, kot so Volkswagen, BMW, Audi, Opel, Porsche, Renault, General Motors. Prodajne poti smo usmerili na nove trge, tudi zunaj Evrope,

reorganizirali smo proizvodnjo, hkrati spremenili pristop do vseh zaposlenih.«

»S pionirskimi nišnimi izdelki v svet prodiramo z imenom Sava. Ime nam ogromno pomeni, radi bi ga gradili naprej, da bo še naprej v ponos vsem zaposlenim in okolju, v katerem delamo in živimo,« pravi letošnji menedžer leta Igor Hafnar. / Foto: Gorazd Kavčič

reorganizirali smo proizvodnjo, hkrati spremenili pristop do vseh zaposlenih.«

Na kakšen način?

»Naše načelo je in bo, da smo vsi enako pomembni, le opravljamo različne funkcije. Odločili smo se za stimulacijo. Danes zaposleni vedo, da bodo ob uspešnem delu prejeli 13. plačo. Če le dosežemo dogovorjene cilje. Vsak pozna svojega, če ga doseže, bo prejel nagrado. Tako je že tri leta.«

Poslovne številke od leta 2008 do lani se berejo kot znanstvena fantastika: dobiček 23-krat višji, prodaja višja za 30 odstotkov, dodana vrednost skoraj podvojen. Vse to v času najhujše gospodarske krize.

»Včasih kriza pomaga, da skočiš pred konkurenco. Mi smo vedeli, da s standardnimi izdelki ne bomo veliko dosegli. Ogromno smo vlagati v razvoj in izobraževanje zaposlenih. Interno smo vzpostavili gumarsko šolo. Intenzivno smo izobraževali strokovni kader, zagnali razvojne projekte, za vsak program posebej in centralni razvoj s popolnoma novimi izdelki, nekateri niso v celoti vezani na gume. Prvi na svetu smo naredili samočistilni transportni trak, tu so izdelki za medicino, energetiko, šport. Znanja na trgu ne moreš kupiti, razviti moraš tehnologijo in strojno opremo. Ta je pri nas boljša od obstoječe na trgu, zagotavlja

nam boljšo produktivnost in kvaliteto.«

Ali morda drži, da ste tako uspešni v času gospodarske krize, ker ste imeli že prej težave? Bili ste pripravljeni.

»Bili smo vajeni trdega dela. Velikokrat povem, da družina, ki drži skupaj, uspeva. Kjer se kregajo in ne sodelujejo, ni rezultatov. Nas je delo v rdečih številkah pred nastopom gospodarske krize in zavedanje o naši odgovornosti do prihodnosti povežalo. Usledili smo se s sindikatom in svetom delavcev in se dogovorili za naloge. Vodstvo je obljubilo, da ne bo odpuščalo, in postavilo pogoj, da moramo krizo preživeti s pozitivno ničlo. Zavezali smo se, da gremo na trg po naročila, po delo, po izdelke z dodano vrednostjo, v proizvodnji pa so se zavezali, da bodo povečali produktivnost, povečali kakovost, da bo več inovacij. Dogovor smo vsi spoštovali, od prvega do zadnjega v podjetju.«

Veliko bralcev vas še vedno povezuje s proizvodnjo avtomobilskih pnevmatik. Kateri so vaši glavni proizvodi?

»Približno 17 odstotkov naše proizvodnje zavzemajo pnevmatike, vendar za skuterje, motorje in kmetijske stroje. Težko govorim o glavnem programu, po prometu so največji program transportni trakovi, po dobičku najboljši program eko, temu pa se zelo približuje

program print. Delamo tudi izdelke za avtomobilsko in gradbeno industrijo. Proizvajamo različne nišne izdelke; ko so nekateri v krizi, gre drugim bolje. Tudi v času krize nismo odpuščali, so pa zaposleni prehajali med proizvodnimi programi. To je danes samoumevno, pri uvedbi je bilo drugače. Sicer prodajamo v več kot devetdeset držav, po vsej Evropi, zelo smo aktivni na Daljnem vzhodu, v Južni Ameriki in Afriki. Največji trg ostaja Nemčija, ogromno zaslug za to ima direktor Zlatko Smrdel, ki letos odhaja v pokoj in smo mu za njegov trud zelo hvaležni.«

Pred letom je Sava predstavila novega lastnika Savatech: češko podjetje ČGS. Kaj se je spremenilo?

»Z januarjem je Savatech dobila novega lastnika. V zadnjih letih zaradi krize in težav Sava nismo mogli več vlagati v razvoj in investicije, brez tega bi dolgočasno izgubljali konkurenčnost. To je bilo negotovo obdobje. Dobili smo strateškega lastnika, ki pozna gume, ve, kako se streže proizvodnji. Vse investicije, ki smo jih predložili ČGS v odobritev, so bile v teh mesecih potrjene. Sedaj delamo na 14 sinergijskih projektih, s tem se ukvarja Rudolf Mačák. Ti projekti že kažejo učinke na nabavni in prodajni strani, tudi razvoju. Osebnosticer ne podpiram prodaje ali razprodaje dobrih podjetij

tujcem. Za nas je bila v brezizhodni situaciji, v kakršni je bila Sava, to dobra odločitev. Do takšnih razmer pa ne bi smelo niti priti.«

Se boste lahko v prihodnje držali dogovora s sindikati, da bo število zaposlenih ostalo enako?

»Moj osebni cilj je, da bo število zaposlenih naraščalo. Če bomo na trgu konkurenčni in razvijali izdelke z višjo dodano vrednostjo in prevzemali tržne deleže, bomo potrebovali več sodelavcev. Prepričan sem, da bo to podprl tudi lastnik, saj bo tudi žel boljših rezultatov.«

Bo tudi letošnje poslovno leto tako odlično kot prejšnja leta?

»Leto 2013 je gospodarska kriza pokazala zobe predvsem pri izdelkih za avtomobilsko in gradbeno industrijo. Pričakujemo pa, da bo prodaja malce boljše kot lani, enako tudi dobiček nad lanskim in nad načrtovanim. Rezultati so dobri, vendar smo želeli več.«

V zadnjih mesecih gospodarstvo tepe višji DDV, nepremičninski davek, višje trošarine ...

»Država je bistveno predraga, zato podjetja bežijo iz Slovenije. Odgovorno od države bi bilo zavedanje, da se izvozniki na trgu spopadamo s svetovno konkurenco. Ključ do uspeha na razpisih so centi razlike v korist naročnika. Ko nam zvišajo davek ali dajatve ali trošarine, nam zbijejo konkurenčnost.«

Vi ste že pred leti prepoznali interes po dobrih službah.

»Vsi smo tu zato, da imamo službe in zaslužimo plače, s katerimi lahko preživljamo sebe in svoje družine. Veliko Kranjčanov in Stražišanov je tu zaposlenih. Vsi imamo potomce. Imam tri otroke. Kje bodo delali? V tujini? Tudi čez čas bi jih rad imel ob sebi.«

Ste edino podjetje v Kranju, ki še nosi ime Sava.

»Tudi sosednji Goodyear Dunlop Sava Tires uporablja blagovno znamko Sava. Zaposleni v Savatechu dejansko živimo za blagovno znamko Sava.«

LESCE

Evropski dan opazovanja ptic

V Evropi že dvajset let v času selitve ptic poteka Evropski dan opazovanja ptic, ki je namenjen ozaveščanju javnosti o pticah selivkah, njihovi ogroženosti in načinih varstva. V Sloveniji opazovanje organizira Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije. Lani je sodelovalo 159 ljudi, ki so skupno opazili kar 12.487 ptic. In kaj pripravljajo letos? Kot so sporočili iz društva, bodo v nedeljo, 6. oktobra, pripravili v različnih krajih opazovalne točke in izlete, na katerih bodo ljubitelji ptic lahko pokukali skozi teleskop in opazovali ptice, ornitologi pa jim bodo pri tem povedali še marsikaj zanimivega o pticah in njihovih selitvenih poteh. Na Gorenjskem bo opazovalna točka pri otroškem igrišču na Šobčevem bajerju v Lescah, ena od točk pa bo tudi v Parku Tivoli v Ljubljani, na betonski ploščadi z ograjo na južni strani Tivolskega ribnika. Na obeh lokacijah bo ptice možno opazovati med 9. in 12. uro. **C. Z.**

KRANJ

Spletni atlas ptic gnezdičk

V Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije so ob koncu septembra na spletu objavili nov portal – Atlas ptic, ki uporabnikom omogoča hiter dostop do osnovnih podatkov o razširjenosti in številčnosti slovenskih ptic gnezdičk in vključevanje v zbiranje podatkov. Zbiranje podatkov za atlas gnezdičk se je začelo leta 2002, doslej je vanj vključenih že več kot 150 tisoč opazovanj, ki jih je zbralo preko tristo sodelavcev atlasta, v naslednjih treh letih pa naj bi se število opazovanj povzpelo na 200 tisoč. Portal lahko obiščejo le registrirani uporabniki, a pri tem je za osnovno raven dostopa, ki omogoča vpogled v podatke o razširjenosti ptic, dovolj že elektronski naslov in dostop do interneta, višje ravni dostopa pa so namenjene ornitologom. Izdelavo spletnega atlasta ptic je v okviru svojega prispevka razširjeni Evropski uniji omogočila Švica. **C. Z.**

KRANJ

Jesensko cepljenje lisic proti steklini

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je prejšnji četrtek začela jesensko cepljenje lisic proti steklini, končala pa bo predvidoma do sredine novembra. V tem času bodo letala, ki bodo vzletala z letališč Jožeta Pučnika, Portorož, Murska Sobota in Novo mesto, po potrebi pa tudi z letališč v Celju, Slovenj Gradcu in Lescah, polagala vabe s cepivom na celotnem ozemlju države. Ljudje naj se ne dotikajo vab, starši naj o tem poučijo tudi otroke. Če vabo najdejo na svojem dvorišču ali na vrtu, naj jo primejo z vrečko in odvržejo v najbližji grm ali v smeti. V primeru, da je vsebina vabe prišla v stik s sluznico ali svežo rano, je to mesto treba dobro sprati in umiti z milom. **C. Z.**

ŠKOFJA LOKA

Govedorejci na ekskurzijo po južni Tirolski

Govedorejsko društvo Škofja Loka bo v četrtek in v petek, 17. in 18. oktobra, organiziralo ekskurzijo po južni Tirolski. Cena je 160 evrov in vključuje stroške prevoza, vodenja, nastanitve v hotelu, ogledov in kosila. Prijave zbira do ponedeljka, 7. oktobra, kmetijska svetovalka Majda Luznar (tel. št. 031 343 747). **C. Z.**

Povprečna letina sadja

»V sadjarstvu so posledice suše občutili predvsem na peščenih tleh,« pravi Tatjana Zupan, vodja sadovnjaka Resje in predsednica Sadjarskega društva Gorenjske.

CVETO ZAPLOTNIK

Kakšna bo letos sadna letina?

»Letina v nasadu Resje bo povprečna, količinsko bo približno enaka kot lani, ko smo pridelali okrog 440 ton sadja. Pozna se posledica suše, zgodnje sadje je bilo zaradi tega bolj drobno, pri poznem je bil pri določenih sortah kak sadež zapečen, a škoda ni tolikšna, da bi jo prijavili. Pri nas je bilo poleti vendarle nekaj padavin pa tudi zemlja je precej »globoka« in dobro zadržuje vodo. Sadje je tudi kakovostno, vse sorte jabolok so lepo obarvane in okusne. To je vpliv značilne gorenjske klime, predvsem hladnih noči.«

Verjetno je bilo na peščenih tleh drugače ...

»Tam so se jablane v poltni vročini in ob pomanjkanju vode začele sušiti, plodovi so ostali drobni, zakrknjeni in se niso razvili in odebelili niti potlej, ko je bilo dovolj padavin in so se razmere za rast in razvoj normalizirale. Ponekod se je suša kazala tudi tako, da je s sadnega drevja odpadlo več plodov, kot je sicer običajno.«

Kakšna bo letina v ljubiteljskih oz. kmečkih sadovnjakih?

»Tu so velike razlike. Ponekod je sadje dobro obrodilo, drugje ga je bolj malo. Nekateri so imeli probleme z ušmi in s škrlupom, zaradi suše je tudi več slabega sadja, ki bo gnilo.«

Za sadjarje je bilo torej letos zahtevno leto ...

»Spomladi je bilo deževno in dolgo časa hladno,

Tatjana Zupan, vodja sadovnjaka Resje in predsednica Sadjarskega društva Gorenjske

nato je bila suša, potlej spet precej deževno obdobje. Bolezni in škodljivcev je bilo več kot v običajnih letih, a za Resje lahko rečem, da smo bili pri zaščiti uspešni. Pri tej je bolj kot število škropljenj pomembno, da sadjar ujame pravi čas, za kar pa potrebuje znanje in izkušnje. Da tega ni nikoli dovolj, poskrbi narava z vsako leto drugačnimi razmerami.«

V Resju imate del nasada pod mrežo, ki ščiti pred točo. Vam je mreža letos kaj koristila?

»Letos ni bilo toče, a si je nikdar ne želimo, saj je od sedemnajstih hektarjev rodnega nasada pod mrežo le nekaj manj kot pet hektarjev nasada – nov, tri leta star nasad in starejši nasad zlatega delišesa, pri katerem se poškodbe od toče najbolj poznajo.«

Sadje je letos dozorelo malo kasneje kot običajno ...

»Sadno drevje je spomladi zaradi hladnega, deževnega vremena cvetelo nekoliko pozneje, tako da se je ves razvoj zamaknil za kakšen teden. V Resju smo zgodnje sadje začeli obirati okrog prvega septembra, prejšnji teden pa smo začeli še s poznimi sortami. Računamo, da bomo z obiranjem končali do konca oktobra.«

Je bilo obiralce težko dobiti?

»Letos imamo okrog petinštirideset obiralcev, večina jih je iz bližnje okolice. Ni jih bilo težko dobiti, zdaj, v kriznih časih, je po tem delu precejšnje povpraševanje.«

Je sadje lažje pridelati ali prodati?

»Nikoli ga ni problem prodati, vprašanje pa je, po kakšni ceni. V Resju ga bomo poskušali dobro polovico

prodati jeseni, ostalega bomo dali v hladilnico in ga prodajali do aprila, nekaj ga bomo predelali tudi v sok in v kis.«

Kakšna cena se obeta?

»V Resju smo zgodnja jabolka prodajali po ceni od 1 do 1,29 evra za kilogram. Za pozna jabolka bo cena pod en evro, višja bo le pri sortah, po katerih je večje povpraševanje. Cene so letos malo višje kot lani, nekaj k temu prispeva tudi višji davek na dodano vrednost.«

Letos ste zasadili tudi ekološki sadovnjak ...

»Nasad je velik pol hektarja, v njem so odpornejše sorte. Za zdaj dobro raste, prve sadeže pričakujemo čez dve leti. Nasad bomo v prihodnje še nekoliko povečali pa tudi v ostalem delu sadovnjaka bomo dali več poudarka odpornejšim sortam.«

KRANJ

Denar za naložbe v predelavo in trženje rib

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v petek objavilo javni razpis, na podlagi katerega bo med upravičence razdelilo nekaj manj kot 2,1 milijona evrov nepovratnih sredstev za naložbe v predelavo rib in trženje ribjih izdelkov. Za finančno pomoč se lahko potegujejo vsi, ki so registrirani za opravljanje te dejavnosti – gospodarske družbe, zadruga, samostojni podjetniki posamezniki in kmetijska gospodarstva, ki se z ribogojstvom ukvarjajo v okviru dopolnilne dejavnosti. Razpis bo odprt do preklica na spletni strani ministrstva. **C. Z.**

ŠMARCA

Kmetijski minister med kamniškimi kmeti

Minister za kmetijstvo in okolje Dejan Židan bo v ponedeljek, 7. oktobra, ob 19. uri v kulturnem domu v Šmarci osrednji gost pogovora z naslovom Je kmet še steber dežele Slovenske. Na pogovoru, ki ga pripravlja kamniška izpostava kmetijsko gospodarske zbornice, bosta sodelovala tudi kamniška poslanka Matej Tonin in Branko Golubović. **C. Z.**

HUJE

V Besnici našel 1,79 kilograma težkega jurčka

Franc Štern s Huj že petinpetdeset let nabira gobe, a tako težkega jurčka, kot ga je našel v nedeljo v Besnici, še ni dobil. Ko ga je prinesel domov in položil na tehtnico, je pokazala 1,79 kilograma. **C. Z.**

FILBO, d. o. o.
Ajdovska cesta 2
4264 BOHINJSKA BISTRICA

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA (m/ž)

Na razpisano delovno mesto se lahko prijavijo kandidati, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- najmanj VI. stopnja izobrazbe ustrezne smeri,
- vsaj pet let delovnih izkušenj na vodstvenih oz. vodilnih delovnih mestih,
- aktivno znanje nemškega in angleškega jezika,
- od kandidata pričakujemo, da je komunikativen, gospodarsko razgledan, kreativen in ima dobre organizacijske sposobnosti.

Izbrani kandidat bo sklenil delovno razmerje za dobo enega leta z možnostjo podaljšanja.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev, življenjepisom, opisom dosedanjega dela in vizijo razvoja podjetja morajo kandidati poslati priporočeno po pošti najkasneje v osmih delovnih dneh po objavi razpisa na naslov:

FILBO, d. o. o., Ajdovska cesta 2, 4264 Bohinjska Bistrica, s pripisom »Prijava na prosto delovno mesto direktorja«.

Kandidati bodo o izbiri pisno obveščeni.

Starost naj bo kot osnovnošolske počitnice

Da se prebivalstvo v sodobni družbi vse bolj stara, je pojav, ki ga ne zajemajo samo statistike, ampak o tem govorijo in to jemljejo kot dejstvo tudi tisti, ki se ukvarjajo z gerontološkim področjem. Pomembno pa je, da ta pojav ne gre razumeti kot težavo ali družbeno breme. To je posledica razvoja, nekateri bodo rekli predvsem zdravstvene stroke, drugi pa, da gre za kombinacijo vseh drugih področij in znanosti. In ker

na razvoj večina gleda pozitivno, mora biti tudi vse daljše človeško življenje sprejeto kot nujna posledica tega. Zato je to in staranje družbe treba jemati kot priložnost za mlajše generacije, ki svoje poslanstvo lahko najdejo v ukvarjanju s starejšo populacijo.

Vse več se govori o medgeneracijskem sodelovanju in vse več je tudi oblik tega sodelovanja bodisi v okviru javnih institucij in tudi nevladnega sektorja.

Kot pravijo v nekaterih od teh, se vzgaja generacija, ki jo čut do starejših spremlja že od vrtca. Če se bo ta pri teh ohranil, potem omenjeni pojav starejše družbe ni težava, ampak izziv. Pomembno pa je, da to poznajo tudi tisti, ki razpolagajo s sredstvi. Prostovoljstvo je namreč le podporni sistem v času tranzicije.

Večkrat je bilo že rečeno, da je skrb za starejše pri nas dobro urejena, to so predvsem domovi za

starejše. Ker je v njih tudi veliko negibnih in bolnih ljudi, predvsem je v porastu demenca, se ti danes vse bolj prilagajajo različnim potrebam starostnikov in njihovim boleznim. Še posebej naj omenimo različne aktivnosti, ki niso le del delovne terapije, ampak ponudba za kratkočasenje, izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju ter izpolnjevanje različnih interesov in veščin. Tudi doma pa starejšim ni

več treba samo sedeti in čakati na smrt. Različna upokojenska društva in druge nevladne organizacije pripravljajo aktivnosti, ki jih lahko izberejo. Le volja je potrebna.

Kot nam je povedal eden izmed sogovornikov, je s starostjo tako kot z osnovnošolskimi počitnicami: »Nekateri otroci mislijo, da so počitnice čas za počitek, in ne počnejo popolnoma nič. Drugi vedo, da je to priložnost za številne

aktivnosti, dogodke in pustolovščine, za katere je bilo med šolskim letom premalo časa. Takrat je bilo treba misliti na domače naloge, teste, seminarje in predvsem ocene. Enako je s starostjo oz. časom upokojitve. Ko je bil človek zaposlen, je bilo treba misliti na delo in službo, skratka zaslužek. V starosti in pokoju pa je čas za tisto, za kar ga v prejšnjem življenju skoraj nikoli ni bilo.«

KRANJ

Šola vožnje ni le za mlade

V Avto moto zvezi Slovenije so ob mednarodnem dnevu starejših povabili starejše k preverjanju sposobnosti za varno upravljanje vozila, osvežitvi znanja cestno prometnih predpisov ali pridobivanju voznškega dovoljenja. Pri tem bodo sodelovale tudi šole vožnje in centri za varno vožnjo, ki jim bodo med 7. in 13. oktobrom omogočili brezplačno testiranje. **C. Z.**

LJUBLJANA

Starejši na trgu dela

V državnem statističnem uradu so izdali knjižico Starejši na trgu dela. V njej so »pogledali«, koliko prebivalcev Slovenije dela po petdesetem letu starosti, pri tem pa so znova ugotovili, da se razmerje med delovno aktivnimi in upokojenimi prebivalci slabša in da bo pokojninski sistem kljub spremembam v zadnjem času kmalu spet postal nevzdržen. **C. Z.**

Kako je zorel Klas

Izšla je dvestota številka glasila Klas, ki ga soustvarjajo stanovalci Doma starejših občanov Preddvor v obeh njegovih enotah, poleg Preddvora še v Naklem.

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Ob mednarodnem dnevu starejših prvem oktobru so v Domu starejših občanov Preddvor, enoti Naklo pripravili slavnostni dogodek s poudarkom na izidu jubilejne, dvestote številke domskega glasila Klas. Prva številka je izšla decembra leta 1986 na pobudo delovne terapevtke Irme Čebašek. Od tedaj izhaja redno vsak mesec, občasno z dvojnimi poletnimi številkami. »Takrat si nisem predstavljala, da bo ideja tako polno zaživela. Nobena številka doslej ni izšla brez prispevkov stanovalcev, ste zelo dobri sodelavci,« je povedala Čebaškova, na vprašanje, kaj si želi, pa odgovorila: »Tristoto številko.« Kronologija nastajanja

glasila je lepo povzeta v jubilejni številki.

Marca 2009 so Glasilu izbrali ime: Klas, ki je simbol rasti in rodovitnosti. »Počasi je začel zoreti. Danes se lahko pohvali, da je zlat,« je povedala direktorica Doma upokojencev Preddvor Andreja Valant, ki v celoti podpira glasilo in njegov nadaljnji razvoj. Poezija, zgodbe, spomini, čestitke, utrinki iz izletov ... so neprecenljivi zapisi stanovalcev. Nekaj misli o Klasu so na praznovanju podelile stanovalke Marija Klanjšek, Matilda Pirc, Marija Praznik, Marija Bliznac in Ivana Marinšek. Ob tej priložnosti so se zahvalili tudi zunanjim sodelavcem glasila Mirjani Debelak, Petru Trobcu in Olgi Kepic. Podobno praznovanje so pripravili v sredo v enoti Preddvor.

Sava Medical in storitve, d. o. o.
Škofjeloška 6, Kranj
www.savatech.si/pocitniske-kapacitete

Prijeten in ugoden jesenski oddih vam ponujamo v apartmajih v Termah Čatež, Termah Olimia in na Pokljuki ter apartmajih ob morju v hrvaški Istri v Barbarigi, Maredi in Dugi Uvali.

V jesensko-zimskem času smo pripravili več ugodnosti:

6 = 7 v Termah Čatež

Med 27. septembrom in 25. oktobrom boste pri 7-dnevem najemu apartmaja plačali stroške bivanja samo za 6 dni. To pa še ni vse, poleg tega vam podarimo še po eno vstopnico za uporabo kopalnice za vse letovalce.

Akcijska ponudba velja pri rezervacijah od 17. 9. do 7. 10. 2013, oziroma do zasedenosti terminov.

4 = 5 v Termah Čatež in Olimia

Od 4. novembra do 20. decembra vam ob zakupu apartmaja vsaj za 5 dni med tednom (nedelja – petek), podarimo en dan brezplačno – skupaj s kopalnimi vstopnicami: plačate 4 dni, bivate 5 dni.

Akcijska ponudba velja pri rezervacijah od 17. 9. do 7. 10. 2013, oziroma do zasedenosti terminov..

Najemi apartmajev za daljše časovno obdobje na morju

Jesen na morju je lahko prijetna, morska klima dokazano ugodno vpliva na zdravje. Prijetno okolje, kjer imamo apartmaje, ponuja obilo možnosti za sprehode, nordijsko hojo, kolesarjenje ali obisk naravnih ali zgodovinskih znamenitosti v bližnjih krajih. Za 10-dnevni najem boste od 27. septembra dalje odšteli samo 60 EUR ter poravnali še stroške za elektriko in vodo. Odločite se lahko tudi za daljši najem apartmajev. Apartmaje lahko ogrevate s klimatsko napravo ali električnim radiatorjem. Privoščite si aktivni jesenski oddih na morju.

Pohitite in si termin zagotovite čim prej. Več informacij o destinacijah in apartmajih dobite na telefonski številki 04 206 53 19 ali na <http://www.savatech.si/pocitniske-kapacitete>

Dom upokojencev Kranj – Pomoč na domu

Srce je bogastvo, ki se ne prodaja niti ne kupuje, marveč daruje. (Flaubert)

Dom upokojencev Kranj organizira in izvaja socialnovarstveno storitev pomoč družini na domu v obliki socialne oskrbe na domu kot javno službo za **Mestno občino Kranj** in **občino Šenčur**, ki jo na podlagi pogodbe zagotavljata in financirata obe navedeni občini. Pomoč na domu je namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge razmere za življenje v svojem bivalnem okolju, zaradi starosti, invalidnosti ali kronične bolezni pa se ne morejo oskrbovati in negovati sami. Storitve pomoči na domu obsegajo tri sklope opravil:

- pomoč pri temeljnih dnevni opravilih,
- gospodinjsko pomoč,
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov.

Upravičenec je do storitev pomoči na domu upravičen, če potrebuje najmanj dve opravili iz dveh različnih sklopov. Upravičenci so osebe, stare nad 65 let, osebe s statusom invalida po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, druge invalidne osebe, ki jim je priznana pravica do tuje pomoči in nege za opravljanje večine življenjskih funkcij, kronično bolne in osebe z dolgotrajnimi okvarami zdravja, hudo bolan otrok ali otrok s težko motnjo v telesnem ali težko in naj-

težjo motnjo v duševnem razvoju, ki ni vključen v organizirane oblike varstva.

Storitve pomoči na domu se začne na podlagi vloge upravičenca, zakonitega zastopnika ali svojca. **V prvem delu** se izvede obisk strokovnih delavk na domu upravičenca z namenom ugotavljanja upravičenosti in potreb do storitve ter sklenitve dogovora o obsegu, trajanju in načinu opravljanja storitev pomoči na domu. **V drugem delu** se izvaja vodenje, koordiniranje in usmerjanje izvajanja ter neposredno izvajanje dogovorjenih opravil pomoči na domu. Neposredno izvajanje opravljajo socialne oskrbovalke, ki so strokovno usposobljene. Trenutno je zaposlenih 29 socialnih oskrbovalk, koordinatorka ter vodja. Pomoč na domu izvajamo vse dni v tednu, tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih, v dopoldanskem in popoldanskem oz. večernem času pri povprečno 160 uporabnikih.

Uporabnik plača storitev po ceni, ki jo določi občina, v kateri ima uporabnik stalno prebivališče.

Če uporabnik ni sposoben plačati storitev niti tega niso sposobni njihovi svojci, lahko zaprosi za oprostitve plačila pri pristojnem Centru za socialno delo.

V Mestni občini KRANJ znaša plačilo upravičenca za 1 uro storitev ob delavnikih 4,20 EUR (v občini **Šenčur** 5,63), ob nedeljah 5,88 EUR (**Šenčur** 7,88) in ob praznikih 6,30 EUR (**Šenčur** 8,45). V praksi zaznavamo, da je odločanje uporabnikov o koriščenju storitev žal tudi pogojeno s splošno recesijo in krizo ter nezaposlenostjo bližnjih svojcev, sorodnikov ali drugih, ki vsaj začasno prevzamejo skrb in nudijo pomoč ostarelim svojcem. V tem primeru uporabniki pogosto uporabljajo naše storitve le začasno (v primeru dopustov, bolezni, poškodb).

Trudimo se, da bi vsem uporabnikom s strokovnim izvajanjem storitev pomoči na domu omogočili, da lahko čim dlje ostanejo v okolju, v katerem živijo, torej v svojem, domačem okolju.

Informacije so vam na voljo osebno ali po telefonu v: **Domu upokojencev Kranj**, Cesta 1. maja 59, 4000 Kranj, **Pomoč na domu:** telefon 04 280 13 00 ali 04 280 13 10, **v času uradnih ur**, in sicer ob ponedeljkih, torkih in četrtnih od 10.30 do 12. ter od 13. do 14. ure, ob sredah od 10.30 do 12. in od 14.30 do 16. in ob petkih od 10.30 do 12. ure, **ali po e-pošti:** kranj@szz-slo.si.

Lahko pa se oglasite osebno v **DOMU UPOKOJENCEV KRANJ**, Cesta 1. maja 59, Kranj, v prostorih Pomoči na domu, kjer se bomo pogovorili o vaših potrebah in skupaj načrtovali izvajanje storitev.

Irma Čebašek z nekaj člani Žoga benda, v katerem so stanovalci iz obeh domskih enot, ob prebiranju vezanih glasil Klas.

KAPLJA, pa tega ne želim.

Človek spozna, da ima urinsko inkontinenco, ko na perilu preko celega dne ali občasno opaža vlažne madeže, ko pogosto hodi na stranišče in mu urin uhaja ob naporu, pri živčnosti, kašljanju, kihanju, hoji po stopnicah ali hribu. Inkontinentnih je desetina ljudi, po nekaterih podatkih 25 % ljudi, starejših od 35 let.

Premagajmo tabu

Bolezensko stanje močno vpliva na kvaliteto življenja posameznika. Za zmanjšanje težav je potrebno dobro razumevanje povzročiteljev urinske inkontinence, predvsem pa razumevanje pomena izvajanja vaj za krepitev mišic medeničnega dna, trening sečnega mehurja in pomena zadostnega pitja vode. Pri ženskah se najpogosteje pojavi zaradi sprememb v sečnici, ki nastanejo po porodu, v menopavzi zaradi hormonskih sprememb in po ginekoloških operacijah.

Vložki za inkontinenco – za brezskrbnost

Bolniki inkontinenco obvladujejo z nošenjem vložkov za lahko inkontinenco. Taki vložki prepuščajo zrak, preprečujejo neprijetne vonjave, imajo dobro vpojnost in so neprepustni za tekočino. Poleg vsega naj bodo dovolj tanki in mehki, za kar največ udobja in diskretnosti, kar zagotovi samozavest pri vsakdanjih opravilih in brezskrbnost pri aktivnostih. Tosama priporoča higienske vložke za zaščito ob lahki inkontinenci Vir special. Ti zagotavljajo popolno zaščito, ščitijo pred neprijetnimi vonjavami, so mehki, diskretni in koži prijazni

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA
REPUBLIKE SLOVENIJE
Z znanjem do boljšega zdravja.

V Sloveniji že peto leto poteka Program Svit, državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki. K sodelovanju v njem so vsaki dve leti povabljeni moški in ženske, stari od 50 do 69 let. Sodelovanje v presejalnem Programu Svit je pravica, pridobljena z urejenim

osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, zato je sodelovanje za udeležence brezplačno. Program Svit je v marsičem spremenil dojemanje skrbi za lastno zdravje, pomagal odpraviti predsodke in strahove, dokazuje, da pravočasno odkrivanje predrakavih sprememb in zgodnjega raka v resnici rešuje življenja.

V Sloveniji že peto leto poteka Program Svit, državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki. K sodelovanju v njem so vsaki dve leti povabljeni moški in ženske, stari od 50 do 69 let. Sodelovanje v presejalnem Programu Svit je pravica, pridobljena z urejenim osnovnim zdravstvenim zavarovanjem, zato je sodelovanje za udeležence brezplačno. Program Svit je v marsičem spremenil dojemanje skrbi za lastno zdravje, pomagal odpraviti predsodke in strahove, dokazuje, da pravočasno odkrivanje predrakavih sprememb in zgodnjega raka v resnici rešuje življenja.

»Zelo nas veseli, da se večina povabljenih vključi v Svit in da tudi izpeljejo vse postopke testiranja do konca, če je potrebno, tudi presejalno kolonoskopijo. V prvem polletju letošnjega leta se je v Svit vključilo 61 odstotkov povabljenih, testiranih pa je bilo 59 odstotkov ciljne skupine prebivalcev. Pri dobrih 6 odstotkih odkrijemo v blatu kri in v teh primerih napotimo udeležence Svita še na kolonoskopijo, podrobno preiskavo debelega črevesa. Z njo največkrat odkrijemo polipe, to je predrakave spremembe, ki jih zdravnik lahko večinoma odstrani že med preiskavo in s tem prepreči, da bi se rak sploh razvil. Na leto s presejalnim progra-

mom odkrijemo tudi več sto primerov raka, na srečo največkrat v zgodnji fazi, ko je bolezen še povsem ozdravljiva.« **Jožica Maučec Zakotnik**, dr. med., spec., vodja Programa Svit, ocenjuje, da je odzivnost sicer razmeroma dobra, a da si vsekakor želijo še boljše sodelovanje ljudi.

»Rak na debelem črevesu ali danki je izjemno zahrbtna bolezen, ki se lahko razvija več let, ne da bi človek sploh pomislil, da je v njegovem telesu kaj narobe, saj bolniki večinoma nimajo nobenih težav. Redno in sistematično testiranje blata na vsaki dve leti in ugotavljanje, ali je v njem prikrita kri, je najboljši način, da to zahrbtno in nevarno bolezen odkrijemo, ko je še čas. Zelo pomembno je redno sodelovanje v programu Svit vsakokrat, ko po pošti pride vabilo. Polipi, ki jih skušamo odkriti s testom, namreč ne krvavijo zmeraj. Če pa test redno ponavljamo vsaki dve leti, je zelo velika verjetnost, da bomo polip, če se je v črevesu razvil, tudi pravočasno našli in odstranili, preden bi se iz njega razvil kaj bolj zločestega. Izvajanje Programa Svit je pokazalo, da ta v resnici rešuje življenja – če se posamezniki vključijo vanj. Zavrženo vabilo je zamujena priložnost, da bi morda storili najpomembnejši korak v življenju in si rešili zdravje.«

HVALA SVITU IN VSEM, KI SKRBIJO ZA NAŠE ZDRAVJE!

Cilka Špindler, višja medicinska sestra v Zdravstvenem domu Ormož, se je s Svitom in tudi z rakom na debelem črevesu, s strahom in z dvomi kljub svoji medicinski izobrazbi srečala tako kot mnogi. Tako pripoveduje:

»Leta 2010 sem tudi jaz dobila povabilo za vključitev v Program Svit. Vprašalnik sem izpolnila, a poslala ga nisem, saj zdravstvenih težav, ki bi nakazovale potrebo po kakršnih koli preiskavah, nisem imela. Le tu in tam me je prevzemal občutek krivde, ko sem bila v službi postavljena v vlogo zagovornice Programa Svit. Po treh mesecih je prišlo ponovno vabilo in imela sem občutek, da je nekdo, ki ga skrbi zame, potrkal na mojo vest. Vključila sem se v Svit. Ni trajalo dolgo, ko me je v začetku aprila 2011 v nabiralniku pričakala kurtva z izvidom testa. Sledila je kolonoskopija, ki sploh ni tako boleča, kot nekateri pripovedujejo. Še vedno nisem imela znakov, ki bi nakazovali resno bolezen. Zato pa je bil rezultat preiskave toliko večji šok: rak! Saj ne more biti res! Tekle so solze

žalosti, nemoči, potrnosti.

In potem ... »Mami, babi, s teboj smo! Radi te imamo! Spopadli se bomo! Splača se živeti!«

Ne, ne bom se vdala! Spopadla se bom s tem, kar me je doletelo. Zahajala sem v planine, da bi lažje premagovala strah in čakanje na operativni poseg. Sledila je operacija. Upanje se je vrnilo, ko sem izvedela, da nadaljevalne terapije ne bodo potrebne, ker je bil rak odkrit v zgodnjem obdobju, ko se njegova uničujoča pot še ni razširila v druge organe.

Od ozdravitve je minilo dobro leto. Cenim in živim za vsak dan, ki mi je podarjen. Uživam v naravi, zdravo se počutim v objemu gora ... Aktivno sodelujem pri promociji programa Svit v našem zdravstvenem domu. Moja izkušnja je mnogim pomagala premagati strah pred sodelovanjem v Svit. Želim, da bi vabljeni v Svit brez strahu sprejeli darilo, ki nam ga daje država, in storili korak na poti k svojemu zdravju, kvalitetni in lepi jeseni življenja.«

Marijan Gospič, kleni Primorec, ambasador Programa Svit, pripoveduje takole:

»Ko sem dobil vabilo, sem ga odložil na mizo, kjer je ostal kar nekaj časa, saj gre za nekoliko nerodno stvar. A mi je žena rekla, naj opravim test, zato sem vabilo prebral še enkrat. Ugotovil sem,

da Svit od mene ne zahteva nič takega in še brezplačen pregled je. Kmalu sem dobil izvid, ki je bil pozitiven. V blatu so našli kri! Moje življenje je zastalo, vendar sem takoj zbral pogum in obiskal svojega zdravnika, s katerim sva se pogovorila o nadaljnjih korakih. Poklical sem v klicni center

Programa Svit in imenitno je bilo to, da sem lahko sam izbral, kam bom šel na preiskavo. Preiskava ni bila noben babbav, Svitovi zdravniki pa poskrbijo tudi za ohranitev človekovega dostojanstva. Med preiskavo so mi odstranili zelo velik polip in rezultati so bili negativni. Svit mi je spremenil življenje. Imam dva otroka in če se ne bi odzval na vabilo programa Svit, bi bilo njuno življenje danes čisto drugačno. Zdaj vsaka tri leta hodim na preglede in hvaležen sem Svit, da je nevarnost, o kateri nisem vedel nič, odstranjena. Ker sem zaposlen v pretežno moškem kolektivu, o nekaterih temah redko govorimo. Zaradi izkušnje spodbujam vse sodelavce in sovaščane, naj se le odzovejo vabilu Programa Svit, saj jim lahko reši življenje. Tudi če je test nekako neroden, je bistvenega pomena, da redno opravljajš testiranje, ker je drugače lahko prepozno.«

»Svit je močno izboljšal kakovost kolonoskopij v Sloveniji. Zaradi stalnega izobraževanja gastroenterologov, ki opravljajo kolonoskopije v Programu Svit, in strokovnega ter laičnega nadzora v programu se je kakovost vseh kolonoskopij v Sloveniji v zadnjih treh letih močno izboljšala,« meni **prof. dr. Borut Štabuc**, dr. med., višji svetnik in predstojnik Oddelka za gastroenterologijo Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani. »V Programu Svit dosegamo na svetovni ravni zavidljiv odstotek opravljenih popolnih kolonoskopij, odkritih predrakavih in rakavih sprememb in zelo majhno število zapletov pri preiskavi ali po njej. Glede na odziv bolnikov po opravljenih posegih vemo, da se je število bolečih kolonoskopij močno zmanjšalo.«

Nihče, ki dobi vabilo v Program Svit, ga ne bi smel zavreči zaradi predsodkov ali strahu pred preiskavo. Bolezni, zaradi

katere vsako leto zboli več ljudi, se je s presejanjem mogoče zelo učinkovito postaviti po robu. Zato ne zavržite vabila, k presejanju pa spodbudite tudi svoje bližnje, prijatelje in znance!

Bolečine v sklepih?

12 ur

Voltaren
VESELJE DO GIBANJA

Zdravilo Voltaren® Emulgel® 23,2 mg/g gel z dvojno jakostjo:

- ✓ zagotavlja do 12-urno lajšanje bolečine
- ✓ zmanjšuje otekline in okorelost sklepov
- ✓ hitro in učinkovito blaži bolečine v sklepih
- ✓ izboljšuje gibljivost sklepov in posledično kakovost življenja
- ✓ s hladilnim in blažilnim učinkom
- ✓ zadostujeta le 2 nanosa dnevno (po enkrat zjutraj in zvečer)

 NOVARTIS

www.medis.si

Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganju in neželenih učinkih se posvetujte
z zdravnikom ali s farmacevtom.

POTRJUJEJO JIH TAKO IZKUŠNJE LJUDI KOT RAZISKAVE

Vulkanski minerali

Vulkanski minerali pomagajo pri bolečini, izboljšajo počutje in vrnejo izgubljeno energijo.

Raziskave kažejo, da ima uživanje **vulkanskih mineralov** številne pozitivne učinke. Gre za vulkanski kamen, ki je zdrobljen v prah in ga lahko uživajo prav vsi. Odkrili so ga v Avstriji, in sicer dr. Robert Schindele po naključju ob gradnji ceste. Prah, ki se je ob tem dvigoval, se je usedal na okoliška drevesa in se nato z deževnico spiral v zemljo. Nekatere umirajoče jelke, ki so bile že določene za posek, so ozelenele. Dr. Schindele je pomislil: Če je stvar dobra za rastline, potem je lahko tudi za ljudi.

V prahu ali kapsuli

Številne raziskave so potrdile, da gre za kamnino vulkanskega izvora z edinstveno sestavo popolnoma naravnih mineralov. Surovino kopljejo in meljejo v skladu z luninim koledarjem, fino zmlete minerale pa nato brez dodajanja drugih sestavin polnijo v pločevinke ali vegetarijanske kapsule.

Številni pozitivni učinki uživanja

Schindeles vulkanski minerali so unikaten in povsem naraven izdelek, ki na podlagi raziskav in izkušenj uporabnikov pomagajo do **lepše polti, las in nohtov**, delujejo **proti zakisanosti telesa, pri težavah z gibljivostjo sklepov, urejajo prebavo, delujejo pa tudi proti slabokrvnosti**, saj vsebujejo veliko železa.

Tudi iz vidika **komplementarne energijske medicine** imajo vulkanski minerali ugoden vpliv na človeško telo. Po besedah radiestezista **Franca Šturma**, ki je z meritvami biopolja mineralov ta vpliv potrdil, njihovo uživanje v telo prinese več energije, izboljša splošno počutje in omili manjše zdravstvene težave. S tem pa se je približal izjavi dr. Schindeleja, ki pravi, da gre pri vulkanskih mineralih za magmatsko kamnino z ravno pravšnjo zmes mineralov, ki vplivajo na izboljšanje zdravja, vračajo življenjske moči ter pomlajujejo.

Učinkoviti tudi pri revmatičnih obolenjih

Prof. dr. Josef Beuth z Univerze v Kölnu pa je preučeval njihovo **učinkovitost pri revmatičnih obolenjih**. Njegova raziskava je pokazala, da je uživanje vulkanskih mineralov bistveno izboljšalo kvaliteto življenja pacientov, ki so boleli zaradi

simptomov spektra revmatičnih obolenj. Težave v sklepih in pri vnetju mehkega tkiva so se bistveno zmanjšale že po osmih tednih jemanja.

Uporabnost vulkanskih mineralov

Vulkanski minerali so dobri za uživanje, ker dobimo lepšo kožo, lase in nohte. Kosti, sklepi in zobje so bolj zdravi, ravno tako kri, uravnavajo krvni tlak, razstrupljajo telo, uravnavajo energijo, okrepijo imunski sistem ter izboljšajo presnovo ter prebavo. Njihovo najbolj razširjeno uživanje je kot **prehransko dopolnilo**, kjer je že ena žlička, ki je priložena prahu, na dan dovolj, da človek dobi vse ustrezne minerale, ki jih telo potrebuje za dnevno oskrbo. Vulkanski prah ima povsem nevtralen okus in njegovo zaužitje nima stranskih učinkov. Lahko ga raztopite v vodi ali čaju in spijete. Tudi dvakrat na dan po pol žličke.

Za učinkovito **kremo proti obraznim gubicam** zmešajte vulkanske minerale s svojo negovalno kremo v razmerju ena proti ena.

Za obrazno masko uporabite čajno žličko vulkanskih mineralov, malo vode, gline, med, avokado, banano ali jagode. Zmes mešate do mazljivosti, pred njenim nanosom pa mora biti koža čista in suha. Pustite, da deluje deset do dvajset minut, potem jo sperete z veliko hladne vode. Masko lahko uporabljate enkrat ali dvakrat tedensko, pomaga pa pri zelo zgubani koži.

Kopel z vulkanskim prahom pomaga pri izčrpanosti in revmatičnih obolenjih, regenerira telo ter izboljša počutje. Na kožo deluje kot lifting. 200 do 500 gramov vulkanskih mineralov raztopite v približno petih litrih vode, segrejte do največ 70 stopinj Celzija. Kopajte se trideset minut, vodo pa vmes večkrat premešajte.

Vulkanske minerale lahko uporabljamo tudi **pri peki tort, peciva, kruha**. Na kilogram testa dodamo eno čajno žličko mineralov, ki izboljšajo okus jedi in telo oskrbijo z dodatnimi minerali.

So pa minerali koristni tudi za **živali in rastline**. Pri živalih je priporočena dnevna vrednost zaužitja deset gramov mineralov na sedemdeset kilogramov njihove teže; pri rastlinah pa za boljšo rast in regeneracijo dvakrat na mesec potresite zvrhano čajno žličko po zemlji in zalijte z veliko vode.

O pozitivnih vplivih vulkanskih mineralov so spregovorili tudi nekateri posamezniki, ki so jih poizkusili.

Da ga le ne bi zmanjkalo

Jožica D. (80) iz Celja jih je najprej nabavila za svoji sestri: »Sprva za Angelino (80) in za njeno bolečo levo roko z ukrivljenimi prsti. Po treh kopelih so že ozdraveli in se poravnali. Ko je začela minerale še piti, so tudi težave z zastajanjem vode minile. Druga, starejša sestra Berta (93) pa je z oteklimi nogami komaj še hodila. Potrebovala je več kopeli in odločila se je, da bo pila dnevni odmerek. Vrnili sta se ji moč in volja. Sedaj sama pospravlja hišo in skrbi za vrt. Sama pa sem imela pred dvema letoma operacijo obeh srčnih zaklopk in redno hodim na krvne kontrole (antikoagulacijo), minerale pijem enkrat dnevno in se pri mojih 80 letih lahko pohvalim z zelo dobrim počutjem. Če se bo lahko pohvalil tudi brat, ki ima 76 let, ne vem, saj je šele začel piti minerale, priporočila pa sem jih številnim znankam in upam, da nas ne bo preveč – da tega čudežnega naravnega daru ne bi zmanjkalo.«

Kot bi mi žile počistili z omelom

Anki J. (69) iz Škofje Loke je hoja povzročala hude bolečine: »V zadnjem letu so me boleli vsi sklepi, kolena in kolki. Potem sem v Gorenjskem glasu prebrala oglas za vulkanske minerale. Ker mi prehranska dopolnila z glukozaminom niso pomagala, sem poskusila še to. Kupila sem jih v Ekološki trgovini v Škofji Loki. Redno jih jemljem že tri mesece in že po enem tednu sem začutila olajšanje v sklepih in v žilah. Občutek je bil tak, kot bi mi nekdo žile prečistil z omelom. Tudi shujšala sem in počutim se zelo dobro.«

Precej več energije

Zakonski par iz Ljubljane Boža (63) in Slavc (70) pa sta iskala način, kako bi vsak premagal svoje težave, ko sta naletela na vulkanske minerale. »Moža so bolele noge in je že težko hodil po ravnem, problem pa so bile stopnice. Pogosto pa ima tudi glavobole. Jaz pa sem ostala po vseh mojih boleznih in operacijah, posebno po operaciji maternice in diagnozi raka, brez energije. Začela sva jemati Schindele minerale po priloženih navodilih. Prvi dan po jemanju teh mineralov sem čutila toploto po srednjem delu telesa, drugi dan pikanje po vsem telesu, posebno pa na mestih, kjer sem bila operirana, tretji dan pa sem bila čisto zanič, šele proti večeru se mi je stanje izboljšalo. Zdaj se počutim bolje, imam več energije in krči so izginili. Z minerali si masiram dlesni, uporabljam pa jih tudi za obrazno masko.«

ČUDODELNO IN HRANLJIVO MASLO

Karitejevo maslo

Je enkraten, zdravilen, hranljiv in večnamenski izdelek za nego kože, ki ga afriške ženske uporabljajo že stoletja.

članska cena
12,95 EUR

Ekološka
trgovina

Karitejevo maslo ima izredno bogato sestavo in vsebuje večje število različnih maščobnih kislin, pomembne hranilne snovi, vitamina A in E ter alantoin, ki ima vlažilni in regeneracijski učinek na celice kože. Po vsem svetu ga uporabljajo za nego in zdravljenje kože. Vsebujejo ga vlažilne in regenerativne kreme, losjoni, geli in pripravki za nego las. Dom drevesa Karite, iz katerega plodov se maslo pridobiva, je v Zahodni Afriki. Tam beseda karite pomeni življenje. Afriški zdravilci plodove drevesa, ki čudodelno vplivajo na lepoto in zdravje, že stoletja uporabljajo za kuhanje, zaščitni vosek, za nego kože in las in za pripravo zdravilnih mazil. Uporabljajo ga tudi za zaščito pred soncem, saj naj bi imel naravni zaščitni faktor do številke šest.

Karitejevo maslo deluje:

protivnetno, pomirja očes, vlaži kožo in dobro deluje tudi pri nekaterih dermatoloških težavah, kot so srbečica, ekcemi, kožni izpuščaji in luskavica.

Uporaben je tudi pri preprečevanju strij, trdi koži na stopalih, pri razpokani koži, proti starostnim gubicam in pri celjenju brazgotin ali po britju. Dame ga uporabljajo kot podlago za lichenje, preizkušeno in pohvaljeno pa je tudi kot masažno olje.

Narava je človeku dala vse, kar potrebuje za kvalitetno in kakovostno življenje. Če jo z ljubeznijo obdelujemo in upoštevamo njene zakonitosti, je lahko naše življenje na tem planetu zelo lepo. To je nekaj, v kar verjamemo z vsem srcem, in to zavest širimo naprej.

Schindelejevi vulkanski minerali vsebujejo minerale in elemente v sledih:

kalcij: je pomemben za zdrave kosti, zobe in krepi vezivno tkivo

železo: je potrebno za tvorbo krvi in kri obogati s kisikom

kalijski: skrbi za boljšo prekrvitev srca in drugih mišic, uravnava krvni tlak in deluje odvajalno

silicijeva kislina: spodbuja prebavo in celično dihanje; izboljša videz kože, las in nohtov

magnezij: podpira srce in arterije
cinke: krepi celice in spodbuja presnovo

Redna cena 31,45 EUR

članska cena 29,25 EUR
zadošča za 250 dni

RIMSKÉ TERME
MDCCCLVII
WWW.RIMSKÉ-TERME.SI

POLPENZION
ŽE OD
44 €
NA DAN

SENIOR PAKET

Termin: 01.10.2013 – 23.12.2013

Namestitev	3x polpenzion	5x polpenzion	Dodatni dan
Zdraviliški dvor****	132 €	215 €	43 €
Rimski dvor****	150 €	245 €	49 €
Sofijin dvor****	141 €	230 €	46 €

PAKET VKLJUČUJE:

- Namestitev v dvoposteljni sobi v izbranem hotelu 4*
- Parkiranje v parkirni hiši
- **Brezplačne meritve** (krvni tlak, tehtanje, EKG in izračun indeksa telesne teže)
- Uporabo kopalnega plašča in copat
- **1x izposojajo nordijskih palic ali kolesa**
- **1x vstop v Deželo savn Varinia**
- Neomejen dostop do spletnih vsebin žično ali brezžično
- Neomejeno kopanje v termalnem bazenskem kompleksu
- Neomejen vstop v Fitness center Spartakus
- Pester animacijski program
- **Celodnevno kopanje** na dan prihoda in odhoda

Klasična enoposteljna soba brez doplačila!

Informacije in rezervacije: booking@rimske-terme.si
03/ 574 20 11 | www.rimske-terme.si
Rimske terme, Toplice 10, 3272 Rimske Toplice

-10%

Popust se uveljavlja
za bivanje od nedelje do
petka ob predložitvi tega oglasa

BIVALNA ENOTA ZA LJUDI Z DEMENCO V STROČJI VASI

V Domu starejših občanov Ljutomer se pripravljamo na odprtje bivalne enote (BE) za ljudi z demenco v Stročji vasi, ki bo nared za sprejem prvih stanovalcev proti koncu leta. V mirnem vaškem okolju, le tri kilometre od matičnega doma, že stoji nova, skladno zasnovana zgradba. Prav zdaj urejajo še okolico dovolj velike parcele, ki zaokroža celovit življenjski prostor. V postopku sta dobava in montaža notranje opreme, ki bo hkrati sodobna in domača za stanovalce. BE Stročja vas je namenjena bivanju dveh gospodinskih skupin s po 12 stanovalci, ki zaradi napredovane demence potrebujejo stalno varstvo in oskrbo. Koncept gospodinske skupine (GS) velja v razviti Evropi za najsodobnejšo in najkakovostnejšo obliko bivanja oseb z demenco. Postopoma se uveljavlja tudi v Sloveniji. GS kot »dom četrte generacije« izstopa iz okvira institucionalnega varstva v smeri »normalizacije«. Prebivalcem omogoča življenje, ki je tako normalno, običajno in domače, kot je le mogoče. V Stročji vasi želimo v celoti in dosledno uresničiti koncept doma četrte generacije. **Zato BE ne bo pomanjšana kopija ljutomerskega doma, ampak vsebinsko nekaj drugega.** Čeprav se že arhitektura naslanja na posamezno gospodinjstvo in družinsko stanovanje, ne gre le za izboljšanje bivalnih razmer, ampak za drugačno izhodišče in način delovanja. Temeljno vodilo je življenje v družinski skupnosti. Opuščamo za institucionalno varstvo značilne centralne funkcije (kuhinja, skupna jedilnica, pralnica). Vse dogajanje poteka v majhni življenjski skupnosti. Dnevne aktivnosti so fleksibilne, prilagajajo se aktualnim potrebam stanovalcev. Ker je BE dovolj velik in zaokrožen

življenjski prostor, zaposleni niso nenehno obremenjeni s skrbjo za varnost stanovalcev. Tim zaposlenih v GS je stalen, v skupini je ves dan gospodinja kot referenčna oseba. V takšnih razmerah se odnos s svojci spreminja v trajno vključenost oz. partnerstvo. Nobene zamisli pa ni mogoče uresničiti, če ni ljudi, ki bi to znali, zmogli in hoteli narediti. Zavedajoč se tega dejstva, smo se strokovno in načrtno že v začetku leta lotili izbire in usposabljanja zaposlenih za delo v BE. Celovit program usposabljanja je zajemal temeljna znanja o demenci, o psihosocialnem konceptu ter o sodobnih metodah in tehnikah dela z ljudmi z demenco. Potekalo je izkustveno in načrtno že v skupini, večinoma v delavnicah, s ciljem oblikovanja optimalnih timov za GS. Ni še končano. Nadaljevalo se bo z uvajanjem in spremljanjem v začetnem obdobju delovanja BE. Kot specializirana oblika bivanja bo BE Stročja vas sprejemala ljudi z diagnozo demenca iz ožjega lokalnega okolja in širšega območja. Nekaj več informacij o našem domu in BE je na spletni strani www.dso-ljutomer.si. Za pogovor o vseh podrobnostih smo na voljo v prostorih DSO Ljutomer ali po telefonu (socialna delavka Nataša Šumak, tel. št. je **02 585 11 08**).

Boris Sunko, univ. dipl. psih., direktor

Po
stopnicah
grem
kar peš.

kolagenflex

Za lahkotnost gibanja.

Patentirana oblika kolagena z vitaminom C, ki je prepričala že mnoge.

MODRA ŠTEVILKA
080 12 10
www.kolagenflex.si

medex
od 1954

“Brezskrbna”
... vsak dan!

VIR special

Vir special vložki za lahko inkontinenco ščitijo pred neprijetnim vonjem, so izjemno prilagodljivi telesu, mehki, zračni, vpojni in prijazni občutljivi koži.

NOVO!
Tanki vložki za lahko inkontinenco s krilci za aktivne ter vlažni robčki za vsakodnevno higieno.

www.tosama.si | www.tosama-trgovina.si

TOSAMA
Since 1923

Vzajemnost

– revija,
ki jo imajo radi
upokoјenci

Veliko zanimivega
branja in ugodnosti
za le **1,9 €** mesečno.

Več na
www.vzajemnost.si

Pokličite na **01 530 78 44**
za brezplačni ogledni izvod.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

V ruševinah sta najboljša na svetu

Andrej Žunič iz Kluba vodnikov reševalnih psov Kranj in njegov pes Haron sta na svetovnem prvenstvu reševalnih psov zmagala v kategoriji iskanja zasutih pod ruševinami. Enaintridesetletnemu veterinarju, ki delo vodnika seveda opravlja prostovoljno, so morali čestitati tudi najboljši profesionalci na svetu.

SIMON ŠUBIC

Na 19. svetovnem prvenstvu reševalnih psov, ki je pod okriljem Mednarodne organizacije reševalnih psov – IRO (International Rescue Dog Organisation) prejšnji teden potekalo v nizozemskem Nijmegnu, je član Kluba vodnikov reševalnih psov Kranj Andrej Žunič s psom Haronom dosegel izvrsten uspeh. Enaintridesetletni veterinar iz Luž in osemindesetletni nemški kratkodlaki ptičar sta namreč v hudi konkurenci z vsega sveta pokazala najboljšo usposobljenost v iskanju zasutih pod ruševinami in postala svetovna prvaka. Po naših podatkih se je celo prvič doslej zgodilo, da je najvišja lovorika v tej kategoriji odšla v Slovenijo. »Bilo je izjemno in kar težko predstavljivo, da sva zmagala na tekmovanju, na katerem je med več kot 50 ekipami sodelovala vrsta profesionalnih vodnikov reševalnih psov – od švicarskih vojakov, ki veljajo za najbolj usposobljene vodnike, ukrajinskih in francoskih vojakov do dunajskih gasilcev,« je po prihodu v domovino povedal Andrej. S Haronom je v preteklosti sodeloval že na več tekmovanjih pod okriljem IRO, najvišje pa sta se doslej povzpela predlani

na svetovnem prvenstvu v Belgiji, ko sta bila tretja.

Andrej se je vzgoji psov za reševanje posvetil še kot najstnik pred štirinajstimi leti. »Za reševanje sem se odločil iz humanitarnih vzgibov, poleg tega me od nekdaj veseli delo z živalmi, nenazadnje sem tudi veterinar. V družčino reševalce me je zvrabilo tudi izpopolnjevanje znanja iz prve pomoči, orientacije, o nevarnostih v gorah ... Usposabljanje vodnika poteka vse življenje, ker pa ne gre za šport, se s tem lahko zelo dolgo ukvarjaš,« pravi. Zadnjih deset let je tudi inštruktor.

S Haronom skupaj že osem let

Igrivi, a zelo poslušni Haron je Andrejev pes že dobrih osem let, dobil ga je povsem po naključju, ko je bil star šele dva meseca. Krasi jo ga izvrstna uporaba nosu, izredna vztrajnost, vzdržljivost in motiviranost za delo, za zelo uspešnega na svojem področju pa ga dela tudi lahkotnost gibanja po ruševinah, o njem pove njegov gospodar. Naštete vrline so za reševalne pse tudi najpomembnejše. »Kakovost reševalnega psa je njegovo dobro delo z nosom, vztrajnost in dobra motivacija,

mora biti okreten in dovolj vodljiv. Reševalne pse za iskanje med šolanjem lahko motiviramo na tri načine: z igračko, igro ali s hrano. Sam uporabljam igračko ali igro. Ko torej od njega zahtevam iskanje, Haron ve, da bo dobil igračko takoj, ko bo našel pogrešanega, in to ga žene k iskanju,« razloži Andrej. Poenostavljeno rečeno, kar je za Harona igra, je za ljudi reševanje življenj.

Slovenski vodniki sicer za reševalne pse najpogosteje uporabljajo labradorce, zlate prinašalce in nemške ovčarje, v zadnjem času pridobivajo na priljubljenosti belgijski ovčarji. »Meni so najljubši kratkodlaki ptičarji in belgijski ovčarji. Pravzaprav sedaj že usposabljam novega psa, belgijskega ovčarja Cika, ki morda ne bo nikdar svetovni prvak, zagotovo pa bo dober reševalni pes,« pove Andrej. Haron je sicer njegov drugi reševalni pes, pred njim je imel zlato prinašalko Ulo.

Čeprav sta Andrej in Haron najuspešnejša v iskanju zasutih v ruševinah, pa jima v realni situaciji tega znanja doslej še ni bilo potrebno uporabiti. »S Haronom sicer izvajam vse vrste reševanj – poleg reševanja izpod ruševin tudi iskanje pogrešanih v naravi in lavinsko

reševanje. V Sloveniji je k sreči reševanj izpod ruševin zelo malo, največ je iskanj pogrešanih v naravi. Samo prejšnji teden, ko sva bila na Nizozemskem, so pri nas izvedli štiri taka iskanja, sicer pa jih je povprečno med deset in petnajst na leto. Jeseni tako po gozdovih velikokrat iščemo gobarje, veliko je iskanj dementnih ljudi, otrok, tudi samomorilcev. Prav najina zadnja akcija je bilo iskanje domnevnega samomorilca v okolici Škofje Loke, za katerega se je nazadnje izkazalo, da je z njim vse v redu,« se spominja Andrej.

Drugo leto SP v Sloveniji

Za tekmovanja reševalnih psov Andrej pove, da so zelo koristna. »Zaradi tekmovanj vsi, tako kot se to na primer dogaja tudi pri gasilcih, v delo s psom vložimo še več truda in časa. Poleg tega se na tekmovanjih srečujemo z najboljšimi vodniki reševalnih psov, kar ti omogoča dodatno izpopolnjevanje in s tem posledično hitrejši napredek v reševanju. V tujini sicer srečaš vodnike, ki se izključno ukvarjajo le s tekmovanji, kar pa meni ni posebej všeč, saj reševanje ni šport. Jaz tekmovanje jemljem kot pomoč k

Svetovna prvaka v iskanju zasutih pod ruševinami: Andrej Žunič s psom Haronom / Foto: Tina Dokl

Harona odlikujejo izvrstna uporaba nosu, izredna vztrajnost, vzdržljivost in motiviranost za delo, pa tudi lahkotnost gibanja po ruševinah. / Foto: Tina Dokl

boljši pripravljenosti, predvsem pa stik z najsodobnejšimi šolami usposabljanja reševalnih psov,« razmišlja Andrej.

Aktualna svetovna prvaka prihodnje leto čaka novo opraviljanje t. i. MRT testa, s katerim ocenjujejo njuno usposobljenost za iskanje v realnih akcijah. Uspešno opravljen test jima bo hkrati omogočil, da še nadaljnji dve leti lahko sodelujeta v pravih reševanjih. »Vsaj toliko časa si želim, da bi s Haronom še skupaj reševala. Prihodnje leto si želim z

njim tudi udeležiti svetovnega prvenstva, ki bo potekalo v Sloveniji. Reševalni pes je sicer načeloma v najboljših letih med 4. in 8. letom, kasneje pa imajo nekateri že nekaj težav z okretnostjo gibanja po ruševinah. A tako kot ljudje se tudi psi prilagodijo starosti in nekoliko slabšo okretnost kompenzirajo z vohom,« pove ta čas medij-sko najbolj oblegani član Kluba vodnikov reševalnih psov Kranj, v katerem deluje med 20 in 25 vodnikov s psi na različnih stopnjah šolanja.

Od petka do petka

Janković vznemiril koalicijo, očetom dodatnih petnajst dni dopusta ... **Stran 18**

Spomini

V knjižnicah in muzeju zbrali spomine delavcev na propadle gorenjske tovarne. **Stran 20**

Pogovor

Svetovni prvak Matej Mohorič, ki se podaja med profesionalce, verjame v svoj načrt A. **Stran 21**

Od petka do petka

Zoran Janković je z napovedjo kandidature za predsednika Pozitivne Slovenije vznemiril koalicijske partnerje. / Foto: T. K.

Zdravnica Cesarec je v torek na Igu začela prestajati polletno zaporno kazen. / Foto: T. K.

Očetom naj bi po novem pripadalo dodatnih petnajst dni očetovskega dopusta, ki bi ga lahko koristili po poteku starševskega dopusta. / Foto: Tina Dokl (arhiv)

Janković vznemiril koalicijsko

SIMON ŠUBIC

Jankovičeva odločitev ruši koalicijsko

Ta teden je največja opozicijska stranka SDS vložila interpelacijo zoper finančnega ministra Uroša Čuferja, prav tako opozicijski N.Si pa je napovedal interpelacijo zoper ministra za notranje zadeve in javno upravo Gregorja Viranta. Predsednik SDS Janez Janša, ki je pred tednom dni prevzelo pisno obrazložitev sodbe v zadevi Patria označil kot sramoto za pravo in žalitev za zdravo pamet, je vladi svetoval, naj se zaradi svoje nesposobnosti čim prej obrne po mednarodno finančno pomoč. Še bolj kot Janšev nasvet pa je vladno koalicijsko najbrž vznemiril ljubljanski župan ter ustanovitelj in prvi predsednik PS Zoran Janković, ki je sporočil, da bo podal soglasje h kandidaturi za novega predsednika stranke. Zaenkrat se še ne ve, ali bo Alenka Bratušek uresničila svojo napoved izpred nekaj mesecev, da se ne bo potegovala za vodenje največje vladne in parlamentarne stranke. Janković sicer zaradi svoje odločitve ne pričakuje političnih posledic v koalicijski ali vladi, s čimer pa se v ostalih koalicijskih strankah ne strinjajo. Vodja poslancev SD Matjaž Han je tako njegovo kandidaturo ocenil kot katastrofo za državo, predsednik DL Gregor Virant pa napoveduje, da bo njihova stranka v

primeru izvolitve Jankoviča za predsednika PS – tako kot v primeru Janeza Janše – takoj izstopila iz koalicije. Prvak DeSUS-a Karl Erjavec je prav tako napovedal, da se bo verjetno še isti dan, ko bi v PS za predsednika izvolili Jankoviča, začel razpad vlade.

Zdravnico pred zaporom podprli njeni kolegi

V torek je brežiško zdravnico Nado Cesarec, ki je bila obsojena na šest mesecev zaporov zaradi opustitve zdravniške pomoči, pred zaporom na Igu v znak podpore pričakalo več kot petdeset kolegov zdravnikov. Ob tem je izrazila upanje, da bodo odgovorni poskrbeli za razbremenitev zdravnikov, njen mož, prav tako zdravnik Želimir Cesarec pa je dejal, da z ženo obžalujeta smrt pacienta, a poudaril, da se žena v omenjenem primeru ne bi mogla odločiti drugače, kot se je. Predsednik sindikata Praktikum Igor Muževič je napovedal, da bodo zdravniki zdaj pritisnili na odgovorne, da bi zakonsko prepovedali vzporedno delati na dveh delovnih mestih, saj si tega zdravniki niso izbrali in si tudi ne želijo. Za zavoženo zdravstveno politiko so po njegovem odgovorni tudi tisti, ki so odločali o pomilostitvi zdravnic. »Vendar je šla v zapor zdravnica, ne pa človek, ki bi tja bolj sodil, to je predsednik republike Borut Pahor,« je bil kritičen. Nad prisotnostjo

zdravnikov pred zaporom na Igu pa niso bili vsi navdušeni. Sindikat državnih organov Slovenije je namreč v izjavi za javnost protestiral zoper nastali »medijski cirkus« in varuhinjo človekovih pravic pozval, da javno pozove, da se take predstave pred vrati slovenskih zaporov ne bodo več dogajale. Poročali smo že, da je bila zdravnica Nada Cesarec obsojena zaradi opustitve zdravniške pomoči, ker pred tremi leti kot dežurna zdravnica ni odšla na kraj nesreče, v kateri se je delavec med vzdrževalnimi deli na električnem omrežju tako hudo poškodoval, da je pozneje umrl. Cesarčeva je bila sicer tistega dne razporejena na dve delovni mesti istočasno – v svojo ambulanto in v dežurstvo za intervencije na terenu. Po njenih besedah je tedaj na teren poslala levoznika reševalca z reševalnim vozilom in zdravstvene tehnike, ker je imela v ambulanti prav tako nujen primer. Predsednik države Borut Pahor prošnje za pomilostitev ni uslišal.

Očetom dodatnih 15 dni dopusta

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je v sredo na spletnih straneh vlade objavilo nov predlog zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki ne vsebuje več sporne določbe o neprenosljivem starševskem

dopustu za očete. Sedaj je predlagan tak sistem ureditve dopustov ob rojstvu otroka, po katerem so ti razdeljeni na materinski, očetovski in starševski dopust. Materinski in starševski dopust ostajata individualna in načeloma neprenosljiva pravica staršev. Materinski dopust, ki je bil prej porodniški dopust, ostaja 105 dni, 15 dni pa mora mati obvezno izkoristiti. Vsak od staršev ima pravico do 130 dni starševskega dopusta, ki je bil prej dopust za nego in varstvo, pri čemer lahko mati na očeta prenese 100 dni starševskega dopusta, 30 dni pa je neprenosljivih. Oče lahko na mater prenese vseh 130 dni starševskega dopusta. Da bi zadostili zahtevi evropske direktive po neprenosljivih 30 dneh dopusta za očeta, ministrstvo poleg dosedanjih 15 dni očetovskega dopusta ob rojstvu dojenčka skupaj z mamo predlaga še dodatnih 15 dni plačanega očetovskega dopusta po poteku starševskega dopusta, torej po enem letu. Predlog zakona podaljšuje pravico do dela s krajšim delovnim časom v primeru dveh otrok do končanega prvega razreda (sedaj do šestega leta otroka), pri čemer je leto pravice neprenosljiva pravica vsakega od staršev. Med drugim bodo po novem do 20 odstotkov višjega otroškega dodatka zaradi ne vključenosti otroka v vrtec upravičeni tudi otroci po tretjem letu starosti.

Zid molka

BRANKO GRIMS, SDS

moj pogled

Pierre Veber je vodil žirijo na natečaju za največjo laž. »Največja laž je izjava ženske zvestobe!« je dejal prvi. »Kje pa, največja laž je predvolilni nagovor!« je trdil drugi. Tisti hip pa vstopi elegantna lepota in vprašajo še njo. Užaljeno je odsekala: »Še nikdar v življenju se nisem zlagala!«. Žirija se je v hipu odločila: »Gospa, nagrada je vaša!«

Zid molka v osrednjih medijih je bil prejšnji teden jeklen. Še v ponedeljek se je predsednica vlade A. Bratušek zaklinjala, da na tranzicijski levičnik nikdar ne bodo dovolili poseganja v najnižjo plačo. In da bo vse v zvezi s plačami usklajeno s socialnimi partnerji – še posebej

s sindikati. Prav naslednji dan, ko so ji osrednji mediji za to izjavo peli slavospeve, pa je bil na predlog vlade tranzicijske levice po hitrem postopku sprejet zakon o spremembi dohodnine, ki je posegel v najnižje(!) plače ter jih znižal za do 20 evrov; povprečne plače pa so se dejansko znižale za več kot 300 evrov na letni ravni. Hkrati je ukinila olajšave za dnevne migrante – za vse, ki se dnevno vozijo na delo v tujino, kar je nesprejemljiva neumnost brez primere. S tem je dejansko uvedla neko obliko dvojne obdavčitve in tem ljudem vzela kar do okoli četrte(!) plače. To bo še povečalo pritisk na socialo, saj bo delo v tujini marsikomu

manj zanimivo. Vse brez usklajevanja s socialnimi partnerji, v posmeh sindikatom. Če bi kaj takega storila prejšnja vlada, bi v medijih naslovnice gorele do neba. Tako je gorela grobna tišina. Zid molka.

Še bolj trden je bil zid molka, ko je šlo za odškodnine t. i. izbrisanim (v EU se ta pojem uporablja za nekaj povsem drugega). Deset let sem (v imenu SDS) opozarjal, da bo arogantno zavračanje vseh predlogov, ki smo jih v SDS ponujali kot izhodišče za dogovor, pripeljalo do astronomskih odškodnin vseh. In deset let so me tranzicijski levičarji grobo žalili z lažnivcem, nacistom in še čim,

ker da »odškodnin ne bo, ker jih sploh ne more biti!«. Sedaj je vlada A. Bratušek v parlamentu javno priznala, da bodo odškodnine lahko tudi močno presegle milijardo evrov!! A o tem ni poročal niti en sam osrednji slovenski medij. Ker bi se videlo, da sem govoril resnico in pravočasno opozarjal ..! Ter da je laž nesmrtna duša tranzicijske levice, če parafraziramo pisatelja in borca za človekove pravice Vaclava Havla. Pred desetletjem, ko sva bila s skupnim predlogom ustavnega zakona z dr. Bohincem (SD) najbližje konsenzu (sesul ga je Rop), je bilo več kot dovolj časa, da bi z obravnavo vsakega primera

posebej izločili vsaj agresorje na samostojno Slovenijo oziroma špekulante. Sedaj je tranzicijska levica dosegla svoj cilj – da so vsi v enem kotlu in to bo nepošteno do vseh morebitnih dejansko oškodovanih (ti so kolateralna škoda politične spletke tranzicijske levice) in še posebej do vseh, ki smo se borili za samostojno Slovenijo.

Zid molka v medijih dokazuje, da nismo demokratična država in da nikakor nismo »vsi isti«. Kdor bo po tem tednu predsednica vlade, osrednjim medijem in drugim iz tranzicijske levice še nasedel, ko bodo prisegali, da ne lažejo, naj se spomni zgornje anekdote.

Zlonosno kemično orožje

ZDA in Rusija sta naposled našli rešitev, ki bo morda vplivala na potek vojne v Siriji. Njuno soglasje je v Varnostnem svetu OZN omogočilo sprejem resolucije, ki obsoja uporabo kemičnega orožja v Siriji. Je to res korak naprej ali le nov odlog?

MIHA NAGLIČ

Jedrska bomba revnejših držav

»Jedrska bomba revnejših držav« – tako je kemično orožje, o katerem se zadnje čase tako veliko govori, označil Erik Kopač, asistent na katedri za obramboslovje Fakultete za družbene vede v Ljubljani. Na vprašanje, kaj izraz kemično orožje sploh pomeni, je odgovoril: »Splošna in tradicionalna definicija kemičnega orožja je, da so to strupene kemikalije, shranjene v dostavnih sistemih, kot so bombe, granate in mine. Po Konvenciji o kemičnem orožju pa je to katera koli strupena kemikalija, ki lahko povzroči smrt, poškodbo, začasno onesposobljenost ali draženje čutov.« Naštel je tudi, katere snovi spadajo v ta sklop. »Poznamo živčni plin sarin, ki naj bi bil uporabljen tudi v nedavnem napadu v predmestju Damaska v Siriji, iperit, Sirci naj bi po trditvah nekaterih medijev imeli še nekatere bolj strupene živčne pline ... V osnovi so štiri kategorije strupenih kemikalij oziroma agentov, ki se štejejo med kemično orožje. To so: dušljivi (najbolj znana klor in fosgen), mehurjevci (najbolj znan gorčični plin oziroma iperit), krvni agenti (vodikov cianid) in živčni plini

(sarin, soman, VX). Prvi dušijo, drugi povzročajo mehurje na koži, tretji zastrupljajo kri, četrti delujejo na živčevje.« Oglejmo si za primer še, kaj je sarin. »Sarin ali živčni plin v čisti obliki je brezbarvna tekočina. V kožo lahko prodira neodvisno od agregatnega stanja, pare sarina pa se dobro vpivajo v različne materiale (tekstil, volna, usnje, les, opeka in beton). Z izhlapevanjem sarina iz naštetih materialov se do tedaj čisti zrak kontaminira z visokimi koncentracijami. Obstojnost na terenu je odvisna od vremenskih razmer. Smrtne ali nevarne koncentracije sarina v zraku se lahko pri ugodnih vremenskih razmerah (veter) pojavijo na oddaljenosti 15 do 25 m od kraja uporabe. Smrt nastopi v 1 do 15 minutah po izpostavljenosti smrtni koncentraciji. Sarin se razgraja je po obdobju nekaj tednov do nekaj mesecev.« Mednarodna konvencija iz leta 1993, ki jo je podpisalo 188 držav, je kemično orožje prepovedala, a nekatere države ga še imajo in naj bi ga uničile postopoma. Lani so štiri potrdile, da ga imajo: ZDA, Rusija, Sirija in Severna Koreja. Če vemo vse to, nam je še bolj jasno, zakaj je treba bodočo uporabo tega prepovedanega orožja še bolj nadzorovati in kaznovati. (Vira: Wikipedia, MMC RTV SLO)

Najboljše blagovne znamke

V množici raznih seznamov in top list smo dočkali tudi letošnjo lestvico najboljših 18 blagovnih znamk na planetu. Lestvico od leta 2000 pripravlja svetovno podjetje Interbrand, ki je enota oglaševalskega velikan Omnicom. Vsa ta leta je bila najvišje Coca-Cola, letos pa jo je na vrhu izpodrinil Apple, proizvajalec priljubljenih pametnih telefonov iPhone in tabličnih računalnikov iPad. Utemeljitev: »Redko se zgodi, da neko podjetje spremeni naša življenja – ne le s svojimi izdelki, temveč tudi s svojim etosom. Prav zato je po 13 letih vladavine Coca-Colo na lestvici najboljših blagovnih znamk na svetu nasledil Apple.« Na drugem mestu je po novem spletni velikan Google, Coca-Cola je »padla« na tretje mesto. Najboljši trojici sledijo: IBM, Microsoft, Samsung Electronics, Intel, Toyota Motor, BMW, BlackBerry, Facebook, LVMH, Kering, L'Oréal, Danone, Hermes International, AXA in Procter & Gamble. Ne nazadnje pogledajmo še težo prvih dveh, izmerjeno v denarju. Apple tehta 98,31 milijarde dolarjev (28 odstotkov več

kot lani), Google pa 93,29 milijarde dolarjev. Koliko je že to?

Nimfomanka v Cannesu?

Sloviti danski režiser Lars von Trier, avtor filmov Lom valov in Plesalka v temi, je na festivalu v Cannesu 2011 izjavil, da razume Hitlerja in daje tudi sam »naci«. Zato ga je doletela kazen, razglašen je bil za nezaželenega (persona non grata). No, kaže, da je zdaj spet posnel en tak film, da bi bilo škoda, če ga v Cannesu 2014 ne bi bilo. Nimfomanka (Nymphomaniac) je naslov tega filma, zgodba pa gre približno takole: starejši in očarljiv samski možak po imenu Seligman (igra ga Stellan Skarsgard) najde v neki temni uličici pretepeno žensko (Charlotte Gainsbourg) in jo odpelje k sebi domov. Tu ji oskrbuje rane, ona pa mu začne pripovedovati o svojem življenju, popelje ga po svoji seksualni zgodovini od otroštva do srednjih let. Zdaj 56-letni režiser pravi, da bo njegova Nimfomanka »čisti pornič«, v njem se zgodi tudi »penetracija pred kamero«. A film bo gotovo veliko več in organizatorji festivala že razmišljajo, kako elegantno preklicati predlansko izobčenje.

Skladišče granat kalibra 155 mm, napoljenih z iperitom, Pueblo, Kolorado, ZDA / Foto: Wikipedia

Applova trgovina v mestu Yonkers, New York, ZDA

Igralka Charlotte Gainsbourg z materjo Jane Birkin, njen oče je bil pevec Serge Gainsbourg. / Foto: Wikipedia

Slovinci v zamejstvu (371)

Ziljsko desetletje Drumlovih

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Če je kateri koroški Slovenki ali Slovencu treba izreči priznanje, sta to zakonca Pepca in dr. Ludvig Druml, profesorica slovenščine in odvetnik v Beljaku, ki sta pred desetimi leti rešila pred propadom Stare pošte v Ziljski Bistrici/Feistritz an der Gail in vrnila v ta del Ziljske doline kulturne prireditve in z njimi tudi slovensko besedo. Tvegala sta zahtevno naložbo, v enajstih mesecih obnovila hotel Stara Pošta/Alte Post in uredila kulturno središče.

V nedeljo so Drumlovi Bistričane in okoličane ter številne prijatelje povabili na deseto obletnico delovanja obnovljene Stare pošte. Domači duhovnik Stanko Trapp je daroval slovesno mašo, na kateri je pel domači zbor Ojstrnik, brali pa so izbrana berila in prošnje, po maši pa se je

dogajanje preselilo v Staro pošto, kjer je »hišna gospodariča« Pepca z besedo in filmom predstavila obnovo in delovanje hiše.

Čas si je vzela tudi za Gorenjski glas, ki ima v zgodovini delovanja Stare pošte ugledno mesto. V njej je bila izpeljana tudi prva Glasova preja zunaj Slovenije!

»Z nakupom smo veliko in lepo hišo sredi vasi rešili propada. Sama sem bila proti, ker sem se zavedala, kakšen trud in stroški nas čakajo, mož pa je vztrajal, saj je s Staro pošto povezano njegovo otroštvo. Tu je občudoval konje ter na kegljišču postavljaj keglje in tako zaslužil prve kovančke,« je povedala Pepca, ki je doma pri Podnarju v Podnu/Bodental pri Borovljah. »Danes smo obiskovalcem pokazali zgodbo o

Drumlove je ob desetletnici obnove Stare pošte obiskala tudi slovenska generalna konzulka v Celovcu Dragica Urtelj (druga z desne). Na fotografiji so še Pepca Druml (prva z leve), sosedi iz Ziljske Bistrice Urban Popotnig in dr. Ludvig Druml (prvi z desne).

obnovi hiše in naše dejavnosti. Vsako leto nas obišče vedno več turistov in tega smo veseli. Tudi iz Slovenije. Za kulturno dejavnost, ki je pomembna vsebina naše hiše, pa nimamo denarja. Trudimo

se, da z iznajdljivostjo in s čim manj denarja naredimo čim več. Pri kulturnem delu smo res čisto sami. Nobena kulturna ustanova ne stoji za nami. Razumem, da mora vsak gledati na denar, vendar sem

prepričana, da bi se za delo, ki ga opravljamo v zahtevnih razmerah in na območju, na katerem slovenščina peša, lahko našel. Tako smo sami začeli v naši hiši urejati ziljski muzej, da lahko obiskovalcem pokažemo vsaj ziljsko nošo, ki jo je že v 19. stoletju občudovala Evropa,« pravi Pepca.

Ko jo vprašam o pogledu na prihodnjih deset let, odgovarja le, da je še naprej pripravljena delati po najboljših močeh. Dokler bo seveda zmogla. Odgovorne na Koroškem in v Sloveniji bi rada prepričala, da je Zilja del slovenskega kulturnega prostora in da je tu po težkih letih slovenščina spet stopila v javnost. »Naj se ne zgodi, da bomo peli samo o Rožu in Podjuni, na Ziljo pa bomo le mislili,« je sklenila svojo pripoved Pepca Druml.

Spomini

Ljudje so radi hodili na delo

V Gorenjskih osrednjih knjižnicah in Gornjesavskem muzeju so v svojo sredino povabili delavce nekdanjih Gorenjskih tovarn, ki jih danes ni več. Slišali smo marsikatero zanimivo osebno zgodbo, saj je spomin na tiste čase še kako živ.

IGOR KAVČIČ,
URŠA PETERNEL,
MARJANA AHAČIČ

V gorenjskih osrednjih knjižnicah je tako imenovani Domoznanski september vsako leto posvečen prireditvam, s katerimi opozarjajo na bogate zbirke gradiva o gorenjskih krajih in ljudeh. »Tako smo tudi letos med ljudmi želeli spodbuditi zavedanje o pomenu osebnih spominov za predstavitev zgodovine in razvoja Gorenjske, tematsko pa smo akcijo zaočkili pod naslovom Tovarne propadajo – prijetni spomini ostajajo. V projektu poleg gorenjskih knjižnic Mestne knjižnice Kranj, Občinske knjižnice Jesenice, Knjižnice A. T. Linhartaradovljica in Knjižnice dr. Toneta Pretnarja Tržič, sodeluje tudi Gornjesavski muzej Jesenice,« je o akciji povedala vodja projekta **Jana Zeni Bešter** iz MKK. Tako so v dneh od 24. do 30. septembra v knjižnice povabili ljudi, ki hranijo spomine na čase, ko so delali v kateri od propadlih gorenjskih tovarn. »Njihove zgodbe smo zapisali, spominsko gradivo (fotografije, listine, članke) digitalizirali, predmete fotografirali, vsebine pa bomo predstavili na portalu Kamra (www.kamra.si) in na spletnih straneh knjižnic.« V Radovljici so o nekdanjih znanih tovarnah Almira, Vezenine, Sukno, Veriga in Plamen zbrali in digitalizirali kar nekaj fotografij z motivi tovarn, delavcev in izdelkov. Digitaliziranih je tudi nekaj dokumentov, ki so jih prinesli bivši zaposleni, in nekaj številnih tovarniških glasil. V Kranju so knjižnico obiskali bivši delavci iz različnih kranjskih tovarn: Jugočeške, Jugobrunne, Tekstilindusa, Planike, IBI-ja, Iskre Orodjarne, Save in s seboj prinesli različne predmete, tiskovine, fotografije in dokumente, knjižničarji pa so zabeležili tudi nekaj spominov ljudi na delo v kranjskih tovarnah v 60. in 70. letih. Na Jesenicah je knjižnico obiskalo šest obiskovalcev, ki so s seboj prinesli spominsko gradivo iz obratov nekdanje Železarne Jesenice in tovarne Sukno v Zapužah, med drugim listine, članke in fotografije nekdanjih obratov Železarne Jesenice. V Gornjesavskem muzeju Jesenice so spomine zbirali v Kolpernu na Stari Savi prejšnji petek, odzvalo pa se je pet Jeseničanov. Spominski teden

se je zaključil v ponedeljek v Tržiču, ko so prisotni Tržičani obujali spomine na čase aktivnih tržiških tovarn. Tržič skozi čas pa je na razglednicah in fotografijah predstavil zbiralec Jure Smolej. »Dan zbiranja spominov na propadle gorenjske tovarne pa s tem še ni končan, saj vabimo vse, ki nas niso utegnili obiskati v preteklem tdnu, da to storijo kasneje, saj zbiranje spominov na življenje v gorenjskih krajih teče naprej in ne bo nikoli povsem zaključeno,« je še povedala Jana Zeni Bešter.

Tekstilindus je imel pridne delavce

»V Tekstilindusu sem delal od 1. avgusta 1945 do 31. maja 1989,« je povedal Kranjčan Boris Pertot, ki je poklicni vek preživel v svoj čas prvi tekstilni tovarni na Gornjesavskem in eni večjih v nekdanji Jugoslaviji, hkrati pa dodal, da se je upokojil po enainštiridesetih letih dela, vmes je namreč »porabil« še tri leta za šolo in služenje vojaškega roka. »V tekstilno šolo v Kranju so po vojni vzeli najprej tiste, ki so šolanje zaradi vojne prekinili, šele potem smo prišli na vrsto novinci. Takratni direktor šole Črtomir Zorec je celo priporočil, naj najprej poskusimo v tovarni in šele potem pridemo v šolo.« Začel je v tako imenovani »puckoloni«, v skupini kakih desetih mladih, ki je čistila stroje. Ko so v tovarni uvedli tretjo izmeno, so se vsi javili vanjo, samo da ne bi bilo treba več delati v ekipi za čiščenje. Kasneje je postal podmojster, dobil svojo izmeno in potem po mojstru napredoval v nadmojstra in nazadnje obratovodjo predilnice. Pertot se spominja začetnega navdušenja nad TOZD-i, ko so vsi mislili, zdaj smo pa samostojni. »Dejal sem jim, naj ga ne lomijo, saj mora tovarna na trgu delovati kot celota, ne vsak TOZD zase,« je povedal takratni vodja obrata s približno petsto delavci. Predice so bile v glavnem ženske, moški so zavzemali pomembnejše funkcije in bolj težaška dela.

Delovne sile ni primanjkovalo tja do leta 1968, ko se je Iskra začela širiti in so številni delavci odšli iz Tekstilindusa, a ne zaradi višje plače, ampak zaradi »samo« dvoizmenskega dela, kar je bilo v primerjavi s tremi izmenami bolj prijazno do delavca.

Menda so v Iskri imeli preizkuse za nove delavce, tiste iz Tekstilindusa pa so sprejeli brez njih. Vedeli so, da gre za pridne delavce. »V tistih letih so Gradbincu, takrat še Projektu zaposlovali moške iz Bosne. Po nekaj letih so začele prihajati tudi njihove žene, ki smo jih zaposlovali v Tekstilindusu. To so bile

pridne delavke, v predilnici jih je bila skoraj tretjina,« kadrovska politiko v sedemdesetih letih osvežuje sogovornik.

Veliko so hodili na sejme v Frankfurt, Milano, včasih v Pariz, od koder so komercialisti prinašali nove vzorce, oblikovale pa so jih tudi punce v razvojnem oddelku.

Dolgoletni železar Oton Pestotnik s spominskim krožnikom, darilom nekdanjih sodelavcev

Nekdanje uspešne tovarne so zdaj le še spomin na starih fotografijah. Utrinki iz življenja, ki ga ni več, so na ogled v avli občine Radovljica. / Foto: Gorazd Kavčič

Boris Pertot je s seboj prinesel izvode tovarniškega časopisa Tekstilec ter znane Tekstilindusove stenske koledarje iz blaga. / Foto: Igor Kavčič

Delali so za JLA, izvažali so tudi v severnoafriške države. Z izvozom je bila sicer vselej izguba, saj so morali prodajati pod ceno, pokrivali pa so jo s proizvodnjo za domači trg. »Ljudje so radi hodili v službo, med kolektivnimi dopusti pa je večina ugodno dopustovala v Pineti pri Novem gradu, kjer so imeli na voljo petdeset hišic. Prednost pri letovanju so imeli delavci, ki so delali na tri izmene.«

Boris Pertot nima slabega spomina na tovarno, v kateri je preživel svoj poklicni vek. Tudi prevelike nostalgije po tovarni nima, z veseljem pa se udeležuje vsakoletnega srečanja s sodelavci v gostišču V kotu. »Ne boste verjeli, punce pridejo tako »zrihtane«, da samo gledamo, čeprav imajo majhne penzije. Spomini so lepi, čeprav smo doživeli tako dobre kot slabe trenutke,« še pove Pertot in doda, da še vedno hrani fotografijo, ko se je leta 1964 rokoval s Titom, ko je ta z Jovanko obiskal tovarno. Posnel jo je fotograf Gorenjskega glasa.

Štiri desetletja pripadnosti železarni

Oton Pestotnik iz jeseniške Podmežakle (upokojenjska leta preživlja v Radovni) je skoraj štiri desetletja dihal z Železarno Jesenice. Kot je pripovedoval v jeseniškem Kolpernu, je leta 1953 končal vajeniško šolo in se nato zaposlil v hladni valjarni. Od delavca na strojih je napredoval do mesta delovodje, bil je dejaven pri sindikatu, ob delu pa je dokončal še ekonomsko srednjo šolo. »Potem sem šel na višjo upravno šolo v Maribor, a je žal nisem dokončal...« Iz hladne valjarne je napredoval v kadrovske službo (znamenita »kadrovska« je na Jesenicah stala na mestu, kjer je danes novi Upravni center Jesenice), kjer je tudi dočkal upokojitev. Iz tistega obdobja se spominja različnih zanimivih zgodb, od tega, kako so po sklepu delavskega sveta v Bosno šli iskat nove delavce, ki jih je v železarni primanjkovalo, do tega, kako so nove delavce dobili celo v radovljiških zaporih... »V Bosni smo izbrali 24 delavcev, jih razdelili po obratih, a večina ni zdržala in so kaj kmalu odšli,« se spominja sogovornik.

Pa bi, če bi bil še enkrat mlad, izbral enako poklicno pot? »Ko smo bili mladi, je

bilo včasih težko, delali smo vse dni, tudi ob sobotah in nedeljah, vrsto let smo imeli le po dvanajst dni dopusta na leto. Delo kasneje v kadrovske je bilo tudi dokaj stresno, a spomini so lepi, najbolj sem vesel, da sem imel občutek, da sem kot delavec cenjen, da so me potrebovali in da nikoli nisem bil odveč...« Upokojil se je po 38 letih, 1. oktobra 1992, skupaj s šeststo drugimi zaposlenimi. Zaton železarne, ki je v najboljših časih rezala kruh sedem tisoč ljudem, se je začel...

Puloverji iz Almire, blago iz Sukna, prve avtomobilske verige

»Še danes se spominim, kako je mama v tovarniški trgovini kupovala ostanke blaga, potem pa je k nam za dva dni prišla sestrična, ki je šivilja, in nama obema s sestro sešila oblačila za tisto leto,« je pripovedovala gospa, ki je v otroštvu živela v bližini tekstilne tovarne Sukno v Zapužah. Spomnila se je tudi hišnika, ki je bil obenem še kurjač in je pri tovarniški peči mimogrede sušil sadje za vso vas.

Spomine na Sukno hrani tudi gospa, ki sta vsa leta, kar sta bili tam v službi, in še kasneje, zbirali vzorce blaga, ki so ga tkali v tovarni. Košček za koščkom, zraven pa tovarniške časopise, fotografije s sejmov, pa seveda njihove znamenite odeje

»Ste vedeli, da je imela tovarna Sukno Zapuže obrat v Beli krajini? Dobili smo fotografijo od tam. Neki gospod pa je prinesel fotografijo pivovarne, ki naj bi nekoč stala v Kropi,« je nad zbranim navdušena Božena Kolman Finžgar, direktorica radovljiške knjižnice. Gospe, ki so nekoč delale v radovljiški Almiri, so seveda prišle s čudovitimi tkaninami, fotografijami z modnih revij in vzorci, priznanji. Obudile so tudi spomin na grad Grimšče, ki je nekoč, pravzaprav ne tako dolgo nazaj, sodil v okvir radovljiške Almire. Med drage spomine nekdanjih tekstilnih delavk sodijo tudi tisti, ki prihajajo iz prav tako nekoč zelo uspešnih blejskih Vezenin. Da so ljudje na Deželi nekoč živeli tudi od kovinske industrije, pa vedo povedati tisti, ki so bili zaposleni v leški Verigi. Od tam je ena od nekdanjih delavk v knjižnico prinesla njihove prve verige za avto – izdelali so jih daljnega leta 1946.

Pogovor

Matej verjame v načrt A

Svetovni kolesarski prvak med mlajšimi člani Matej Mohorič, ki se v kratkem podaja v svet profesionalizma, verjame, da mu v prihodnjih letih lahko uspe postati še veliko boljši in uresničiti svoj načrt A, čeprav je za vsak slučaj pripravil tudi rezervni načrt B.

VILMA STANOVNIK

Minulo svetovno kolesarsko v Toskani v sosednji Italiji je imelo kar nekaj vrhuncev, za tistega, ki je bil za nas najlepši, pa je na petkovi cestni dirki poskrbel do prvenstva aktualni svetovni mladinski prvak Matej Mohorič. Član kranjske Sava je s svojo brezkompromisno vožnjo navdušil tako kolesarske strokovnjake kot številne navijače, med katerimi jih ima največ zagotovo v domači Podblici. Pesti so zanj stiskali že lani, ko je zablestel na evropskem mladinskem prvenstvu in nato postal svetovni prvak med mladinci, vanj so verjeli prejšnji teden, ko je vso konkurenco premagal na ulicah kolesarske Italije.

Nekaj dni ste doma in vtisi ob novem podvigu so gotovo že zbrani. Kaj ste počeli te dni?

»Ko sem lani prišel z evropskega in nato svetovnega prvenstva, sem ugotovil, da je to kar precej stresno, saj se sprejmi kar vrstijo, vsi ti želijo čestitati, novinarji postavljate vprašanja. Vendar se zavedam, da je to pač del športa, del uspehov in s tem sem se že lani hitro sprijaznil. Letos je še toliko lažje, saj mi ni treba v šolo. Tudi vtise po prvenstvu sem že strnil in lahko rečem, da sem zelo zadovoljen. Se pa obenem zavedam, da me čaka še dolga, dolga, dolga pot do tega, da nekoč postanem dober profesionalni športnik.«

Ste se pred prvenstvom v Toskani zavedali, da ste tako dobro pripravljeni, da boste konkurenco pustili daleč za seboj?

»Lahko rečem, da sem že pred dirko točno vedel, kam spadam. Zavedal sem se, da niti na položenu klanec niti na kratke strme klanec nisem najmočnejši, zato sem se odločil, da bo treba temu prilagoditi način dirkanja. Vedel sem namreč, da sem tako dober, da lahko krog in pol grem na zelo visoki ravni, in da tega najbrž ni zmožen nihče od drugih. Zato sem se odločil, da jih presenetim z malce zgodnejšim napadom. Na nikogar

se nisem oziral, le na vrhu klanca in malce pred ciljem sem malce pogledal nazaj. Sicer pa sem vozil svojo dirko in uspelo mi je.«

Čeprav niste stari še niti devetnajst let, svoje zmognosti očitno res dobro poznate, saj dostikrat gledamo dirke, ko posamezniki v želji po rezultatu popolnoma pregorijo?

»Kolesar sem že osmo leto in uspelo mi je ugotoviti, koliko sem kdaj dober. To ugotovim na treningu, ko vidim, kako mi »nese«. Če govorim o petkovi dirki, vem, da bi mi neslo še kakšen kilometer dlje. Res pa je, da se sedaj že dobro poznam, znam se pripraviti na točno določeno dirko, saj je pomembno, ali gre za enodnevno ali etapno dirko. Tako sem pred svetovnim prvenstvom globoko v sebi zaupal vase, nisem pa tega govoril naglas tako kot lani, saj sem vedel, da je konkurenca med mlajšimi člani bistveno močnejša in da je preskok velik.«

Že v novi sezoni vas čaka še hujši preskok, saj se bo treba dokazovati v najmočnejši članski konkurenci?

»Kolesarstvo je pač šport, kjer najprej nastopamo med dečki, nato med mlajšimi in starejšimi mladinci in nato člani. Kategorija mlajših članov je kategorija članov pod triindvajsetim letom, in ko nisi več mladinec, večino dirk voziš za absolutno konkurenco. Je pa vsako leto nekaj dirk, na katerih je starostna omejitev do 23 let. To kategorijo so uvedli zato, da se mladi kolesarji lažje dokažejo. Tako je za to kategorijo vsako leto evropsko prvenstvo, svetovno prvenstvo in še nekaj dirk v Italiji. Letos na evropskem prvenstvu nisem nastopal, saj smo bili takrat na dirki na Kitajskem.«

Nekaj posebnega med vsemi so dirke profesionalcev?

»Ja, preskok na te dirke je kar velik, saj so dolžine in hitrosti še večje. Ravno zato se zavedam, da me čakajo še dolga leta treningov, da bom res konkurenčen tudi najboljšim, ki se borijo za najvišja mesta na najdaljših dirkah, kot so Tour de France,

Giro di Italia in Vuelta.«

Zaradi treningov in dirk ste se, čeprav ste bili zlati maturant, odločili, da se v prihodnjih letih marsičemu odpoveste in posvetite predvsem kolesarstvu?

»Odpovedovanja je res nekaj, vendar mi je to všeč, še malo mi ni težko, saj se dobro zavedam, za kaj sem se odločil. Imam jasne cilje in uživam v tem, kar počnem. Zagotovo pa je treba paziti na marsikaj, od tega, da pravem, da grem pravi čas spat, da dobro treniram, do tega, da veliko počivam.«

Prav jesti je za mnoge športnike velik izziv. Ravno v kolesarstvu je bilo mnogo škandalov zaradi prepovedanih poživil, ki omogočajo biti boljši. Kako vam uspeva, da imate zadosti energije za naporene treninge in dirke?

»Kolesarstvo je bil včasih res zelo »umazan« šport. Ravno zato so antidopingška merila zelo poostri in upam si trditi, da je kolesarstvo trenutno med najčistejšimi športi, zagotovo pa je med vsemi najbolj nadzorovan. Toliko kontrol, kot jih imamo kolesarji, nima nihče drug. Potne biološke liste imamo samo kolesarji, ves čas smo pod nadzorom, vendar pa se mi zdi to še kako prav. Tudi jaz sem v tako imenovanem sistemu ADAMS, kar pomeni, da moram vsak dan sporočiti, kje sem. Če me v določenem trenutku ne najdejo na naslovu, ki ga imajo, imam eno uro časa, da tja pridem in me testirajo. Če me morajo iskati oni, sem že kriv žejo. Tako lahko rečem, da smo res zelo nadzorovani. Je pa tudi res, da je treba paziti na to, kaj poješ. Ni vse v tem, da si lahek, treba je imeti pravo težo, ki ti omogoča tudi zadosti moči.«

Ste se zato, da prav jeste, navdušili tudi za kuhanje?

»Kolesarji smo športniki, ki porabimo ogromno kalorij, zato je treba tudi veliko jesti. Ker pa kalorija ni enaka kaloriji, je treba jesti premišljeno. Jaz sem na primer pred kakšnim letom in pol popolnoma prenehaj jesti sladkarije. Od takrat mi sploh ni več

Svetovni kolesarski prvak med mlajšimi člani Matej Mohorič / Foto: Gorazd Kavčič

za sladkarije, preprosto so se mi zagabile. Prav tako ne jem zelo mastne hrane, obenem pa pazim, da pojem veliko druge zdrave hrane. O prehrani se precej učim iz knjig, tako da lahko rečem, da nekaj že vem, precej pa se moram še naučiti. Gotovo pa je tudi skrb za pravo prehrano eden od vzrokov, da si zadnje čase največ kuham sam. Sicer pa, kadar imam dosti časa, pri kuhanju tudi uživam. Tako za zajtrk največkrat jem ovsene kosmiče s cimetom, vodo, suhim sadjem in oreščki, pa tudi kakšna semena, otrobe, skuto z lanenim oljem in sadje. Kosim največkrat testenine, ki so lahko polnozrnat ali bele, navadno s paradižnikovo omako, olivnim oljem in sirom. Za večerjo imam najraje belo meso, perutnino in zelenjavo. Rad dobro jem.«

Nekateri športniki uporabljajo kopico dodatkov, od gelov do vitaminov. Koliko jih uporabljate?

»Nekateri stalno uporabljajo te dodatke, imajo jih ogromno. Na večer pred dirko pojedjo od magnezija, C vitamini do glutaminov. To so pač dodatki, ki ti okrepijo imunski sistem. Jaz ne uporabljam niti enega od teh dodatkov, saj je moje mnenje, da so tisti, ki jih dobim s hrano, boljši. Zato jem hrano, ki vsebujejo več tistih snovi, ki jih kolesarji potrebujemo, ker jih pač več porabimo. Edini dodatek, ki ga jem, je ekstrakt sirotke, beljakovine, ki jih dobijo iz kravje sirotke. To si včasih naredim po treningu s sojinim mlekom.«

Kmalu odhajate od doma, med profesionalce, kjer najbrž tudi glede hrane ni na voljo vsega tega?

»Prve priprave imam že novembra, nato se bom

nekaj časa pripravil sam, sledile bodo skupne priprave v decembru, v januarju se bodo začele že prve dirke. Tako bom res veliko od doma, vendar bomo spali v dovolj dobrih hotelih, kjer je na razpolago dovolj primerne hrane. Če veš, kaj potrebuješ, potem vedno nekaj najdeš. Do sedaj je bilo redko, da ni bilo nobene primerne stvari.«

Doma ste vsako leto manj časa, sedaj boste še manj?

»Da sem vedno bolj redko doma, najbolj vedno domači. Vendar pa zase lahko rečem, da sem potovanj že navajen in vem, da s tem tudi v bodoče ne bo težav. Pač nisem človek, ki bi bil posebno domotožen.«

Še lani ste se želel vpisati na strojno fakulteto, ste zlati maturant kranjske gimnazije, vendar sedaj razmišljate drugače?

»Želel sem študirati strojništvo, vendar sem ugotovil, da to fizično ne bo mogoče. Lahko bi študiral na daljavo, vendar mislim, da je strojništvo pretežka fakulteta, da bi to uspelo. Lahko bi morda delal kakšno lažjo, vendar si tega ne želim, to zame ni izziv. Nisem pa izgubil možnosti za prvi vpis, in če se mi karkoli zgodi, grem z lahko to takoj med študente.«

Uspeh v športu je lahko tudi stvar naključij, lahko ga prepreči poškodba ali kaj drugega. Tudi o tem najbrž razmišljate?

»Seveda imam tudi načrt B, toda če se koncentriram na načrt A, potem ta zagotovo uspe. O drugem trenutno ne razmišljam.«

Zadnje dni smo slišali, da dobro govorite angleško. Kaj

pa italijanščina, saj odhajate k italijanskim delodajalcem v ekipo moštva Cannondale?

»Tekoče govorim angleško in nemško, italijansko znam z golj za sporazumevanje, se pa še učim. Gimnazija mi je glede učenja dala veliko samodiscipline, tako da se učim kar sam. Hitro napredujem, tako da verjamem, da bom v pol leta tudi italijansko res tekoče govoril.«

Kakšni so vaši cilji?

»Moj prvi cilj je, da ostaneš skromen in ne pozabim na tiste, ki so mi pomagali, da sem dosegel vse, kar sem. Najbolj sem hvaležen svoji družini, posebno mami in očetu, pa tudi tistim, ki so mi pomagali v kolesarstvu. To so predvsem v kranjskem kolesarskem klubu Sava na čelu z dolgoletnim trenerjem Matjažem Zevnikom, pa tudi Marku Polancu, Mateju Staretu pa vsem, ki so mi pomagali z nasveti, od Gorazda Štanglja do Tadeja Valjavca. Prav tako me podpira punca Ajda, s katero sva skupaj že več kot štiri leta. Vsem sem hvaležen.«

Ste tudi za v bodoče zbrali ob sebi pravo ekipo?

»Sam pri sebi vem, da imam prave ljudi, tako da se bodočnosti ne bojim. Rad bi postal dober profesionalec in se na dirkah boril z najboljšimi. Želim si, da bi pri tem užival. Želim si biti srečen, kar pomeni, da bi se zjutraj zbuval nasmejan, dobre volje in bi z veseljem šel na trening. Vesel sem tudi, če koga spravim v dobro voljo, pomeni mi več kot kakšna majica na svetovnem prvenstvu. Če ima kdo zaradi mojega rezultata iskre v očeh, je to največja nagrada.«

Na robu

Moja osnovnošolska leta, 1. del

Spomini na otroštvo

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Petdeset let je od takrat, ko so nam že skoraj poletno toplega 15. junija petindvajsetim učencem osmega razreda razdelili zaključna spričevala.« pripoveduje Ana.

»Včasih nismo poznali brezskrbnih počitnic, ampak delo doma, na poljih in ob košnji pomoč pri sosedih. Ko je napočil 5. september, prvi dan šole, se nam je zmeraj oddahnilo, saj smo vedeli, da se bomo lahko odpočili vsaj v šolskih klopeh.«

To so bili drugačni časi, ob katerih danes mnogi le zmanjujejo z glavami. V manjši podružnični šoli, ki jo je obiskovala Ana, je v prvem razredu sedelo štirideset prvošolcev, med njimi je bil tudi ponavljavec.

»V stavbi, ki že zelo dolgo ni več šola, sta bili dve veliki učilnici. Nekoč sem se peljala tam mimo, objekt še vedno stoji, je pa prezidan in dvignjen za eno nadstropje, nad vhodom je nadstrešek, ki ga takrat ni bilo. Med šolo in sosednjo hišo je bila velika drvarnica, za šolo pa vrt, na travi pod hruško mostarico, ki je bila vsako jesen polna debelih, zelo sočnih, vendar trpkih plodov, smo se pri telovadbi igrali: gnilo jajce in slepe miši, če je seveda, vreme to dopuščalo. V jeseni smo pomagali spravljati drva v šolske drvarnice, pouk je bil izmenjski, prvi in tretji razred popoldne, drugi in četrti dopoldne. Začetek pouka za večino od nas ni pomenil konca otroških iger. Igrač večina med nami ni niti poznala. Zelo do mači pa smo bili z delom na polju. Dokler je bilo še dovolj toplo, smo v šolo nekateri prihajali bos. Čevlji, če so bili novi, so bili za najmanj dve številki preveliki. Vanje smo tlačili papir, da smo sploh lahko hodili! Ko so naše noge zrasle, to se je zgodilo šele okoli desetega leta, so bili čevlji že vsi pošvedrani in nad njimi sta obupala oba čevljarja v fari.« pripoveduje in oči se ji ob spominih toplo smehljajo.

Molče sem požirala njene besede. Ko je opisovala šolske torbe, ki so bile vse kaj

drugega kot torbe, bolj podobne malham, sešite iz doma tkanega lanenega platna ali vrečevine, sem se spomnila svoje lastne. Nekoč mi je padla v blato in zaradi tega sem morala doma klečati ves popoldan.

»Moj nahrbtnik je bil iz povoščenega platna, v njem je bilo komaj zadosti prostora za čitanko, tri obvezne zvezke in peresnico, v katero sem previdno zložila peresca in držalo, radirko, svinčnik in nekaj barvic. Nekje do sredine tretjega razreda v naših torbah ni bilo malice, to smo dobivali v šoli: margarinno in oranžni sir, imenovan česterčese. Pogosto smo jedli mlečni riž in mleko iz Unrinih paketov. Šolsko malico je spremljala obvezna žlica ribjega olja in tableta kalcija. Najtežje je bilo v zimskih mesecih. Vedno, ko je zapadel sneg, smo ga gazili, velikokrat nam je segal do pasu in čez, dokler se ni ulegel in pomrznil in so se gazi utrdile. Mraz in debel sren sta pot v šolo in domov olajšala in skrajšala. Pomladni dež in odjuga sta prinesla snežno brozgo, pred katero niso varovali nobeni čevlji, le gumijasti škornji, vendar so se v njih noge močno spotile, puščali smo jih na hodniku, po koncu pouka smo ledeno mrzle zelo težko obuli.«

V višjih razredih sta čitanko zamenjala berilo in

slovnica, pridružil se jima je učbenik za matematiko, kasneje še za angleščino, botaniko, biologijo, fiziko, kemijo, zgodovino in zemljepis. In seveda atlas. V prvem in drugem razredu so bili otroci naročeni na Ciciban, v višjih na Pionirski list, redki na Pionir. V šestem so se prvič srečali z srbohrvaščino in cirilico. Spreminjal se je tudi šolski sistem. Ana se spominja, da je na koncu tretjega razreda iz osnovne šole in nižje gimnazije nastala osemletka. Učenci so se preselili v drugo stavbo, ki je bila v času italijanske okupacije del takratnih vojašnic. Nov je bil učni načrt, nad dvema, gospodinjstvo in tehnični pouk, se je razburjalo precej staršev, še več pa starih staršev.

»Kaj je treba fantom kuhati in šivati, kaj je dekletom treba žagati in kriviti žice? To so bila vprašanja, ki smo jih otroci poslušali pri jedi in pri delu. Takrat je še veljalo, da je tisto, kar smo počele deklice, sramotno za dečke in obratno.«

Še ena malenkost, ki mi je padla v oči, je vredna omembe: v letih, ko je bila Ana osnovnošolka, so bili ponavljavci tako pogosti, da si razreda brez njih ni bilo mogoče predstavljati. Nekateri so bili starejši tudi po štiri ali celo pet let. Do vidnih razlik je prihajalo zlasti v osmem razredu, saj so bili ponavljavci že pravi gavnarji.

»Ko se med petindvajsetimi osmošolci preštevala sošolke in sošolce, s katerimi sem skupaj začela prvi razred, je bilo teh sedemnajst, drugi so podaljšali redno šolanje, kar jim je omogočala takratna ureditev. Mnogi so to počeli do polnoletnosti. Vsako novo šolsko leto je s seboj prinašalo spremembe in presenečenja, v razredu je bilo med sošolci vedno nekaj novih obrazov, nekaj jih je manjkalo, ves čas šolanja je bil v znamenju dohitevanja in prehitevanja. Še v petdesetih letih prejšnjega stoletja so mnogi obiskovali pouk neredno, ker so vmes služili za pastirje. V naši vasi je bilo še deset let po koncu druge svetovne vojne veliko ruševin. Petindvajset let italijanske okupacije in prisilne romanizacije ter načrtnega zanemarjanja izobraževanja vseh, ki niso sprejemali dvatisočletne kulture, je pustilo trpke posledice. Miselnost, ki bo ostal doma, na kmetiji, ni treba hoditi v šolo, le da zna malo pisati in računati, je bila še zelo prisotna. K sreči se je tak način razmišljanja hitro spreminjal, končano obvezno šolanje in vsaj poklicna šola je bil cilj, ki je bil vedno bolj zaželen.

Ana se spominja, da so na stenah razreda poleg pipeptih listov s črkami viseli plakati z nazornimi slikami orožja, predvsem bomb in

min. Pod njimi pa je bilo zapisano opozorilo, da naj se otroci tega ne dotikajo.

»Pogosto smo bili v resni nevarnosti.« nadaljuje Ana.

»Takrat se je še vedno, poleg zdravilnih zelišč in malin, odkupovalo staro železo, iskali so ga po vseh grapah in jamah in med ostanki ruševin. Mimogrede smo nalezli na neaktivirano mino, samo nepazljiv gib in lahko bi se zgodilo najhujše. Službi ni bilo, za marsikoga je bil to edini zaslužek. Za zvezke, čevlje, oblačila, pogosto tudi za kos kruha smo morali otroci sami zaslužiti. Spominjam se sošolkeinega brata, bil je slep. Ranil se je z eno takšno mino. Sošolcem se je zelo smilil, učno snov smo mu brali na glas, skupaj smo se učili poštevanke in pesmic. Spominjam se tudi učiteljice Marije. Igrala je na star harmonij in vodila zbor, moje škipajoče glasilke pa so bile krive, da nisem nikdar sodelovala v nobenem od njih. Marija si je kljub temu vzela čas zame, po pouku sva kar nekaj ur neuspešno vadili, vendar ni in ni šlo. V sedmem razredu smo se neprosto voljno srečali s podaljšanim bivanjem v šoli. Enega od sošolcev je pri bežanju skozi okno iz zaklenjenega razreda s pomočjo ravbarskih lojtr zasačil razrednik. Kaznovani smo bili pa vsi.

(Konec prihodnjič)

RTM, LOL, TNX, WTF, FSM, BTW

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Če spadate med mlajše starše, potem prav gotovo obvladate našete slengovske kratice, ki so se najbolj prijele na internetu in v sporočilnih prek mobilnih telefonov. Večina kratic izhaja iz angleških besed, nekaj je že naših, domačih. Starši, ki teh rebusov ne poznate, vprašajte za prevod otroke, rade volje vas bodo podučili in vam mogoče še mimogrede povedali, da vas imajo radi (RTM).

Z uporabo teh besed ni pravzaprav nič narobe, vsak čas prinese svoje. Mogoče ušesa bolijo učiteljice slovenščine in starše, ki ne marajo uvoženih stvari. Koristno je, da se znamo izražati na različne načine. To še ne pomeni, da morate šefu ob naslednji delovni nalogi napisati WTF. Kar v miljejši različici prevoda pomeni – kaj za vruga. V resnični obliki pa bi nam pisala

cenzura, ker je vmes beseda na f Tega nam ni treba. Pustimo to mladim, vsaj za nekajletni občutek, ko mislijo, kako drugačni so od nas. Vseeno pa imejmo v mislih, da so otroci kljub nenehni komunikaciji šibki v tistih pogovornih veščinah, ki jih potrebujejo za življenje. Poskušajmo to uravnovesiti in malce trenirajmo otroke v vsakodnevnih situacijah. Prva šibka točka je poslušanje. Ko se nam zdi, da nas otrok ne poslušča, nehamo govoriti, spremenimo položaj telesa in se postavimo tako, da bomo videli otrokov odziv na naše besede. To zahteva tudi od nas nekaj več časa in energije, vendar se spleča potruditi. Učinek je večji, če besede okrepimo z glasom in telesom. Preverimo, kaj je otrok slišal. Nekateri otroci nas gledajo in kimajo, pa vseeno nič ne slišijo. Otroku bo

veščina poslušanja koristila tudi pri sklepanju prijateljev, predvsem če se bo zanimal za druge in bo mimogrede (BTW) odkrival interese drugega človeka. Tega se otroci počasi odvajajo, saj jih starši zasipamo s podatki, tako o ljudeh kot o stvareh. Večkrat počakajmo, da otroci sami pokažejo zanimanje in radovednost. Ne povejmo, kaj bomo kuhali, počeli in kaj se dogaja, dokler nas otrok ne vpraša. Naredimo jih radovedne, ne nasičenih z informacijami.

Radovednost prepoznamo tudi pri vključevanju otrok v igro in v vabilih k družanju. Na igrišču, med prijatelji, v šoli to delamo pogosto namesto otrok, predvsem takrat, ko se nam zdi, da se otrok ne znajde, je plašen in sramežljiv. Pri prvih vključevanjih mu le pomagajmo, vendar ne naredimo vsega namesto njegove. Otroku

bo vključevanja naučil le, če mu bomo pustili, da to naredi na svoj način. Včasih je bolje, da ga pustimo, čeprav je v stiski, samo toliko, da vidimo, ali ga bo stiska prisilila, da naredi korak proti drugim. Pri otrocih, ki so bolj tihi, se brzdajmo, da ne navezujemo stikov namesto njih. Naučimo otroke, kako povabijo drugega v igro. Nekateri res ne vedo, kaj naj rečejo. Peljimo jih na kraje, kjer bodo to lahko trenirali in kjer bodo rekli FSM (»fajn se mam«). Otroci so šibki tudi v izražanju svoje ga počutja. Zanimivo je, da pri izražanju želja nimajo veliko zadržkov. Če smo pošteno, je lažje otroku izpolniti željo s stvarjo in tako povrsno vplivati na njegovo boljše počutje, kot pa se pogovarjati o počutju. Čim večkrat tudi sami povejmo, kako se počutimo, in razširimo svoj besedni zaklad na več kot

standardne občutke veselja, žalosti in jeze. Predvsem impulzivnim otrokom, ki v jezi radi uporabijo pesti, je treba pokazati, kako lahko to naredijo z besedami. K tej veščini bi lahko dodali prepotrebno večino razumevanja in vživljanja v druge ljudi. Vsakdo, ki bo slišán, sprejet in razumljen, bo rekel hvala (TNX). Čim večkrat otroka vprašajmo, ali zna prepoznati naše počutje, lahko se igramo tudi pantomimo, oponašamo različne situacije ali zaigramo počutja iz našega otroštva. Skupaj se bomo nasmejali (LOL) in otrok bo vedel, da so različna počutja del odrasčanja. Izražanje svojih potreb in počutij, zanimanje za druge, radovednost, vključevanje, poslušanje, sprejemanje, razumevanje, izražanje naklonjenosti in tudi dajanje pomoči – vse to dela otroke srečnejše. GR8, kajne.

Zanimivosti

Planinski izlet: Bovški Gamsovec (2392 m) in Pihavec (2419 m)

Spomin na legendo

Dve sosednji gori, ki ju od triglavskega kraljestva loči sedlo Luknja. Gora, kjer običajno vidimo gamse in kozoroge. Gora legende slovenskega alpinizma v Andih.

JELENA JUSTIN

Naš današnji vzpon bo potekal v soseščini slovenskega očaka, kamor se vsako leto zgrinjajo trume ljudi, naša cilja pa pogosto samevata. Obiskali bomo Bovški Gamsovec in njegovo sosednjo goro Pihavec ter se spomnili na legendo slovenskega plezanja v Andih in legendo planinskih vodnikov Tineta Miheliča.

Vzpon začnemo pri Aljaževem domu v Vratih. Odpravimo se proti severnemu obliču Triglava, kjer nam smerokaz pokaže pot desno, proti sedlu Luknja. Pot se na začetku zložno vzpenja, hitro pridobivamo višino. Povsem do vrha Luknje je pot malce zoprna, zato predlagam, da zavijemo levo, tik pod steno,

in si po zagruščeni poti pomagamo z jeklenico, ki je napeta. Do vrha Luknje imamo približno dve uri hoje. Na sedlu se usmerimo desno, proti zahodu. Do vrha Bovšega Gamsovca nas čaka še približno uro in pol hoje.

Pot v spodnjem delu poteka po travnikih, ki jih prekinjajo pečine, celo cele skalne plošče, kjer se najde kakšen klin. Z vsakim višinskim metrom se nam za hrbtom odpira lepši pogled na kraljestvo Triglava s Plemenicami, na Kanjavec in dolino Zadnjico. Na poti bomo pozorni le na markacije, kajti številne gamsje stezice nas lahko hitro zavedejo. V meliščni krnici se pokaže prepadni greben Pihavca in Gamsovca. Vstopamo v divji kraški svet. Pot zavije

desno, ko pod seboj zagledamo globino, nad katero hodimo. Pot je dobro zavarovana, a tukaj je potrebna previdnost. Samovarovalni komplet je priporočljiv. Varovala nas popeljejo na vrh grebena. Do našega vrha je še dobrih pet minut hoje, ki ni preveč naporna. Ko stojimo na vrhu Bovšega Gamsovca, se pred nami razprostire lepota Julijcev. Nekje na obzorju se vidijo Montaž, Viš, Mangrt, Jalovec; v najbližji okolici pa Planja, Razor, Križ, Dolkova Špica, Škrlatica, Stenar, Pihavec, naš naslednji cilj na današnji turi.

Z Bovškega Gamsovca po njegovem grebenu sestopimo do Dovških vratc, kjer nas smerokaz usmeri levo proti Kriškim podom. Pot se začne spuščati, ko bomo na

desnem ovinku opazili možica, ki nas usmeri na neoznačeno pot, ki preči melišča pod Bovškim Gamsovcem in se višje priključi markirani poti na Pihavec. Prečimo obsežno melišče, ki ni nič kaj prijazno, a z občutkom pri vzponu kar gre. Pot se v okljukih dviguje proti škrbini. Smo pri skalnem skoku, čez katerega nas vodijo jeklenica in skobe. Na tem delu poti je potrebna velika pozornost, ker vzpon poteka točno po vpadnici, in grušč na vrhu zavarovane poti ves čas leti navzdol. Čelada je obvezna! Če nekdo sestopa, je bolje, da počakamo. Vzpne se navpično po skobah, sledi nekaj metrov jeklenice, nato pa prečimo grušč z desne na levo stran in nadaljujemo ob jeklenici. Ta del je tisti najbolj

Vrh Bovškega Gamsovca, zadaj se vidi Pihavec. / Foto: Jelena Justin

zoprni, ker kljub pazljivosti sprožimo kamenje. Ko dosežemo škrbino Čez Kamen, zavijemo desno. Pot poteka po južni strani v smeri zahoda. Vzpenjamo se po krušljivem svetu, kjer je tudi polno grušč. Pri sestopu bodimo previdni. Vrh Pihavca je zelo prostoren in ponuja čudovit razgled. Pred nami so Goličica, Germlajt, Kanceljni, Planja, Razor, Prisank, v ozadju greben Mojstrovk pa Jalovec, Mangart. Pogled proti severu se ustavi na Stenarju in Križu, v ozadju kipi mogočna Škrlatica. Ko se obrnemo okrog, pa Triglav s svojo

Steno, Kanjavec, Visoko Špičje Je mar kje lahko lepše?

Nazaj do Dovških vratc sestopimo po poti vzpona. Previdno predvsem tik pred zavarovano potjo, kjer je polno grušč. Z Dovških vratc v dolino Vrata sestopimo skozi Sovatno, od koder je več kot idealen pogled na mogočno triglavsko Steno. Pred nami je stena, kjer se je pisala zgodovina slovenskega alpinizma.

Nadmorska višina:

največ 2419 m

Višinska razlika:

pribl. 1600 m

Trajanje: 9 ur

Zahtevnost: ★★★★★

Neoznačena potka, ki vodi proti Pihavcu. / Foto: Jelena Justin

Triglav s Pihavca: pogled za navdih / Foto: Jelena Justin

Kraji, kjer teče mošt

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Turistično zanimiva pokrajina s številnimi gradovi, samostani in naravnimi lepotami v Spodnji Avstriji se imenuje Mostviertel in je res pokrajina mošta. Še posebej oživi jeseni, ko se prešajo velikanske košare jabolk in hrušk in se pocedijo prvi curki sladkega mošta. Hruški pravijo kraljica in jo tudi omožijo z moštom. Česa vsega si ne izmislijo! Seveda spremlja vse prireditve tudi kulinarika, ki ponuja stare jedi na nov način. O tem, da dobiš »dirndl« na krožniku – pa drugi!

Ocvrta buča hokaido

Za 6 oseb potrebujemo: 2 srednje veliki buči hokaido, sol in poper, ostro moko, 2 jajci, 100 g grobo zmlatih bučnih

semen ali 100 g kokosove moke ali 100 g grobo zmlatih lešnikov, olje za cvrtje.

Bučo olupimo, jo po dolgem prepolovimo, izdobljeno peške in jo zrežemo na 1 cm široke lunice. Bučne krhlje povaljamo v ostri moki, stepenem jajcu in izbrani panadi. Ocvremo jih na olju in jih zložimo na papirnato brisačo, da odvečna maščoba odteče.

K panadi z bučnimi semeni se prilježe ...

Lahka remuladna omaka

Zanjo potrebujemo: 150 g jogurta, 1,5 100 g solatne majoneze, 1–2 šalotki, 80 g kislih kumaric, 1 jabolko, 2 žlici limoninega soka, 2–3 žlice sesekljanega peteršilja, 1 ščepladkorja, sol, poper.

Šalotko, peteršilj in kumarice sesekljamo. Jabolko zrežemo na majhne kocke. Zmešamo sestavine. Nazadnje začimimo s poprom in soljo.

Če za panado uporabimo kokosovo moko, moramo cvreti pri nizki temperaturi, da se kosmiči ne zažgejo. V remulado namesto jabolka in kislih kumaric lahko zamešamo 1 žlico naribane ingverja, sveže zmlete čiljeve kosmiče, sesekljano meto in pol na drobno narezanega manga.

Pri panadi iz zmlatih lešnikov prav tako cvremo pri nizki temperaturi. V remulado pa zamešamo 1 žlico vina in 1 žlico limoninega soka, drobnjak in peteršilj.

Gobova pica brez glutena

Za 4–6 oseb potrebujemo: za testo: 125 g koruzne moke, 125 g riževe moke, 3 jajca, 120 g masla ali margarine, 2 žlici mleka, 30 g kristalnega sladkorja, 5 g kvasa, 1 ščepladkorja, za nadev: 400 g jurčkov (ali drugih gob), 250 ml smetane, 125 ml kisle smetane, sol in poper, 2 stroka česna, 1 žlica sesekljanega peteršilja, 1/2 žlice fino sesekljanega rožmarina, 2 žlici olja s črnim tartufom.

Sestavine za testo gnetemo v mešalniku na najnižji hitrosti 10 minut. Testo naj bo elastično in naj se loči od sten posode. Vzamemo ga iz posode, zavijemo v folijo in ga damo čez noč v hladilnik. Jurčke previdno očistimo s čopičem in papirnato

brisačo. Polovico jih zrežemo na majhne kocke, jih s smetano in kislom smetano skuhamo v gosto zmes, solimo, popramo in dodamo strt česen. Drugo polovico gob pa po dolgem narežemo na lističe.

Testo razdelimo na 6 enakih delov, ga na rahlo pomokani površini razvaljamo na kroge, katerih obod naj bo malce debelejši. Velik pekač obložimo s papirjem za peko in položimo nanj testene kroge, jih premažemo z nadevom in posujemo s peteršiljem in rožmarinom. Če rožmarina ne maramo, sesekljamo nekaj lističev timijana. Rezine gob pahljačasto razporedimo po vrhu nadeva in jih pokapamo s tartufovim oljem. Pečemo v pečici, ogreti na 180 °C 15–18 minut.

Avstrijski zgledi

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Med Slovenci in še posebej med Gorenjci je veliko takih, ki jim je za zgled Avstrija in vse, kar je avstrijsko. Podpisani med te ne sodim. Onstran Karavank je (bilo) tudi veliko takega, kar nam za zgled ne more biti. Haider in kompanija, na primer, in odnos večjega dela Avstrijcev do slovenske manjšine na Koroškem. Pa simptomatični pojavi, ki kažejo, da je tudi v deželah avstrijskih marsikaj gnilega. Najbolj v nebo vpijoč primer je zloglasni Josef Fritzl, ki je v bunkerju pod svojo hišo 24 let spolno zlorabljal svojo hčer Elizabeto in ji naredil sedem otrok (in še enega splavljenega); štirje so morali živeti z materjo v podzemnem zaporu, tri pa sta Jože in njegova žena oziroma njihova stara mama vzgajala na svetlobi kot »najdenčke«. Slovenci smo svoje škofovske skandale in odstopne dobili šele v

zadnjih letih, avstrijska javnost pa je že malo pozabila kost, ki jo je glodala dolgo in z veliko slastjo: zgodbo ultra konservativnega škofa Krenna St. Pöltnu v Spodnji Avstriji, ki je 2004 zaradi seksualnih škandalov z muko odstopil, svoje krivde pa nikoli priznal in zdaj živi »umaknjen« gor nekje

Po drugi strani pa moram priznati, da so nam Avstrija in Avstrijci lahko za referenčno točko, ob kateri izmerimo svoj lastni položaj. Ko smo se konec leta 1918 razšli, so bile tedanje slovenske in avstrijske dežele na podobni stopnji razvoja, položaj kranjskih in koroških ali pa spodnje in gornještajerskih kmetov kot večine prebivalstva je bil povsem primerljiv. Sto let pozneje je treba priznati, da je med avstrijskimi in slovenskimi plačami in pokojninami velika razlika in če bo šlo tako naprej, bo Avstrija kmalu tudi bolj socialna država, kot je Slovenija; v času dolge vladavine socialistov (spomnimo se le kanclerja Bruna Kreiskega) so ti ustvarili eno najbolj socialnih držav v Evropi. Da ne govorimo o tem, da je avstrijska država bolj pravna kot slovenska. V Avstriji so imeli v politiki z izjemo let pod nemško okupacijo 1938–45 (ki je pravzaprav niso doživljali kot okupacijo, ampak bolj kot skrbništvo velikega brata) ves čas demokracijo in ves čas kapitalizem. Mi pa smo se v obdobjih obeh Jugoslavij navzeli mnogih balkanskih manir in bili pod komunizmom

ločeni od »meščanske« demokracije in prikrajšani za svobodo zasebnega podjetništva. Ko smo okrog 1990 oboje spet pridobili, se je demokracija kmalu sprevrgla v kleptokracijo (vladavino kraje), podjetništvo pa v tajkunstvo in zdaj smo, kjer smo, ne le pod Karavankami, ampak tudi na dnu.

Zadnjič smo na tem mestu komentirali rezultat volitev v Nemčiji in ugotovili, da se nam pod ponovno vladavino Angele Merkel ne obeta nič angelskega. To nedeljo so bile državnozbornske volitve v Avstriji, kjer je ponovno zmagala rdeče-črna koalicija socialistov in ljudske stranke. Zdaj pa si predstavljajte – zlasti tisti, ki bi se radi zgledovali po Avstrijcih – da se to zgodi pri nas. Kdaj šele bomo mi dočakali nekaj takega!? Saj sploh nimamo vsaj po ene res močne in profilirane stranke na vsaki strani. Na levi imamo eno postkomunistično in še eno ali dve kvazikomunistični stranki, na desni pa jim kontrira stranka, utemeljena na antikomunizmu in revanšizmu, krščansko ljudski stranki sta v njeni senci. Kdaj bomo Slovenci v politiki dosegli to stopnjo razvoja, da v primeru, ko ne ena ne druga stran ne zmaga z zadostno večino, obe stopita skupaj in v interesu ljudstva sestavita skupno vlado. Kakorkoli že obračam, moram na koncu priznati, da je med zgornjimi sosedi marsikaj, kar nam je lahko in nam mora biti za zgled.

Vaš razgled

Foto: Tina Dokl

Če pajka vidimo v prijetnih sanjah, takšne sanje napovedujejo srečo, spretnost in modrost reševanja težav. Pajek v neprijetnih sanjah opozarja na previdnost in odločnost pri sklepanju poslov, je zapisano v sanjski knjigi. Pajek na posnetku miruje, in če ga opazimo v takšnem stanju, menda pomeni, da tudi mi s svojimi nameni in načrti stojimo na mestu. S. K.

Foto: Matic Zorman

Maja Rogelj iz Sp. Brnika, ki vodi ustvarjalne delavnice za otroke, se je poigrala s plodovi narave na minulem Vikendu doživetij v Udin borštu, ki sta ga organizirala Občina Naklo in Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj. Najmlajši obiskovalci so na delavnici v naravi ustvarili vsak svojega ptička, Majin ptiček (na fotografiji) pa je prav lepo zažvrgolel. S. K.

knjigokup

23. 9. – 19. 10. 2013

Trubarjeva cesta 27, Ljubljana
www.modrijanovknjigokup.si

30 založb
1000 knjižnih naslovov
od 1 do 15€

pester program dogodkov

Nove knjige (193)

Modrijanov Knjigokup

MIHA NAGLIČ

»Nekatere stvari so nam samoumevne in se jih zavemo šele takrat, ko jih ni več. Knjigarne so v tej kategoriji. Vemo, da so ta m, da čakajo na naš obisk, da ponujajo kupe knjig, a to še zdaleč ne pomeni, da jih zato vsake toliko časa tudi obiščemo in tam kaj kupimo. Kako živijo, koliko knjig prodajo, kako vpliva nanje gospodarska situacija, to vse so vprašanja, s katerimi se podrobneje ne ukvarjamo. Dejstvo pa je, da če jih ne bomo obiskali niti mi niti kdo drug, ne bodo mogle delovati in biti še naprej svetla točka v kulturni krajini posamezne mesta. – Predstavljate si,

da se knjige preselijo povsem v spletni svet in večja slovenska mesta ostanejo brez knjigarn. Kako bi izgledala? Kam bi po nove slikanice in knjige peljali svoje otroke in/ali vnuke? Kje bi se v miru usedli ter prelistali novo knjigo ljubega avtorja? Kam bi se odpravili na predstavitev dela, ki se na tak ali drugačen način osebno dotika tudi vas? To so vprašanja, ki si jih ne zastavljamo, dokler se v obliki dejstev ne pojavijo pred nami. – Nekaj takega se je zgodilo v ameriškem mestu Nashville. Amazon je zmanjšal število kupcev v zidanih knjigarnah. Borders je zaprl svojo verigo. Manjše knjižne verige so ugotovile, da ne

poslujejo dovolj dobičkono. Imele so dobiček, vendar niso imele dovolj dobička. In tako so se Nashvillčani nekega marčnega jutra leta 2011 zbudili brez knjigarn v mestu (govorimo o ožjem delu mesta z nekaj sto tisoč prebivalci, na obrobju je v okviru primestnih trgovskih centrov še vedno obstajal Barnes & Noble) «

Gornji odlomek je iz knjižne revije Bukla, iz članka Knjigarne vračajo udarec, napisal ga je urednik Samo Rugelj. V nadaljevanju pove, kako so se tri meščanke Nashville odločile, da vrnejo udarec, ki so ga meščanom zadale velike knjigarne. Odprle so svojo in ta je postala zelo uspešna. Rugljev

članek sem prebral v Knjižgarni Modrijan, kamor so nas prejšnji četrtek povabili na »delovni zajtrk z novinarji«. Predstavili so nove izdaje iz bogatega programa založbe Modrijan in veliko prodajno akcijo Knjigokup. V njej sodeluje cela vrsta slovenskih založb, ki so izbrane naslove ponudile po zelo ugodnih cenah. Direktor založbe Branimir Nešović, gorenjski rojak iz Poljan nad Škofjo Loko, je s sodelavci predstavil svoj pogled na založniške in knjigotrške reči, jaz pa vas vabim, da obiščete Modrijanov Knjigokup, ki traja še do 19. oktobra. Knjigarne živijo od prodaje knjig in če jih ne bomo obiskali mi (knjigoljubi), kdo jih bo?

KRANJ PRED TRI TISOČ LETI

Ne, v bronasti in železni dobi ni bilo vse tako preprosto, kot si danes mislimo. Na Arheološkem dnevu so študenti arheologije prikazali nekaj ročnih spretnosti, ki so jih obvladali Kranjčani pred tri tisoč leti.

Igor Kavčič

Prebivalci kranjskega starega mestnega jedra bi se ob podatku, da arheološka izkopavanja v Kranju še niso končana, najbrž kar nekoliko prestrašili. Zato, da bi obvarovali kulturno dediščino mesta in predhodnikov sedanjih prebivalcev, je bilo v preteklih treh letih ob razkopanih ulicah kakopak treba imeti tudi precej potrpljenja. Mesto v sebi zagotovo skriva še mnoge, tudi »arheološke« skrivnosti, a tako imenovana terenska dela arheologov so do nadaljnjega vendarle pri koncu. Zdaj sledi temeljita strokovna obdelava materiala in podatkov, pridobljenih z izkopavanji, njihova umestitev v zgodovino Kranja ter širšega okolja in, kar je v današnjem času prav tako pomembno, ustrezna predstavitev dognanj javnosti, v prvi vrsti ljudem, ki v tem prostoru živijo.

Da mladostna kreativnost ne pozna meja, so preteklo

soboto dopoldne dokazovali študenti arheologije ljubljanske univerze, ki so obiskovalcem v »železo-bronasti vasi«, postavili so jo na vrtu gradu Khislstein, na resda nekoliko posodobljen način prikazali, kako so si »Kranjci« lajšali življenje pred tri in več tisoč leti.

»Prvi Arheološki dan smo pripravili junija, ko smo na treh lokacijah v mestu predstavljali kameno dobo, tokrat pa smo se današnjemu času približali za nekaj tisoč let in se ustavili v bronasti in železnih dobah,« je pojasnila »vodja naselja«, študentka arheologije Mojca Fras, ki tudi ob pomoči arheološkega dneva pripravlja diplomsko nalogo z delovnim naslovom Pomen prezentacije arheološke dediščine lokalni skupnosti na primeru mesta Kranj. Pri tem se ji je pridružil deset kolegov arheologov višjih letnikov in absolventov. Pri organizaciji dogodka so ji na pomoč priskočili tudi v Gorenjskem muzeju. »Kranj ima bogato arhitekturno dediščino,« je prepričana Korošica Mojca, ki je z nekaterimi

kolegi študenti sodelovala že pri izkopavanjih v Kranju: »V diplomskem delu bom uporabila tudi rezultate ankete med prebivalci, koliko jih arheološka dediščina zanima in kako pomembno se jim zdi njeno varovanje. Da bi se lažje odločili, morajo dediščino doživeti. Danes tako obiskovalcem pomagamo na poti v preteklost.«

V železno dobo sem vstopil v »tekstilni tovarni«. Ob primitivnih statvah sta se z volneni nitmi trudila Ana in Nejc in prav počasi je nastajala živopišna, recimo ji kar odeja. Prejo so jima dobavljali iz oddelka, ki ga je vodila Jasna. Pred nedavnim se je vrnila iz Škotske, kjer se je prek študentske izmenjave Erasmus med drugim naučila tudi, kako iz prečiščene ovčje volne s pomočjo preslice priti do volnene niti. »Nekoč so ljudje morali biti delavni in iznajdljivi ter obvladati številne ročne spretnosti in veliko znanja, da so se v tem primeru oblekli in jih ni zeblo. Danes je življenje precej bolj preprosto: greš v trgovino in si kupiš oblačilo,« ob vrtenju preslice razmišlja Jasna. Mladi bodoči arheologi so tudi sicer bili oblečeni po »železnodobsko«.

Pri tem nas je grel tudi ogenj z bližnjega ognjišča, nedaleč od njega pa je primitiven način »mletja« žitnih zrn prikazovala študentka Jana. Poskusil je tudi mladi obiskovalec Jernej. »Moj ded ima mlin in vem, kako nastaja moka,« je razložil Jernej in s kamnom luščil zrna žita, menda pire: »Če narahlo potolčeš po žitu, se temu reče »tolčkanje«, če to počneš bolj na grobo, je to način »buldožer«, imaš pa tudi

Na vrtu gradu Khislstein je zrasla železo-bronasta vas. / Foto: Igor Kavčič

sistem »valjarček«,« je bil pri delu domišljijsko igriv Jernej, ki je v eni uri s kamnom na kamen zmlal za prgišče moke. Bravo, fant v življenju že ne bo lačen. V kuhinji je pomemben element tudi posoda. Obiskovalci so jo iz gline izdelovali ob pomoči Manje in Katarine. Izvemo, da so različni kosi keramike med najbolj pogostimi najdbami, saj je ta obstojna in je ljudje niso mogli

predelovati, kot so recimo vedno znova in znova kovino.

Seveda pa so naši predniki znali poskrbeti tudi za lepote dodatke in izkazovanje statusa. O tem govorijo najdbe nakita. Medtem ko nam je Ana pomagala izdelati pasno spono z motivom konja, kakršne so pogosto nosili moški, pa smo pri priložnostnih mojstricah oblikovanja nakita, Poloni in izkušeni arheologinji

Heleni, izdelovali broške, prstane, uhane, tako imenovane fibule ali okrasne zaponke

Ne, železnodobne ženske v uporabi nakita niso prav nič zaostajale za današnjim nežnim spolom. »Seveda za izdelavo nakita uporabljava sodobne materiale in orodje, z motivi in oblikami pa se poskušava približati tistim iz bakrene in železne dobe,« je povedala Polona in mimogrede iz žice naredila prstan. Da denar ni pogruntavščina modernega sveta, pa je bilo mogoče spoznavati v kovnici denarja, za katero je skrbel že omenjeni Nejc. Iz lesa izdelan model konjička, udarec s kladiva po njem in na tanki pločevini je bil odtisnjen tako imenovani noriški srebrnik, kakršne so v 2. stoletju pred našim štetjem uporabljali takrat na Gorenjskem živeli Kelti. Ne, v železni dobi nikakor ni bilo dolgčas, prihodnjo pomlad pa naj bi na podobnem arheološkem dnevu spoznavali še srednji vek.

Iznajdljivi in vsestranski Jernej je v eni uri »namlel« za prgišče moke. / Foto: Igor Kavčič

Skupina fantov se je seveda najprej oglasila pri Nejcu v »kovnici« keltskega denarja. / Foto: Igor Kavčič

Radio Triglav[®]
Radio Triglav Jenovca, d.o.o., Trg Tomca Cufarja 4, 4270 Jenovca

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

89.8 91.1 96.3

Gorenjski prijatelji

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

RADIO SORA

HUMOR, HOROSKOP

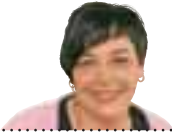
NOVO DARILLO ZA NOVE NAROČNIKE GORENJSKEGA GLASA

Darilni bon za vedeževanje pri vedeževalki Tanji (tel.: 040 514 975) Gorenjski Glas

www.gorenjski-glas.si

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)
V naslednjih dneh se morate izogniti občutkom osamljenosti. Morda včasih preveč pričakujete od ljudi. Vzemite vsak dan posebej in uživajte v trenutni sreči in nikar toliko ne premišljujte. Čeprav se vam ne odvija vse po načrtu, boste presenečeni.

Bik (22. 4.–20. 5.)
V zadnjem času ste bili večkrat prikrajšani za spanje. Težave, ki vas čez dan preganjajo, vam še ponoči ne dajo miru. Vse skupaj boste lažje reševali, če boste sami prevzeli del krivde. Od osebe nasprotnega spola pričakujte dobre novice.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
V prihodnosti si delate visoke cilje, ki so še nekoliko zaviti v meglo. Ne da teh ciljev ne morete doseči, a morate narediti obračun za nazaj. Le tako boste čim bolj zadovoljni. Vabljeni boste na daljšo pot, ki je lahko zelo pomembna za vašo ljubezen.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Dnevi, ki prihajajo, vam prinašajo rešitve take in drugačne. S tem pa je pred vami obdobje miru in sožitja. V bližnji prihodnosti boste začeli spreminjati krog svojih prijateljev, saj boste končno spregledali. Pripravite se na presenečenje.

Lev (23. 7.–23. 8.)
Nelagodje, ki vas obkroža zadnje dni, je posledica slabih izkušenj z ljudmi, na katere ste kakorkoli računali. Umirite se in se prilagodite trenutnemu stanju. Uživajte v vsakem dnevu posebej in se posvetite družini. Posel vam zato ne bo ušel iz rok.

Devica (24. 8.–23. 9.)
V prihodnjem tednu bodite pazljivi pri denarju. Kar se samega denarja tiče, ste ponavadi nezmotljivi, a vseeno preverite, če bo vse na svojem mestu. Na čustvenem področju se vam odpirajo nove poti. Kar pogumno in samo naprej.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
V naslednjih dneh boste zelo čustveno razpoloženi. Ne pozabite na tiste, ki so vas pred časom vabili v svojo bližino. V sebi imate več kot preveč ljubezni, tako da ste lahko sproščeni in se lahko predate toku čustev in nežnosti.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)
Zadnje čase imate občutek, da sreča hiti mimo vas. Vedno ne gre vse po načrtu in tukaj imate tudi vi zvezane roke. V dobro voljo vas bo spravilo darilo. Že nekaj časa si niste nič privoščili, vzemite si svojih pet minut. Pojdite na klepet.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Prihaja čas novih priložnosti, zato bodite še posebej pozorni na svet okoli sebe. Zaradi besed, ki ste jih napačno razumeli, si delate slabo voljo. Ne bi škodovalo, če se malo pozanimате, vprašate za mnenje in si pridete na jasno.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
Samota vas ubija. S tem da se zapirate pred svetom, ne rešite nobene težave. Ljudje vas imajo radi takšnega, kakršni ste. Skrbi, ki si jih delate, so odveč. Nikar ne pretiravajte s hojo v hrib, da se vam ne pojavi stara težava.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Za vsako stvar si vzamete čas in se maksimalno potrudite, kar pa se tiče vas osebno, pa stvari vedno prelagate. Pred vami so odločitve, ki so zelo pomembne za vašo prihodnost. Vzemite si čas in se poglobite. Vredno je truda.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Dobili boste nepričakovan obisk. Panika vas ne bo prijela, saj ste vedno pripravljeni na vse. Veseli boste denarja in s tem si boste lahko izpolnili staro željo. Res da denar ni vse, nas pa vedno prijetno razveseli. Petek bo vaš dober dan.

SVETOVNI UNIKUM: PRVA OTROŠKA STRANKA

Kot kaže, bomo Slovenci postali prva država, ki bo v politični cirkus lansirala otroško stranko. Imenovala se po Pozitivna Slovenija Kids in bo evropsko usmerjena.

Mali Brat

Njen predsednik bo nedvomno Zoran Janković – Zoki, ki je te dni tudi javno objavil svojo kandidaturo na kongresu Pozitivne Slovenije, ki bo 19. oktobra. Kot smo izvedeli iz povsem nepreverjenih krogov in kvadratov blizu Zokiju in Alenki B., bodo namreč novo stranko Pozitivna Slovenija Kids ustanovili na pogorišču danes sicer še aktualne stranke Pozitivna Slovenija, ki se bo ob novem rojstvu samo razpustila. Zoki se kakopak na zelo pozitiven način z vsemi močmi trudi, da bi PS-ko spravil »zu grund«, saj ta njegovemu osebnemu okolju

ni več prijazna, kot je bila ob njegovi ustanovitvi, ko je bil na njenem vrhu eden in edini Zoki. Ker pa v zadnjem času Pozitivna Slovenija vse bolj dobiva infantilne obrise (beri postaja vse bolj otročja), je dobro pozdraviti ustanovitev glavnim akterjem primerne otroške stranke: Pozitivne Slovenije Kids.

Cel dan smo o novih gibanjih znotraj Pozitivne Slovenije z vprašanji na jeziku klicali vodilne člane stranke od Zokija do Alenke B. in vse, kar je vmes. Tik pred zaključkom redakcije se je Zoki le oglasil (uporabili smo znano številko mobilnega telefona iz Murgel). Takole je povedal: »Nč ne bom povedu, sam tole bom povedu, da nč ne bom povedu. Vse boste pravočasno

Fotomontaža: Schwabingen

Predlog celostne podobe za novo stranko Pozitivna Slovenija Kids je med članstvom požel veliko navdušenja.

izvedeli na kongresu, kjer bom seveda postal predsednik nove stranke. Lahko vam izdam le tolik, da bodo vsi volili zame, ker članstvo dobro ve, da je le eden Zoki Kid. No, že tko sem preveč povedu, lahko pa dodam še, ko bo vse tole mimo, bom jest vsem vam jez k kazu in se delu norca iz useh. Tkole dzzzzzz, dzzzzzz, dzzzzzz, jst sem pa plecednik stlanke, ti pa ne, he, he he.

Od zadaj

Svetovnemu prvaku Mateju Mohoriču se je tako mudilo na pico, da so drugi kolesarji delovali, kot da nimajo niti za burek.

Slovenci smo uspešno prodrli na zahteven severnoameriški trg. Izvozili smo virus »obstrukcije reforme« in njene posledice, proračunske krize.

TA JE DOBRA

Ugotavljanje starosti

Štiri stare gospe so sedele za mizo v domu starejših, ko pride mimo njihov sovrstnik, starejši gospod ...

Ena od njih mu zakliče:

»Stavimo, da točno uganemo, koliko si star!«

Stari gospod odgovori:

»Tega pa ne boste uganile, ve, stare bebaste koklje!«

Ena od kokelj mu odvrne:

»Natančno ti lahko povemo. Spusti svoje hlače in gate, pa ti bomo povedale, koliko si star!«

Malo presenečen, vendar trdno odločen, da jim dokaže svoj prav, stari gospod spusti svoje hlače in gate. Stare gospe si ga z vseh strani dobro ogledajo, potem pa v zboru zakričijo:

»Star si točno 87 let!«

Gospod s spuščeni hlačami začudeno vpraša:

»Kako za vruga ste pa to uganile!?«

Z od smeha solznimi očmi mu stare gospe zakličejo:

»Včeraj smo bile na tvojem rojstnem dnevu!«

Kapljice

Si daje ženska kapljice v eno oko, pa v drugo, pa med noge ...

Pa jo vpraša prijateljica:

»Zakaj pa med noge?!«

»Aaaaa, tudi ona že dolgo ni nič videla ...«

Kdo je vozil?

Dva moška sta ležala na nezgodnem oddelku v bolnišnici.

»Zakaj pa ste vi tu?«

»Ženi nisem dovolil voziti avtomobila. Pa vi?«

»Jaz sem ji pa dovolil.«

Oglas

Prodam sinov indeks, tri leta star, kot nov.

LAŽJI SUDOKU

6			2	8	9		5
		8		9			6
			7		4		2
4	5					3	
2	7				6		8
	3				5		7
5	6			2			
3			9		8		
7	1	8	6				

Rešitev:

6	5	2	7	9	8	1	4
1	9	8	2	6	7	5	3
2	9	7	6	1	4	8	5
7	2	5	1	9	6	3	8
9	7	4	3	5	8	6	2
8	3	1	2	9	7	5	6
2	9	7	6	1	4	8	5
9	1	8	6	2	5	7	3
5	1	9	8	7	6	2	4

TEŽJI SUDOKU

7	2						5
		1	7		9		
	8	9					4
				7			
4	7		2		6		8
				8			
	3					4	6
			3		2	8	
9							5

Rešitev:

1	5	2	7	9	8	1	4
2	9	8	2	6	7	5	3
2	9	7	6	1	4	8	5
7	2	5	1	9	6	3	8
9	7	4	3	5	8	6	2
8	3	1	2	9	7	5	6
2	9	7	6	1	4	8	5
9	1	8	6	2	5	7	3
5	1	9	8	7	6	2	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

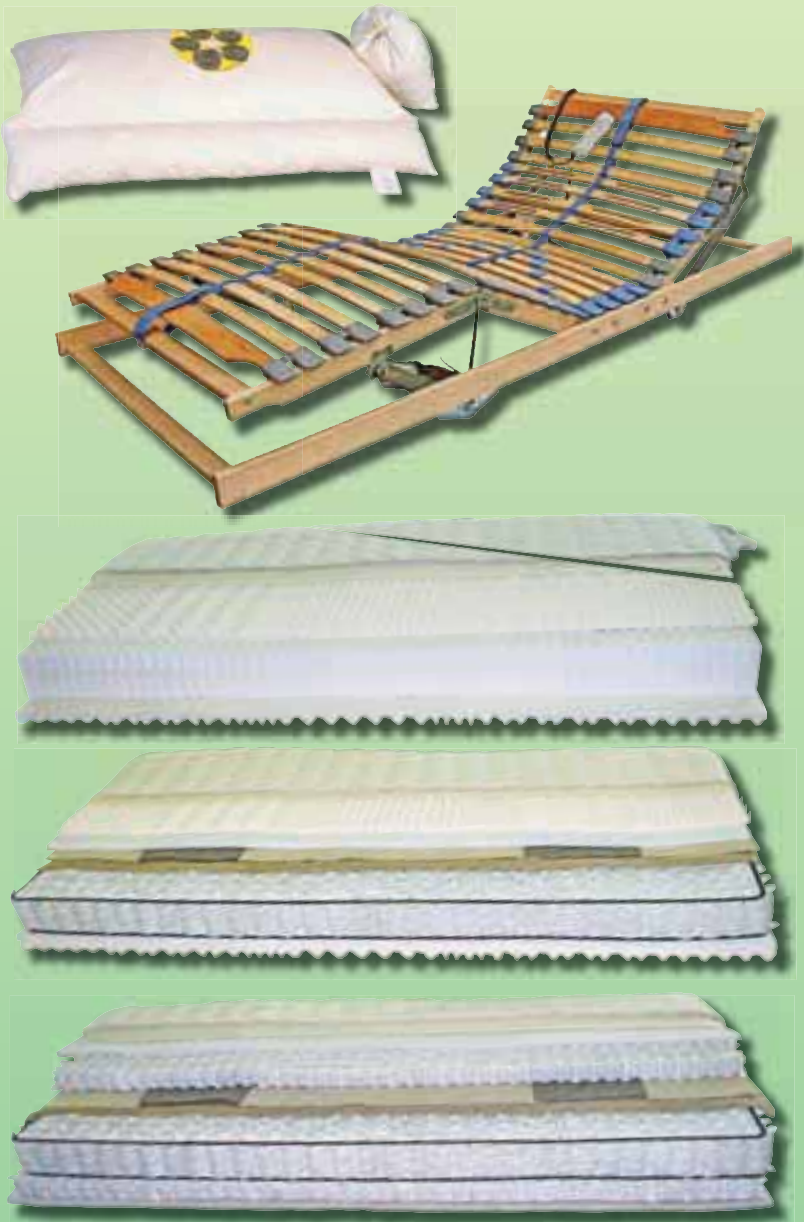

NAGRADNA KRIŽANKA

žimnice, ki jih sanjate podnevi

Izkoristite sejemske popuste do konca meseca.

Ukvarjamo se s proizvodnjo žimnic in vzmetnic ter posteljnine, izvajamo pa tudi tapetniške storitve. Izdelki so rezultat lastnega razvoja in tehnologij. Prodajamo jih v lastni prodajni mreži, pod lastno blagovno znamko Slovenska Postelja ter po načinu svetovanja po načelu "prodaja po meri kupca".

OBIŠČITE NAS V NAŠIH SALONIH.
www.postelja.com

MODRA ŠTEVILKA
080 14 99

Postelja d.o.o.
Zapuže 10 b
4275 Begunje na Gorenjskem
Tel.: 04 53 25 775

GORENJSKI GLAS	LETALO, AEROPLAN	MATERIA-LISTKA	NAŠE IME REKE ADIGE	STRUPENO IGLASTO DREVO	KLAUS OSTWALD	TV VODI-TELJICA ROS	DRŽAVNI ODLOK	DRŽAVA V ZDA	BOGDAN NORČIČ	PRODAJA-LEC RIB	SLIČICA PROGRAMA NA RAČU-NALNIKU	MESTO V SRBIJI
NAŠ PEVEC (Z. D.)	13											
PODROČJE ELEKTRO-NIKE					6							
GALATEJIN LJUBIMEC, ACIS					PEVEC RA-HIMOVSKI NIZOZEM-SKO IME REKE RUHR				VRH NAD POLJČA-NAMI PEVEC RUDAN			
DELAVEC V USNJARNI						PEVKA KRAJNČAN ANTIČNO LJUDSTVO V RUSJI		18				4
BABICA					NADLEŽNE ŽUŽELKE PONUDBA SPONZORJA KRIŽANKE			DRŽAVA OB IRANU KRAJ NA PRIMOR-SKEM				
PAUL NEWMAN					KOREKTOR TISKOVNIH NAPAK PETORICA				15	PROMETNI OBJEKT PREKO REKE	OSEL, OSELE	HRVAŠKI PEVEC (JASMIN)
LIPARSKO OTOČJE			20					GRŠKI OTOK KRAJ PRI KOČEVJU				
STAR IZRAZ ZA KIS						LASTNOST TOPNEGA LANTAN	11					
TKANINA ZA VMESNO PODLOGO	5								RIMSKI HIŠNI BOG	TELESNA STRAST PISEC AFORIZMOV		
GORENJSKI GLAS	DRUŽBENA PLAST V INDIJI	IT. PEVKA (ANNA) MADŽ. MOŠKO IME				STOPNJA PRIDEVNIKA GLAVNI ŠTEVNIK						17
PISATELJ MAY						LESENA POSODA, ČEBER FRIDOLIN					ČRTOMIR ROZMAN IGRALKA MOORE	
BIVŠA SL. SMUČARKA (MAJDA)								TEKMOVA-NJE RAN-ČARJEV V ZDA TEMAČNOST			2	
PRIPRAVNIK				7					POGOSTO PASJE IME DIVJA MAČKA			
TANTAL												HRANA, ŽMILCO OTOK V OTOČJU TUAMOTU
GLASBENIK KLINAR						LUKA V IZRAELU, EILAT	POSLAN-STVO TOČAJ	12				
GORENJSKI GLAS	RUSKI DROBIŽ	OBSEŽNO ZNANJE BRISAČA									EMIL NOLDE VIETNAMEC	
SOODNOS- NI ČLEN			3						VINSKA TRTA	JUDOVSKI KRALJ TENISAČICA KLEYBA-NOVA		
PEVEC PESTNER					MITOLOŠKA TEKAČICA KOSTUMO- GRAFINJA VOGELNIK			22				
KAMP PRI NOVIGRADU									PISATELJ DUUN NEMŠKI FILOZOF (GEORG)		9	ODŽAGAN KOS DEBLA
VITEZ OKROGLE MIZE									1			
SKUPINA PTIC V LETU				21		MUSLIM. POLITIČNA SEKTA DELOVNI ELAN						23
KATARINA ČAS					RADIKALEC TRAVNIK OB HIŠI STROK. ZA OKULISTIKO					PERGA-MONSKI KRALJ. ATALOS		
ENO OD IMEN PEVCA PRESLEYA												
ANKELE ASASINI INTERIM KORELAT LEDUM	ŠAHOVSKI VELE-MOJSTER PORTISCH	SKAND. MOŠKO IME DEL KO-LESARSKE DIRKE										
DIŠEČA, SEVERNA ZIMZELENA VRESNICA			14									
KRUTI HUNSKI KRALJ												
VZDEVEK SLIKARJA JOŽETA HORVATA					8		THOMAS ALDRICH					
VISEČ SNEŽNI ZAMET												
ŠPORTNI PREMET	19											

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	

Nagrade: 1., 2. in 3.: vzglavnik standard + bon za 20 EUR.
Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 16. oktobra 2013, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

DRUŽABNA KRONIKA

JEVGENIJ TUDI V KRANJU

V kranjski Cineplexx jutri ob 19. uri prihaja Jevgenij Ognjenin. V živo si boste namreč lahko ogledali prenos opere iz znane Metropolitanke opere v New Yorku. V bistvu si lahko omislite obisk znamenite opere brez letalske karte in mučnih rezervacij ter spremljate predstave v izvedbi največjih svetovnih zvezd iz udobnih sedežev kino dvorane v kranjskem Tušu.

A. Brun, S. Lesjak

Anna Netrebko in Mariusz Kwiecien sta glavna akterja, ki vas bosta popeljala skozi zgodbo ruskega plemiča Onjegina. Čeprav je zgodba o zdolgočasnem plemiču iz Petrograda nastala pred dvema stoletjema, je še vedno aktualna.

Cineplexx si ob tovrstnih priložnostih 'nadene' še posebej elegantno podobo, poskrbi za catering in sveže prigrizke.

Za Jevgenijem Petra I. Čajkovskega v Kranj prihajajo še Nos, 9. novembra

Tosca, 14. decembra Falstaff, prihodnje leto pa Rusalka, Werther, La Boheme, Così fan tutte in Pepelka.

Atrij kranjskega rokavskega lokala Down Town pa se je pred kratkim v okviru tamkajšnjega festivala prelevil v modno pisto, kjer so dekleta predstavila bogato ponudbo zapeljivih korzetov za vse priložnosti. Ob živi glasbeni spremljavi Jurija Egzija Čotarja in zasluženih aplavzih občudovalcev so dekleta popolnoma pozabila na tremo, modni večer pa se je nadaljeval s sproščenim druženjem.

Jesensko modno revijo pa je pripravilo tudi največje nakupovalno mesto znotraj

naše prestolnice. Pravzaprav sta bili reviji dve, večno besedo so zaupali radijcu Jeanu Frbežarju, modno brv pa spremenili v park z romantičnimi klopami, sladkorno peno, baloni, rožami, dobro glasbo, artisti in splošno zabavo. Prvo modno revijo so popestrili še z izhodom, kjer so znanim Slovenkam na brvi delali družbo njihovi pasji ljubljenci. Druga, večerna modna revija pa je bila prav tako tematsko zastavljena. Nastopila sta Trkaj in Ditka, revija pa se je zaključila z uprizoritvijo elegantne zabave na prostem. Na violino je zaigrala Lucija Mlakar, penino pa sta v elegantnih oblekah in

slogu delila plesalca break dancea. Vrhunec zabave je predstavljal nastop glasbene skupine M.A.D.

Luna bar v Domžalah je po treh letih znova zaživel. Pri njih se po novem kar precej 'dogaja'. Pretekli petek so gostili legendarnega Damjana Murka, ki je poleg petja in podpisovanja svoje knjige obisk popestril še s strežbo, kjer so mu na pomoč priskočile natakarike iz Elitne strežbe Samante S. Strežba je šla tako imenovanemu 'štajerskemu slavčku' presenetljivo dobro od rok.

Konec tedna v Luni spet pripravljajo presenečenje, začenja pa se tudi njihov mesec Oktoberfesta.

Anna Netrebko in Mariusz Kwiecien / Foto: arhiv dogodka

Korzeti in lepa dekleta / Foto: Matic Zorman

Modna revija je potekala kot običajen dan v parku. / Foto: Zaklop

Radijec Jean Ferbežar. / Foto: Zaklop

Damjan v družbi elitne natakarike Samante S.

VRTIMO GLOBUS

Pamela Anderson bo tekla za Haiti

Pamela Anderson (46) se namerava udeležiti dobrodelnega newyorškega maratona in tako pomagati Haitian Relief organizaciji, ki jo je po močnem potresu leta 2010 ustanovil igralec Sean Penn. »Tekla bom na newyorškem maratonu. Upam, da bomo zbrali vsaj pol milijona dolarjev in tako pomagali tej magični državi,« je na Twitterju objavila zvezdnica, ki je zaslovela z reševanjem življenj v seriji Obalna straža, sedaj pa pomaga reševati življenja v resničnem svetu.

Miley šokirala s šalo o nosečnosti

Miley Cyrus (20) zna poskrbeti za samopromocijo. Na nedavni podelitvi BET Hip Hop nagrad je svoje oboževalce šokirala z izjavo, da s pevcem Juicy J-jem pričakuje svojega prvega otroka. Seveda je bila to šala in reakcija na to, da mediji še vedno veliko pišejo o tem, da je z lažno nosečnostjo želela nase prikleniti svojega bivšega Liama Hemswortha. Ko so oboževalci za trenutek že verjeli, da je pevka v veselem pričakovanju, je planila v smeh: »Nisem noseča!«

Anastacia okreva po dvojni mastektomiji

Pevka **Anastacia (45)** je v začetku leta že drugič zbolela za rakom dojke. Pred kratkim si je dala odstraniti obe dojki, za njo pa je tudi že rekonstrukcija. »Pot je bila težka, ampak sedaj se počutim odlično in pripravljena sem na novo poglavje svojega življenja,« je povedala pevka, ki je za rakom prvič zbolela leta 2003. Bolezen so odkrili po naključju med pregledi, ki jih je morala prestati, ker si je želela povečati prsi.

Eva Longoria spregovorila o poroki in otrocih

Čeprav je bila igralka **Eva Longoria (38)** že dvakrat poročena, še vedno ni obupala nad zakonskim življenjem. »Trenutno nisem v zvezi, zato ne razmišljam o tem, vendar nisem rekla, da se nikoli več ne bom poročila,« je povedala Longoria, ki pravi, da bo v primeru, da bo pri petdesetih še vedno samska, otroka imela in vzgajala sama.

Karizmatična Klavdija Kepic je šestindvajsetletna Kranjčanka, ki živi v Ljubljani. Večinoma se ukvarja s tetoviranjem in piercingi, v prostem času se s prijatelji udeležuje dobrih koncertov, njena skrita želja pa je popotovanje po daljni Aziji. / Foto: Primož Pičulin

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki je izredno ugodna.

Janez Rozman, s. p. - Rozman bus, www.rozmanbus.si, tel.: 04/5315 249
ENODNEVNI IZLETI: TRST: 30. 10.; **KOPALNI IZLET: ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 7. 10.; **VEČDNEVNI BANOVCI:** 14.-18. 10.; **BERNARDIN:** 17.-20. 11.; **STRUNJAN:** 24.-27. 11.; **BANJA VRUČICA:** 27.-30. 10. 23. -26. 11.; **AKCIJA:** 9.-16. 12. ; **MEDŽUGORJE:** 21.-23. 10.; **MADŽARSKE TOPLICE, AKCIJA:** 10. - 14. 11.; **AVTOBUSI:** 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Konjeniška prireditve

Šenčur – Konjeniški klub Šenčur organizira na travniku pri pokopališču v Šenčurju veliko konjeniško prireditev. Če bo lep vreme, bo prireditve v nedeljo, 13. oktobra, sicer bo prestavljena na prihodnjo nedeljo, 20. oktobra. Začela se bo ob 13. uri. Potekalo bo tekmovanje dvovpreg, spretnostno jahanje in paralelno jahanje med ovirami.

Boljši sejem

Kokrica – Društvo upokojencev Kokrica in Turistično društvo Kokrica jutri, v soboto, 5. oktobra, vabita na boljši sejem, ki bo od 8. do 12. ure potekal pri Domu krajanov na Kokrici.

Spominska slovesnost ob 69. obletnici požiga vasi Gozd

Gozd – Krajevno združenje borcev za vrednote NOB Križe skupaj z Občinskim odborom ZB, krajevnima skupnostma Križe in Senično, Osnovno šolo Križe, Planinskim društvom Križe, Gasilskim društvom Križe in z veliko podporo Občine Tržič vabi v nedeljo, 6. oktobra, ob 11. uri k planinskemu zavetišču v Gozdu na spominsko slovesnost ob 69. obletnici požiga vasi Gozd.

Loški umetniški festival

Škofja Loka – Na Cankarjevem trgu bo jutri, v soboto, 5. oktobra, med 9. in 18. uro potekal festival Luft, ki bo tokrat obarvan bolj »pasje«, saj prihajajo v Škofjo Loko Ambasadorji nasmeha – Slovensko društvo za terapijo s pomočjo živali, in sicer ob 16. uri. Pred tem, ob 15.30, bodo na vrsti pasji trikci – Mini delavnica kreativnega klikanja. Ob 10. uri bodo fantje in dekleta iz Shuffle Slovenija poskrbeli za plesni nastop in plesno delavnico, rdeča nit pa bodo ustvarjalci s svojimi unikatnimi, domačimi, ročno narejenimi izdelki. Organizirana bo izmenjava oblačil, zbiral pa se bo tudi material (povodci, hrana, priboljški ...) za živali v zavetiščih.

V Hiši čez cesto

Šenčur – Vse, ki radi prepevate ljudske pesmi in se radi družite v prijetni družbi, vabijo danes, v petek, 4. oktobra, od 19.30 do 21. ure na lep večer v Hišo čez cesto, Pipanova 56 (nasproti športnega parka).

Proslava na Sv. Jakobu

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj vabi na proslavo ob 25-letnici planinske kočje Iskra na Sv. Jakobu. Proslava bo jutri, v soboto, 5. oktobra, ob 12.30 pred planinsko kočjo Iskra na Sv. Jakobu nad Preddvorom. Za tiste, ki morebiti ne zmorete poti, bo peljal minibus od žage v Preddvoru do kočje. Odhoda: za gor ob 11. uri, za dol ob 15. uri. Prosijo, da zaradi organizacije prevoza udeležbo sporočite po telefonu 040 255 340 (vodja organizatorjev Emil Sekne).

Ličkanje koruze

Studor – Gorenjski muzej – Muzeji v Bohinju in Občina Bohinj vabijo na tradicionalno Majenje turšče – ličkanje koruze, ki bo v soboto, 5. oktobra, ob 18. uri v Oplenovi hiši pod Studorjem. Kmečke žene bodo ob tej priložnosti pripravile malico, kakršno so nekdanj pripravljale za to opravilo.

Rojstni dan bara Špelca

Primskovo – V Baru Špelca na Primskovem danes, v petek, 4. oktobra, jesenske dogodke začenjajo s praznovanjem rojstnega dne. Nastopila bo skupina Rockomotiva.

Za otroke

Gorenja vas – V knjižnici lahko otroci pravljici o velikanu prisluhnejo v ponedeljek, 7. oktobra, ob 17. uri.

Poljane – V knjižnici se bo delavnica za spretne prste Velikan na Blegošu začela v ponedeljek, 7. oktobra, ob 17. uri. Primerna je za otroke, ki so stari od štiri do deset let.

Škofja Loka – Na Mladinskem oddelku knjižnice si otroci v torek, 8. oktobra, ob 17.30 lahko ogledajo predstavo Ovčka, ki je prišla na večerjo.

IZLETI

Na planino Rovt Vrse

Gozd-Martuljek – Planinsko društvo Gozd Martuljek vabi cibane planince na sprehod na planino Rovt Vrse (1200 m), in sicer jutri, v soboto, 5. oktobra, z zborom ob 9. uri pred penzionom Špik. Predviden čas hoje je dve uri. Prijavite se lahko še danes, v petek, 4. oktobra, po tel. številka 041 600 388 – Ines ali 041 358 367 – Simona.

V Lendavo in Lendavske gorice

Kranj – Iz Društva upokojencev Kranj vabijo na turistični izlet v Lendavo in Lendavske gorice v torek, 22. oktobra. Odhod bo ob 7. uri izpred Globusa. Prijave sprejemajo do petka, 18. oktobra, oz. do zasedenosti avtobusa.

Žužemberk-Lipje-Lopata-Hinje

Kranj – Iz Društva upokojencev Kranj vabijo v četrtek, 17. oktobra, na pohodniški izlet Žužemberk-Lipje-Lopata-Hinje.

Želite biti osebno obveščeni v primeru motene oskrbe s pitno vodo?

Prijavite se na brezplačno obveščanje po e-pošti ali SMS sporočilih:

www.komunala-kranj.si

info@komunala-kranj.si

Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj.

BODITE INFORMIRANI!

Odhod bo ob 7. uri izpred Creine. Skupne lahke hoje bo za štiri ure, višinska razlika je 280 metrov, prijave sprejemajo v pisarni društva do 14. oktobra.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – KAC Kranj vabi jutri, v soboto, 5. oktobra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo Sveto pismo in duhovni boj. Pogovor bo povezoval Janez Borse. Vstopnine ni.

Občuteno starševstvo

Gozd-Martuljek – V ponedeljek, 7. oktobra, ob 19. uri bo v sejni sobi gasilskega doma v Gozd-Martuljku predavanje Alenke Rebula z naslovom Občuteno starševstvo. Predavanje je v sodelovanju s CSD Jesenice pripravila Občinska knjižnica Jesenice, enota Kranjska Gora.

Madagaskar Pedra Opeke

Radovljica – V Knjižnici A. T. Linhartarja bo v torek, 8. oktobra, ob 19.30 predavanje Vaneta Fortiča, ki že od leta 2006 obiskuje Madagaskar in skupnost Akamasoa (Dobri prijatelji) našega misijonarja Petra Opeke.

OBVESTILA

Meritve Društva diabetikov Tržič

Tržič – Jutri, v soboto, 5. oktobra, bo Društvo diabetikov Tržič od 10. do 11. ure v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja izvajalo merjenje krvnega sladkorja, krvnega tlaka, trigliceridov in holesterola.

Rekreativni namizni tenis

Kranj – Namiznoteniški klub Triglav iz Kranja vabi ljubitelje namiznega tenisa na jesensko-zimsko rekreacijo v njihovo dvorano na Primskovem (bivši IBI, nasproti Podjetniškega centra Kranja), in sicer ob ponedeljkih, torkih in četrtek ob 19. do 21 ure. Za morebitna vprašanja lahko pokličete po tel. 041/895-075 – F. Vodnik.

Alzheimer caffè – pogovor o demenci

Kamnik – Dom starejših občanov Kamnik v sodelovanju z Slovenskim združenjem za pomoč ob demenci prireja pogovor o demenci, ki bo v četrtek, 10. oktobra, ob 17. uri v Domu starejših občanov Kamnik. V pogovoru bo sodelovala Mateja Berčan, mag. zdravstvene nege. Vstop je prost.

Srečanje za starše bodočih prvošolčkov

Radovljica – Waldorfska šola Radovljica vabi starše bodočih prvošolčkov na srečanje, ki v torek, 8. oktobra, ob 17. uri v poslovni stavbi IBM, Kranjska cesta 4. V tem času bodo za otroke organizirane brezplačne igralne urice.

Šola zdravja tudi v Škofji Loki

Škofja Loka – V ponedeljek 16. septembra, se je tudi v Škofji Loki začela Šola zdravja – 1000 gibov po Nikolayu Grishinu. Vsako jutro ob 7.30 je ne glede na vreme zbor na Studencu pred Taborniškimi domom (na sotočju Poljanske in Selške Sore). Vadba poteka pol ure v oblačilih in obutvi, primerni vremenu, in je primerna za vse starosti za ženske in moške. Ni vpisnine niti nobenih drugih obveznosti.

Tečaj angleščine

Žiri – V žirovski knjižnici bo v torek, 8. oktobra, ob 17. uri tečaj angleščine za nižje skupine, ob 19. uri pa tečaj obnovitvene angleščine za odrasle.

RAZSTAVE

Petrin svet

Škofja Loka – V Jesharni je na ogled fotografska razstava Petre Cvelbar.

GG | HIŠA KULTURE

V sredo, 9. oktobra, vas ob 11. uri vabimo v avlo Gorenjskega glasa na odprtje prve razstave v sklopu mednarodnega festivala likovnih umetnosti Kranj, Srečanja 2013 - Črno in belo.

Herman Gvardjančič

V avli Gorenjskega glasa se bo z risbo predstavil domači akademski slikar Herman Gvardjančič iz Gorenje vasi - Reteče pri Škofji Loki. Herman Gvardjančič je profesor risanja in slikanja na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani.

Več informacij o festivalu Srečanja Črno in Belo, ki bo spet oživil številna prizorišča v Kranju in okolici pa bo povedal organizator festivala Klavdij Tutta.

Do snidenja v sredo prav lep pozdrav!

ČRNO

BELO

Gorenjski Glas

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletne adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Šk. Loko, tel.: 031/505-468

13003844

PROJEKTIRANJE - izdelava načrtov hiš, gospodarskih, poslovnih objektov. Anton Strniša s.p., Gabrovec 1A, 3241 Podplat, tel.: 03/81-04-182, 031/393-560

13003728

ZAKLJUČNA vzdrževalna dela stanovanjskih in drugih objektov. Adaptacije, suha montaža, pleskanje, čiščenje, prevozi in ostalo. Slavko Markotič, s.p., Suška c. 28, Šk. Loka, 0590/20-722, 041/806-751

13003792

IZGUBLJENO, NAJDENO

NA OBMOČJU SORIŠKE PLANINE SE JE IZGUBIL MANJŠI TROP OVC. KDOR KARKOLI VE O TEM, NAJ, PROSIM, POKLIČE po tel.: 031/883-016

13003811

RAZNO

PRODAM

INOX posodo, 50 litrov za vino ali mošt, cena 55 EUR, tel.: 031/254-639

13003819

ZASEBNI STIKI

MASER iz Medvod, 43 let, treniran, dobre postave želi spoznati žensko modernih pogledov, ki se želi izobraževati na področju erotike, lahko si vezana ali željna novosti. Oglasi se mi, ne bo ti žal, tel.: 031/695-370, Robi

13003857

SEM SAMSKI fant iz okolice Kranja, 43 let, visok 176 cm, 70 kg, zaposlen, delaven, urejen, ljubitelj športa in živali, želim spoznati dekle za resno zvezo, 070/323-669, šifra: JESEN 2013

13003897

www.gorenjskiglas.si

OSMRTNICA

V 100. letu starosti je sklenila svojo življenjsko pot naša draga mama, babica in prababica

MARIJA KAPUS

Kovačeva mama z Bleda

Od nje se bomo poslovili jutri, v soboto, 4. oktobra 2013, ob 16. uri na pokopališču na Bledu. Žara bo na dan pogreba od 9. ure naprej v poslovnih vežici na tamkajšnjem pokopališču.

Žalujoči: sinova Jože in Franc z družinama, hčerka Marička z družino, vnuki in pravnuki

OSMRTNICA

V 84. letu je umrl

FRANC ŽAGAR

p. d. Kalanušar iz Stare Loke

Od njega se bomo poslovili danes, v petek, 4. oktobra 2013, ob 15. uri na pokopališču v Stari Loki. Do pogreba leži v tamkajšnji mrliški vežici.

Vsi njegovi

ZAHVALA

K nebeškemu očetu je odšel naš ljubljeni mož, ati, ata, stric in boter

KONDA ZALETEL

p. d. Cernikov Konda iz Križev

Ob njegovem slovesu se zahvaljujemo sosedom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, darove za svete maše, denarno pomoč, pisna sožalja. Posebna zahvala velja župniku za lep pogrebni obred, darovano sveto mašo, govor. Vsem prijateljem in gospodu župniku, ki so prišli moliti na njegov dom, sosedi Marjeti, Jožici, pevcem za petje pri sveti maši in na pokopališču, pevcem upokojenskega zbora, pri katerem je ati prepeval, govorniku Stanetu Bitežniku, Jankovim in Markovim sodelavcem, za zaigrano Tišino, pogrebniku Navčku in Komunali Tržič. Hvala, ker ste našega atija v tolikšnem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala vsem, ki ste našega atija imeli radi, ohranite ga v lepem spominu. Bog vam povrni.

Žalujoči: žena Cvetka, sinova Janko z Diano in Marko z Alenko, vnuki Nina, Tinkara, Katarina in Lenart Križe, 27. avgusta 2013

ZAHVALA

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin, draga mama,
bo vedno ostal.*

V 85. letu starosti nas je zapustila

MARIJA PETROVIČ

roj. Lombar, s Trstenika

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, sestre, tete in tašče se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje, tolažbo, molitve, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju Bolnišnice Golnik, dr. Rupnikovi, še posebej pa osebju negovalnega oddelka in dr. Lundrovi. Iskrena hvala tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in sveto mašo, pevcem in pogrebni službi. Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala.

Žalujoči vsi njeni
Trstenik, 25. septembra 2013

ZAHVALA

Ob boleči izgubi žene, mame, stare mame, tašče, sestre in tete

VILME KOŠNJEK

s Spodnje Bele pri Preddvoru

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nas tolažili in nam pomagali. Zahvaljujemo se dr. Nataši Kern in Bolnišnici Golnik, pogrebni službi Navček, župnikoma Mihi Lavrincu in Francu Trunklju za pogrebni obred in pevcom Bratje Zupan. Hvala sodelavcem v kolektivu A 1 Remont Kranj, Društvu upokojencev Preddvor in vsem, ki ste nam na katerikoli način pomagali, podarili cvetje, sveče in svete maše, nam izrekli sožalje in pokojno tako številno spremili na njeno zadnjo pot.

Vsi njeni!
Spodnja Bela, Suha pri Predosljah, Praše

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste izkazali sožalje ob izgubi dragega

MARIJANA DEBELAKA

tekstilnega inženirja v pokoju

Posebno hvaležni pa smo zdravnici Mariji Ravnihar, gospodu župniku Francu Godcu in cvetličarju Milanu Grašiču.

Vedno njegovi: žena Minka, hči Simona z Janom in Leonom ter sin Marijan z družino

ZAHVALA

*Ne stojte na mojem grobu
in ne jokajte – nisem tukaj,
ne spim, sem tisoč vetrov ...*

Ob tragični izgubi sina, nečaka, bratranca

JANEZA KORITNIKA

1981–2013

Vsem prijateljem, sodelavcem podjetja Jungheinrich, Koritnikovim, Ani, Simonu, Ladu, Lojzki, Katarini, Bavantovim in neimenovanim, Darku za lep pogreb ter gospodu župniku, HVALA. Ohranite ga v mislih in svojih srcih.

Vsi njegovi
Dvorje, 25. septembra 2013

Svojo življenjsko pot je sklenila naša upokojena sodelavka

FRANCKA BEŠTER

Na zadnjo pot jo bomo pospremili danes, v petek, 4. oktobra 2013, ob 16. uri na pokopališču v Zgornji Besnici.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

Elektro Gorenjska, d. d.

ANKETA

V želji po novem znanju

MATEJA RANT

V novo študijsko leto je v torek vstopilo okrog 20 tisoč študentov. Polni načrtov glede prihodnjega študija so ga pričakali zlasti bruci. Kakšna so njihova pričakovanja, smo preverili na kranjski fakulteti za organizacijske vede.

Foto: Gorazd Kavčič

Andrej Mravljak, Maribor:

»Pričakujem, da bom pridobil veliko novega znanja, saj si želim voditi lastno podjetje. Obenem se bomo tudi zabavali in uživali, a brez učenja ne bo šlo, sem videl pri matematiki.«

Katja Vogrinc, Radovljica:

»Izbrala sem si kadrovske smer oziroma študij menedžmenta. Verjamem, da mi bo uspelo doseči zastavljene cilje, le potruditi se je treba. Treba je gledati pozitivno.«

Sara Golmajer, Begunje:

»Upam, da mi bo uspelo pridobiti čim bolj uporabno znanje, ki mi bo pomagalo pri iskanju zaposlitve. Treba pa se je tudi zabavati in bo treba tudi to uskladiti s študijem.«

Tim Pičulin, Kranj:

»Veliko bom študiral in redno obiskoval predavanja. Verjamem, da bom tako uspešno opravil študij, saj si želim postati organizator v podjetju. Seveda bo ostal čas tudi za zabavo.«

Eva Brešar, Kranj:

»Poskušala bom vse izpite opraviti v roku in potem končati še magistriraj. Vmes bi šla rada še na študij v tujino. Službo bom najprej iskala v Sloveniji, če je tu ne bom našla, bom šla v tujino.«

Za obisk otoka pol ure premalo

Obiskovalci Blejskega otoka se vse pogosteje pritožujejo, da je polurni postanek s pletnjo prekratek, da bi si vse ogledali, kaj šele, da bi spili tudi kavo in pojedli potico.

MATEJA RANT

Bled – »Veliko ljudi se mi je že pritožilo, ker se jim je zdel polurni postanek s pletnjo na otoku prekratek,« je dejal tudi blejski župnik Janez Ferkolj. Včasih, ko na otoku ni bilo nobene ponudbe, je bilo pol ure najbrž dovolj, zdaj pa marsikomu zmanjka časa, sploh če bi si na otoku želel privoščiti tudi kavo in potico. Ob tem pa je predsednik združenja blejskih pletnarjev Marjan Žvegelj poudaril, da je težko ugoditi prav vsem. »Sploh organiziranim skupinam, ki imajo ponavadi zelo natrpan urnik ogledov, se zdi še pol ure preveč.« Vsekakor, je zatrdil, pa se je mogoče vedno dogovoriti, če bi kdo želel ostati dlje.

Mnogi pletnarji po besedah Marjana Žveglja so

tako že zdaj postanek na otoku podaljšali na 40 minut. »Obiskovalce vedno točno obvestimo, kdaj se vračamo, zato se mora tisti, ki bi želel ostati na otoku, s pletnarjem posebej dogovoriti.« V primeru, da gre za posamezne obiskovalce, se lahko potem vrnejo z drugim pletnarjem. »Treba pa je biti malce potrpežljiv, v tem primeru se morajo namreč zavedati, da se ne bodo mogli vrniti točno v tistem trenutku, ko bi si to želeli,« je opozoril. Niso pa tako redki niti gostje, je dodal, ki se na pletnjo vrnejo že po dvajsetih minutah. »Zaradi krize mnogi ne trošijo prav veliko. Če je le mogoče, se zato trudimo ustreči prav vsem.« Z njim se je strinjal tudi Blaž Kajdiš, ki vodi sekcijo pletnarjev pri Turističnem društvu Bled. »Če kdo

Postanek na otoku ponavadi traja pol ure, a se je s pletnarjem mogoče dogovoriti, da čas obiska otoka tudi podaljšajo. / Foto: Gorazd Kavčič

želi ostati dlje, je zgolj stvar dogovora,« je poudaril in dodal, da se pogosto zgodi tudi,

da se kdo zmeni, da bo na otoku ostal dlje, pa potem po pol ure vseeno pride nazaj.

KLANJ

Ne pozabite na doplačilno znamko

Prihodnji teden (od 7. do 12. oktobra), ki ga obeležujemo kot Teden požarne varnosti, bo na vse poštno pošiljke v notranjem in mednarodnem prometu (razen pošiljk knjig, časopisov in revij) že tradicionalno obvezno prilepiti doplačilno znamko v vrednosti 15 centov. Iz Gasilske zveze Slovenije so sporočili, da bodo zbrana sredstva uporabili za izenačevanje materialne opremljenosti gasilstva in spodbujanje mladine za delo v gasilstvu. **S. Š.**

JESENICE

Rekreacijsko drsanje v prenovljeni Podmežakli

V športni dvorani Podmežakla, ki je v začetku septembra gostila EuroBasket 2013, je že urejena ledena ploskev. Hokejisti so tako že začeli trenirati, na led pa vabijo tudi rekreativne drsalce. Kot je povedal vodja dvorane Primož Samar, se bo rekreacijsko drsanje pričelo v soboto, 5. oktobra, ob 14.30. Drsati bo mogoče tudi v nedeljo, 6. oktobra, ob 15.45. Drsanje v Podmežakli bo možno ob vikendih in v času počitnic, natančen urnik je objavljen na spletni strani Zavoda za šport Jesenice. **U. P.**

Začeli cepiti proti gripi

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Proti sezonski gripi se lahko najbolj učinkovito zaščitimo s pravočasnim cepljenjem, so sporočili iz Zavoda za varstveno varstvo (ZZV) Kranj. Cepljenje je treba opraviti vsako leto znova, najbolje še pred sezono prehladnih obolenj. »Cepljenje priporočamo vsem, ki želijo sebe in svoje bližnje zaščititi pred boleznijo, še posebej pa kroničnim bolnikom, starejšim in majhnim otrokom od šestega meseca starosti dalje, nosečnicam in njihovim svojcem. Cepljenje priporočamo tudi oskrbovancem domov za starejše občane in njihovim svojcem, pa tudi osebam, ki so pri svojem delu izpostavljene nevarnostim okužbe ali lahko pri delu prenesejo okužbo na druge osebe, npr. zdravstvenim delavcem,« je povedala Andreja Krt Lah, dr. med., specialistka javnega zdravja pri ZZV

Kranj, in dodala, da sestava cepiva proti gripi za sezono 2013/14, tako kot vsako leto, vključuje tri antigene virusov gripe, ki bodo po predvidevanjih Svetovne zdravstvene organizacije krožili v prihajajoči sezoni. Cepljenje bo potekalo v zdravstvenih domovih, pri nekaterih zasebnih zdravnikih na primarni ravni, v domovih starejših občanov in na ZZV Kranj. »Cepljenje bomo na ZZV Kranj začeli v četrtek, 10. oktobra. Naročanje ni potrebno, cepili bomo od ponedeljka do petka med 8. in 12. uro, ob ponedeljkih pa tudi popoldne med 14. in 17. uro,« je dejala Andreja Krt Lah. Cena za osebe, stare nad 65 let, in za nekatere kronične bolnike je sedem evrov, za vse druge pa dvanajst evrov. Hkrati s cepljenjem proti gripi še necepljenim starejšim osebam in kroničnim bolnikom priporočajo tudi cepljenje proti pnevmokoknim okužbam.

LJUBLJANA

Med nagrajenci tudi Gorenjec Damijan Močnik

Med letošnjimi dobitniki nagrad na področju šolstva je tudi učitelj in zborovodja na Škofjski klasični gimnaziji v Zavodu sv. Stanislava Damijan Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem. Odbor za podeljevanje nagrad Republike Slovenije mu je podelil nagrado za izjemne dosežke na področju srednjega šolstva. Pedagoški opus Damijana Močnika, so zapisali v obrazložitvi nagrade, zajema izredno občutljivo delo z mladimi v najbolj občutljivih letih odrasčanja, na katere uspešno prenaša ljubezen in navdušenje do glasbe ter na ta način pomembno sooblikuje novo glasbeno prebujeno človeštvo. **M. R.**

vremenska napoved

Danes bo povečini jasno z jutranjo meglo po nižinah. Jutri bo sprva še delno jasno, čez dan se bo pooblačilo, zvečer bodo možne rahle padavine. V nedeljo bo oblačno in večinoma suho.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

3/11 °C

SOBOTA

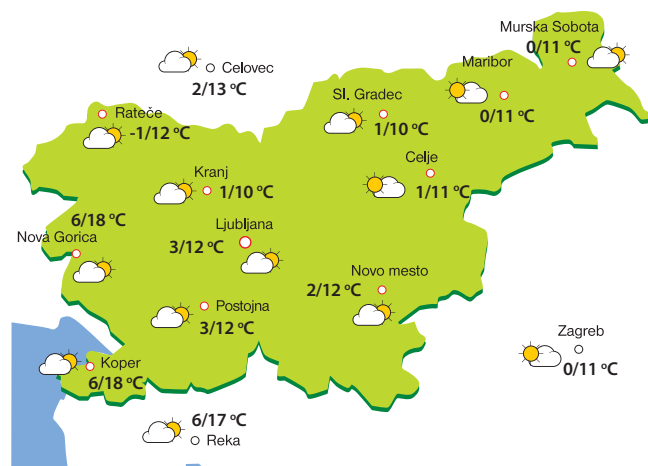

4/14 °C

NEDELJA

9/15 °C

RADIO KRANJ d.o.o.
Sritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2023-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si